ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

3. 5. 1985. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА XLVI ● 60 ДИН ● BROJ 1740

КАКО СЕ СВЕ
ЉУДИ ПОЗДРАВЉАЈУ

Ripley's

Веровали или не!

ВЕНЧАЊЕ У ПОЖАРУ

РАЛФ ДИЛ ВАТРОГАСАЦ ИЗ СТЕЈТБОРА У ЏОРЏИЈИ (САД) МАРТА 1984. ГОДИНЕ ОЖЕНИО СЕ СВОЈОМ ИЗАБРАНИЦОМ ЧЕРИЛ БУИ У КУЋИ КОЈА ЈЕ БУКТАЛА У ПЛАМЕНУ. ПОЖАР СУ „ПОДМЕТНУЛИ" САМИ ВАТРОГАСЦИ КАО ДЕО ОБАВЕЗНИХ ВЕЖБИ.

ЛУЈ ПЈЕР ОЗИЈЕ

(1634 - 1708)

ПОЗНАТИ ФРАНЦУСКИ РОДОСЛОВАЦ, ПОТПУНО ЈЕ ОСЛЕПЕО У 41. ГОДИНИ. ЖИВЕО ЈЕ ЈОШ 33 ГОДИНЕ, А ПО СЕЋАЊУ ЈЕ МОГАО ДА ДАЈЕ ПОДАТКЕ О СВИМ ВЕЛИКИМ ФРАНЦУСКИМ ПОРОДИЦАМА. БИО ЈЕ У СТАЊУ ДА КАЖЕ БРОЈ И ИМЕНА ДЕЦЕ, ДАТУМЕ РОЂЕЊА, ВЕНЧАЊА, СМРТИ И ТО ТАКО БРЗО КАО ДА ЧИТА ИЗ СВОГ АРХИВА.

ПАХУЉИЦА

ЈЕ ИМЕ ГОРИЛЕ ИЗ ЗООЛОШКОГ ВРТА У БАРЦЕЛОНИ. ЖИВОТИЊА ЈЕ ВИСОКА МЕТАР И ПО, ИМА 180 КИЛОГРАМА И ЈЕДИНИ ЈЕ ПРИМЕРАК СА БЕЛИМ КРЗНОМ КОЈИ ЖИВИ У ЗАТОЧЕНИШТВУ

МОТЕЛ

У СТРЕСБУРГУ У ПЕНСИЛВАНИЈИ (САД), ВЛАСНИШТВО ИЗВЕСНОГ ДИЛИНЏЕРА, СМЕШТЕН ЈЕ У КОМПЛЕТНОЈ ЖЕЛЕЗНИЧКОЈ КОМПОЗИЦИЈИ ОД 39 ВАГОНА: 3 ТЕРЕТНА, 34 ЗА СПАВАЊЕ И ДВОЈА КОЛА ЗА РУЧАВАЊЕ.

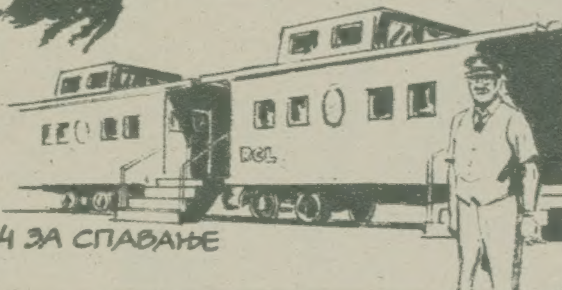

3-3

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА ●●●

● ● ● у Сједињеним Америчким Државама недавно је пуштен у продају нови мини бицикл, као створен за љубитеље извођења разних егзибиција. Његови браници нису од алуминијума већ од пластике, тачније специјалног најлона. Кад удари о неку препреку,*овај браник се искриви али не прође ни пет минута а он већ добије свој првобитни облик.

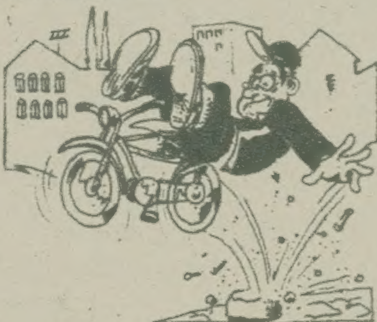

● ● ● стручњаци за птице (орнитолози) сматрају да је најлепша песма америчке шљуке. Па ипак, шљука уопште не пева: прекрасни звуци настају кад она затрепери перјем и крилима.

● ● ● панталоне од јеленске коже, које су биле и део војне униформе у царској Русији, тако су биле уске да је власник пре но што их навуче морао да их покваси и тако мокре обуче.

● ● ● Кен Бестон, фармер из Велике Британије, прикупља своје стадо помоћу радио-уређаја. На уво краве предводнице причврстио је минијатурни предајник и довољно је да јој пошаље сигнал „кући", на који је краву навикао, па да цело стадо послушно крене за њом.

● ● ● највећи грозд који је одиста заслужио да уђе у Гинисову књигу рекорда висок је 91 центиметар, а у најширем делу има обим од 83 центиметра. Одгајен је у једном винограду у близини града Сантјаго де Чиле.

● ● ● петорица браће Редвуд из Сједињених Држава рођени су истога дана, 20. фебруара, али 1952, 1953, 1956, 1961. и 1966. године

● ● ● Кратово у Македонији лежи на терену који има облик вулканског гротла. Према досадашњим истраживањима ту је постојао вулкан који је био активан пре двадесет или тридесет милиона година.

● ● ● младунче камиле кад се роди тешко је четрдесетак килограма, а кад напуни годину дана његова се тежина увећа за 7 до 8 пута. То му, међутим, уопште не смета да се још пуних шест месеци храни искључиво мајчиним млеком.

● ● ● група западнонемачких астронома, коју предводи Хелмут Кира, открила је квазар који светли тако јако да кад би се од Земље налазио удаљен 650 светлосних година, нама би изгледало као наше Сунце. Али, нову „звезду" дели од нас целих 10 милијарди светлосних година.

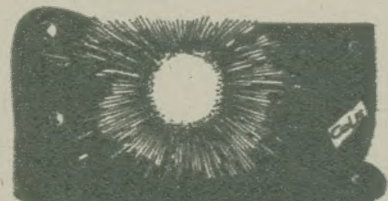

ПАМЕТНЕ МАШИНЕ

ЗА ВАС НЕМАМ ТЕЛЕФОН!

ПРОГРАМИРАНИ РАЗГОВОРИ, АУТОМОБИЛИ И ТЕЛЕВИЗОРИ КОЈИ МИСЛЕ... ТО ВИШЕ НИЈЕ МАШТАЊЕ

Телефон је зазвонио у кући Лине Милс у Харизбургу у Пенсилванији. На екрану повезаном са апаратом појављује се број телефона особе која се јавља. Лина прво проверава ко је тражи, тек потом одлучује да ли ће одговорити на позив или не.

Лина је већ унапред програмирала свој телефон. У меморију компјутера унела је бројеве особа које су за њу на „црној листи". Њима једноставно не жели да чује ни глас. Линин телефон је подешен да у таквим случајевима укључи импулс који ће блокирати позив уз обавештење: „Извините, број који настојите да добијете не прихвата ваш позив. Овог пута мораћете да одустанете од разговора!" (Ето како некоме на леп начин може да се каже да га избегаваш.)

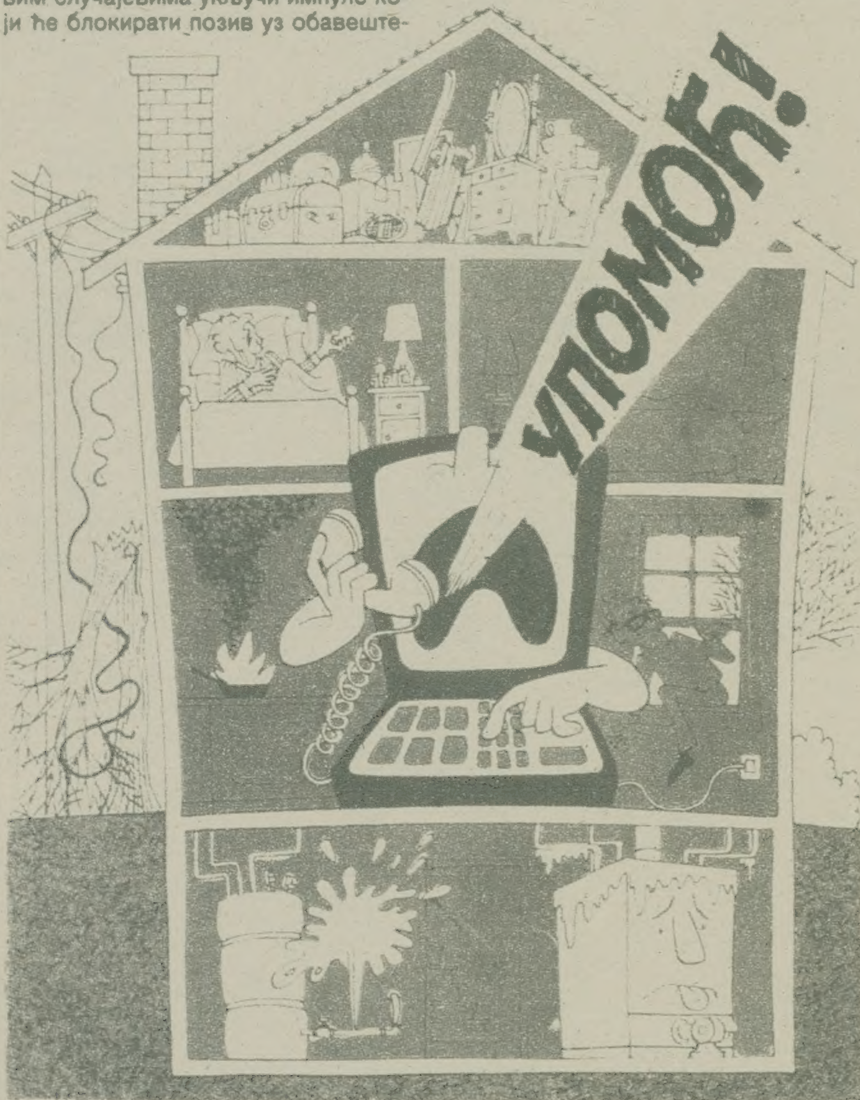

Глас од нула и јединица

Становници америчких градова Харизбурга и Орланда, на Флориди, учествују у телефонском експерименту. Још од времена Александра Грахама Бела зна се да се звучна треперења претварају у електрична која се даље преносе на даљину да би се у слушалици опет претворила у говор. По свој прилици сутрашњица ће у телекомуникацијама донети огромне промене. Рад телефона преузеће компјутери, односно минијатурни али моћни чипови на којима су рачунари засновани. Глас ће се претварати у дигитални код што значи да ће се звук „претворити" на компјутерски језик састављен од нула и јединица. Наш век ће вероватно рећи „збогом" добром старом Белу.

А да би све ово било могуће, бакарне жице ће полако отићи у старо гвожђе. Њих ће заменити такозвана оптичка влакна. Ласери ће слати светлосне импулсе, односно информације, у дигиталном коду на та танка стаклена влакна. Колико су она моћна говори само један податак. Оптичко влакно дебљине најлона на удици преносиће око 170 хиљада истовремених телефонских разговора.

А кад ова нова технологија освоји свет сви ћемо бити у прилици да се понашамо као Лина Милс из Харизбурга. Програмираћемо телефон да нам даје везу са оним људима које желимо да чујемо. И не само то. На један начин звониће телефон ако нас позива гњаватор, на други ако су то мајка или брат.

Кад се јави неко ко прети или говори ружне речи биће довољно да се притисне дугме које ће централи дати знак да тај број треба да се „улови". Лако ће се сазнати ко је био дрзак с друге стране жице и моћи ће да му се суди.

Овај податак биће од пресудне важности за хватање такозваних „хекера" који уз помоћ телефона (о чему смо неколико пута већ писали) продиру у компјутерске системе великих фирми. Можда ће се тако њима најзад стати на пут.

Телевизори као фото-апарати

Неће бити „паметни" само телефони. И телевизори ће све више бити у служби својих власника. Биће програмирани да сами отклањају могуће сметње у слици и тону. Изоштраваће слику и подешавати боју.

Дигитални ТВ апарати које јапанске фабрике већ нуде пружају могућност да се истовремено гледају два програма. У току неке емисије о култури, на пример, у углу екрана појавиће се мала слика фудбалске утакмице која је у исто време на другом каналу. А ако се уз телевизор прикључи и принтер, на папиру ће моћи да се овековечи све што се тренутно гледа.

Кола ће мислити уместо возача. Наравно, само она са уграђеним компјутерима који полако освајају велику аутомобилску индустрију. Постојаће две варијанте. Или да се на екрану „одштампа" порука за возаче у смислу: „Уље је при крају, треба што пре сипати ново!" Или ће резак глас јасно и гласно рећи: „Провери кочнице, изгледа да нису у реду!

Кола ће „примећивати" и да је возач бунован и опомињаће га да стане и да се одмори. На ауто–путу ће му тачно давати упутства колико је удаљен од места у које се упутио, одредиће му пут којим се најбрже стиже до неког града.

Фабрика „Адидас" већ је избацила у продају патике са компјутерима. Намењене су спортистима и свим поклоницима трчања и ходања. Тачно ће бележити пређену километражу, број корака. И број изгубљених калорија.

В. Софреновић

КАД КУЋА САМА ЗОВЕ – УПОМОЋ!

У току радног времена Џона Смита позвала је телефоном суседа. Узбуђеним гласом му је саопштила:

– Управо ми се јавио ваш сигурносни уређај. Температура вам се у кући спустила испод дозвољене границе. Изгледа да нешто није у реду. Молим вас, сместа дођите!

Џон је сео у кола и за двадесетак минута обрео се у својој кући. Температура у кући била је испод нуле. Да је сачекао крај радног времена, вероватно би цеви у кући попуцале и направиле велику штету. Овако, позвао је мајсторе који су у року од сат времена отклонили квар на уређајима за грејање. Опет је све било у најбољем реду, могао је мирно да се врати на посао.

Ко је „господин сигурносни уређај" који је спасао Џона Смита? Компјутеризована справа везана за телефон која буквално сама окреће телефон који власник програмира и зове „упомоћ". Ако се на првом броју нико не јави, справа зове други број и тако редом све док не наиђе на неког с друге стране жице. Онда тај неко (обично сусед власника, пријатељ или рођак) налази власника и јавља му да нешто није у реду.

Сигурносни уређај подешен је тако да ће „препознати" непознате шумове и гласове по кући, односно моћи ће да ухвати лопове на делу. Осетљив је на одвећ ниске или високе температуре или, тачније речено, јавиће ако се нешто у кући запали.

Ова справа решиће власнике многих главобоља, моћи ће мирно да оставе кућу саму.

МЕТАК

ГАНГСТЕРСКА ХРОНИКА

У ТРЕНУТКУ КАД ЈЕ ИЗГЛЕДАЛО ДА ЋЕ РЕВОЛВЕРАШ ВИНСЕНТ ЦИГАНТЕ БИТИ КАЖЊЕН СУЂЕЊЕ ЈЕ ДОБИЛО НЕОЧЕКИВАНИ ОБРТ. ТЕШКО РАЊЕНИ КОСТЕЛО УПОРНО ЈЕ ТВРДИО ДА ОПТУЖЕНОГ НИКАД НИЈЕ ВИДЕО

Ово је за тебе, Френк!

Када је зачуо глас иза себе, Френк Костело се нагло окренуо. Истог тренутка осетио је раздирући бол испод десног уха и топлу, лепљиву крв како му цури низ врат. Као кроз маглу, угледао је широко, равнодушно лице револвераша. Брзином изненађујућом за своју тежину, убица се окренуо и потрчао холом. Снажно одгурнувши вратара Норвала Кеита, истрчао је на улицу.

Обливен крвљу, Френк се затетурао и немоћно клонуо на под. Метак калибра 7,65 mm прошао му је кроз врат и потиљак и зарио се у зид иза њега.

Костелов пријатељ, Фил Кенеди зачуо је пуцањ у тренутку када је седао у такси. Зачуђено се окренуо и у магновењу угледао дугачки, црни кадилак како замиче за угао. Нехотице је погледао на сат: било је тачно 23 часа.

Вечера „Код орла"

Костело је био човек укорењених навика. И тог јутра, 2. маја 1957. године, устао је у пет сати, приставио за кафу и узео да прелиста „Њујорк тајмс". На првој страни пронашао је занимљиву вест: боксер Реј Робинсон Шугер освојио је претходне вечери титулу шампиона света у средњој категорији. То је Костелу донело четврт милиона долара на америчким кладионицама.

Око осам часова повео је псе у редовну шетњу Централним парком. Беспрекорно одевен, одавао је утисак успешног пословног човека. Случајни пролазник никада не би ни помислио да пред собом има једног од најмоћнијих шефова њујоршке мафије.

По повратку из шетње Костело се упутио у фризерницу хотела „Валдорф Асторија", где је већ 20 година одлазио из дана у дан. Ко год је желео да види „ујка Френка" знао је да га тамо може наћи после 10 часова.

Завађен у удобну фотељу, с топлим пешкиром око лица, Френк је слушао извештаје које су му подносили његови људи. Један од посетилаца предао му је папир који ће му само неколико часова касније задати много мука. Био је то извештај његових коцкарница.

У 17 часова Костело је стигао у ресторан „Чендлер" у 49. источној улици на састанак с двојицом истакнутих чланова мафије, Тонијем Бендером и Винсентом Мауром. Костело није ни слутио да овај други има задатак да сазна његово кретање у току вечери. Зато ништа није посумњао када је неколико часова касније Мауро два пута телефонирао у ресторан „Код орла" распитујући се када Костело намерава да крене кући.

Костело је и сам неколико пута телефонирао из ресторана. Један од разговора водио је са адвокатом Џејком Косманом. Био је, наиме, осуђен због утаје пореза на пет година затвора, али је одлежао само 11 месеци. Косман му је јавио да је жалба одбијена и да мора поново у затвор.

Када се вратио за сто, нико по његовом лицу није могао да примети да је управо примио поражавајућу вест.

Одлука Мафије

Недељу дана пре атентата на Френка Костела, други шеф мафије, Вито Ђеновезе састао се с Тонијем Бендером и Винијем Мауром. Тврдио је да има доказе да је Френк Костело полицијски достављач.

– Да не ради за њих, зар би га тако лако пустили из затвора? – упитао је окупљене.

Пресуда је била кратка: према закону мафије, Костело мора бити кажњен. Вини Мауро, који се последњих недеља често виђао у друштву Костела, био је најпогоднија личност за организовање убиства.

Тони Бендер му је препоручио једног од својих најпоузданијих револвераша, Винсента Циганта. Предлог је усвојен па је Циганте целу седмицу стрпљиво увежбавао гађање у покретну мету. Промашаја није смело бити.

У 21.30 два црна аутомобила појавила су се у Костеловој улици. Један се зауставио поред телефонске говорнице а други са Цигантеом и шофером нешто даље од улаза у зграду.

Пола часа касније Костело се у ресторану „Код орла" опростио од друштва. Његов пријатељ Фил Кенеди, који је становао неколико блокова даље од њега, понудио се да га отпрати до куће. За разлику од других шефова мафије, Костело се никада није кретао у пратњи телохранитеља. Био је превише самоуздан.

Када је изишао, с Кенедијем, новинар „Инквајера" Џон Милер се сетио да је обећао Мауру да ће му јавити када Френк пође кући. Позвао је уговорени број ноћног клуба „Ел Борако" и одмах добио везу с Мауром. Сада је требало обавестити најмљене убице и Мауро је окренуо један број...

Телефон је зазвонио у говорници поред које је био паркиран црни кадилак. Возач је већ чекао позив и фаровима дао знак Циганту.

Било је тачно 22 часа и 57 минута када је такси стигао пред улаз. У истом тренутку из црног аутомобила који је у близини био паркиран искочио је крупан, млад чо-

ЗА УЈКА ФРЕНКА

Илустровао: Брана Јовановић

век и журно ушао у зграду. Вратар је покушао да га заустави, али га је момак снажно одгурнуо у страну. Замишљени Костело, који је ушао неколико тренутака касније, није приметио ништа необично. Упутивши се ка лифту, прошао је поред Цигантеа. Застао је тек када је зачуо глас:

– Ово је за тебе, Френк!

Ћутање је закон

Зачувши пуцањ, Фил Кенеди је излетео из таксија. У холу је нашао Костела како седи на поду, држећи на глави марамицу већ натопљену крвљу.

– Шта се догодило, ујка Френк? – упитао је забринуто помажући му да устане. – Одвешћу те у болницу – додао је.

Костело је био миран. Ослањајући се на Фила, ушао је у такси.

– У болницу „Рузвелт"! – довикнуо је Фил возачу а онда се окренуо Костелу и упитао:

– Имаш ли нешто што би желео да ти причувам? Нешто што полиција не треба да види?

Костело је размишљао неколико тренутака, а онда одречно одмахнуо главом. Заборавио је да Кенедију преда лист папира који је тог јутра добио у фризерници „Валдорф Асторије".

– Позови моју жену и реци јој шта се догодило – замолио је.

Два минута касније такси се зауставио пред улазом у болницу. Пошто му је указана прва помоћ, полиција је почела да га саслушава. Желели су да сазнају ко је и зашто пуцао на њега. Али, Костело се држао неписаног закона мафије – није рекао ни речи.

– Нисам никога видео! – тврдио је. – Био сам окренут леђима када је одјекнуо пуцањ. Не могу чак ни да претпоставим ко би то могао бити, јер ја немам непријатеље!

Човек који је стекао богатство и моћ захваљујући продаји дрога, шверцу алкохола, подвођењу и убиствима, тврдио је да нема непријатеља! Полиција је била бесна али немоћна.

Међутим, детективи су претресли његово одело и између осталог пронашли парче папира на коме је било написано: Велики казино, 27/4/57 651.284 долара. Бројке су се несумњиво односиле на зараду остварену у некој од коцкарница, али којој?

Тешко рањеног Костела полиција је обасула питањима.

– Хајде, Френк, признај где се налази коцкарница. Једном ћемо ипак све сазнати!

– Не желим да одговарам пре него што дође мој адвокат – простењао је Костело.

Као да га није чуо, детектив је наставио:

– Да ли се коцкарница налази у Лас Вегасу?

– Не желим да одговорим.

– Да ли си ти власник коцкарнице, Френк?

Убица је невин!

– Откад је дозвољено претурати по туђим џеповима без налога за претрес? – разбеснео се Костело. Али, то му ништа није вредело. Полиција је, истина много касније, утврдила на коју се коцкарницу односи цедуља.

На судском претресу поводом покушаја убиства Френка Костела главни сведок био је вратар зграде Норвал Кеит. На основу његовог исказа полиција је дошла до закључка да је убица вероватно бивши боксер Винсент Циганте, познат у подземљу као један од Бендерових револвераша.

За њим је одмах расписана потерница, али Циганте као да је у земљу пропао. Знајући да га полиција тражи на све стране, подвргао се строгој дијети пре но што се пријави. Био је сигуран да ће, ако се пред судом појави мршав, бити одбачено сведочење Норвала Кента, који је тврдио да је убица крупан, дебео човек.

Кад се пријавио полицији, још једна околност ишла му је на руку. Норвал Кеит је признао да не види на једно око. Међутим, судија Милер је веровао Норвеловој изјави да је убицу добро видео. Затражио је од њега да погледа на часовник удаљен око 18 метара и да каже колико је сати. Не оклевајући, вратар је то учинио. У судници је настао жамор. Стуб одбране Цигантеовог адвоката Мориса Едлбауна, који је покушавао да увери суд да Норвел не види добро, био је срушен.

У тренутку када је изгледало да ће убица ипак бити изручен правди, претрес је добио неочекиван обрт. На клупи за сведоке појавио се Френк Костело, који је упорно тврдио да никада није видео Винсента Цигантеа.

– Знате ли било какав разлог због кога би овај човек могао да пуца на вас? – упитао је адвокат Едлбаун Костела.

Очију упртих у под, Костело је одговорио:

– Не знам.

Нагнувши се ка клупи за сведоке, Едлбаун је узвикнуо:

– Ви добро знате да Циганте није пуцао на вас јер сте видели ко је повукао обарач оне ноћи? Зашто то не кажете суду?

Костело је и даље ћутао. Винсент Циганте, који је по дубоком уверењу целог града, полиције, подземља па чак и свог адвоката био најмљени убица – ослобођен је оптужбе у недостатку доказа!

Изложен с једне стране притиску полиције, која је покушај убиства искористила да прикупи доказе о Костеловој утаји пореза, а с друге претњама непомирљивог супарника у врху мафије Вита Ђеновезеа, Френк је одлучио да учини једину разумну ствар: да се повуче. На састанку пет породица које су сачињавале њујоршку мафију, Костело се одрекао свих својих послова у корист Вита Ђеновезеа. На такву одлуку без сумње је утицало и убиство његовог пријатеља Алберта Анастазије, такође једног од шефова мафије извршеног по Витовом наређењу.

Френку Костелу као да метак није био наклоњен. Умро је у болничком кревету од инфаркта 18. фебруара 1973. године у дубокој старости.

О. В.

ТРАГЕДИЈА БИКИНИЈА, ЕНИВЕТОКА, ЕНГЕЛИЈА, РОНГЕЛАПА...

Илустровао Ненад Мирковић

ПРОШЛО ЈЕ МНОГО ВРЕМЕНА ОД АТОМСКИХ ПРОБА ИЗВРШЕНИХ НА РАЈСКИМ ОСТРВИМА МИКРОНЕЗИЈЕ, А РАЗАРАЊА У ТЕЛИМА ПРЕЖИВЕЛИХ ЈОШ ТРАЈУ

ВРАТИТЕ СЕ КРОЗ 40000 ГОДИНА

Маршалска острва у Микронезији, над којима Сједињене Америчке Државе имају патронат, служила су од 1946. до 1958. године као полигон за испробавање укупно шездесет шест атомских и хидрогенских бомби. За пробе су одабрана два атола: Бикини и Ениветок. Експлозије су потпуно разориле неколико мањих острваца, направиле огромне кратере, уништиле биљни и животињски свет, затровале тло и воду на више стотина квадратних километара.

У протеклих 26 година САД су предузеле обимне акције деконтаминације, за које је утрошено на десетине милиона долара, покушавајући да острва учине поново погодним за живот. Међутим, и најновија мерења показују и даље снажно присуство радиоактивних материја – стронцијума 90 и плутонијума, не само у води и тлу, него и у крви и мокраћи људи. По неким прорачунима ово подручје ће бити безбедно за људски живот тек за неких 40-50 хиљада година! А до тада, у наредних хиљаду људских генерација, на најугроженијим деловима острва човек сме да се задржи само до осам часова, и то уз строге мере безбедности, са специјалном одећом и обућом.

Пацовска загонетка

Велико изненађење сачекало је научнике на острву Енгели. Приликом рутинских мерења радиоактивности забележено је присуство стронцијума 90, цезијума 15. као и – огромног броја пацова. Ове животиње преживеле су три атомске експлозије, од којих је свака била снажнија од бомбе бачене на Хирошиму! Глодари су издржали и прве експлозије термонуклеарних бомби, јачине три милиона тона динамита, рендгенска и друга зрачења, притисак огромног врелог ваздушног таласа који је брисао све пред собом, после којег је уследио водени талас, висок 30 метара, који је са острва у океан бацио све живо – осим пацова. Још увек се испитује како то пацови живе и размножавају се на терену где је човеку живот онемогућен још најмање тридесетак година.

Људи нису били те среће.

У марту 1954. збио се догађај који упечатљиво илуструје опасности продужавања атомских експлозија на нашој планети. Те године је погрешна временска прогноза, односно изненада промена смера ветрова, била крива за трагедију становника острва Ронгелап над које се надвио радиокативни облак, резултат нуклеарне експлозије извршене читавих двеста километара даље.

Засути убиственим прахом

Део тог облака изненадни ветрови нанели су над малено острво Ронгелап, на којем је тада живело осамдесет пет домородаца. Радиоактивне падавине су их затекле у сну а када су се пробудили, читаво острво, сва стабла, куће, домаће животиње и њихова тела били су прекривени жућкасто-сивкастим прахом. Необичне падавине наставиле су се све до подне, а у поподневним часовима људима је постало јасно да се не ради о божјем дару с неба. Деца су прва осетила последице: ужасне главобоље, мучнину и крастице, које су ницале по читавом телу. Оболеле су и домаће животиње, а у вечерњим сатима и одрасли. Тек два дана касније одговорне америчке војне власти схватиле су кобну грешку и послале бродове да евакуишу живаљ коме ни тада нико није објаснио шта се догодило.

Острвљани су допремљени до војних болница у јадном стању: – опадала им је коса, кроз отворене ране видело се голо месо, нису могли ништа да окусе. Уз помоћ свих расположивих лекова у великим дозама лекари су некако успели да „нормализују" стање пацијената – поправила им се крвна слика, повратила пигментација коже, ране се залечиле, а коса поново почела да расте. Након пуне три године лечења домороци су кренули натраг на своје острво. Тамо су им Американци изградили нове куће, монтирали постројење за уклањање соли из морске воде и посадили на стотине кокосових и других стабала.

Американци су временом заборавили овај „неријатни" случај, али не и острвљани код којих је остао страх од „сивкастог праха". Они се више нису усуђивали да једу плодове и рибе – до тада своју уобичајену храну – већ су искључиво користили конзервисано месо и поврће. Слаба утеха биле су им и лекарске екипе које су их повремено посећивале и уверавале у неоправданост било какве забринутости и страха.

Лека нема

А онда, десет година касније, наступила је нова врста експлозије – овог пута у људским организмима. Услед гомилања радиоактивног јода штитне жлезде су почеле да луче, уместо потребних хормона, канцерогене материје и да стварају туморе. Оболели острвљани авионима су пребачени и најбоље америчке клинике где су хитно обављене операције, чак и вађење штитних жлезда. Кад су их наклукали гомилом лекова, пацијенте су поново вратили на њихово острвце.

Прва жртва хидрогенске бомбе умрла је 1972, осамнаест година после кобне експлозије. У тренутку детонације имала је само годину дана, а умрла је од леукемије. Панични страх завладао је острвом, а америчке власти покушале су да га стишају плаћајући свима новчану одштету што, наравно није зауставило ширење опаке болести која је погађала и новорођенчад.

Слично се догодило и становницима острва Бикинија који су недавно по други пут морали да напусте своје домове. Двадесетак година после престанка атомских проба америчка војска је „чистила" острво: булдожери су радиоактивни песак и друге отпатке убацили у воде тиркизномодрих лагуна, посађено је сто хиљада кокосових палми, изграђено четрдесет бетонских стамбених зграда и све „бесплатно" дато на коришћење становницима који су се након двадесет три године вратили на острво својих предака.

Али, само пет година касније, у лето 1978, њихови снови о богатству потонули су у дубоке воде Тихог океана.

Нова мерења, обављена савршеним инструментима, показала су да је радиоактивност и даље висока, те да би сваки становник у року од тридесет година оболео од рака. И опет је почела евакуација, али отрови нагомилани у људском телу носе се са собом – и нема им лека.

Дубравко Колендић

Претисано са старих страница

СВИЊА КОЈА ЈЕ СЛУЖИЛА КАО КОЊ

ШТА ЈЕ НЕКАД БИЛО НЕВЕРОВАТНО

Листајући часописе који су излазили пре сто и више година нашли смо на занимљиве рубрике објављиване „на ползу и увеселеније" тадашњих читалаца. Многе од тих рубричица ни до данас нису изгубиле од своје занимљивости. Преносимо их под истим насловима под којима су некад објављене трудећи се да сачувамо њихов стил.

Пас који телефон слуша

Један џиновски нотар нахођаше се у својој вили која телефонском жицом спојена беше с његовом градском канцеларијом. Он зажеле да код себе има пса свог који у Дижону остао беше, чега ради позва телефоном свог главног писара и овоме рече да принесе апарат уху пса што и беше учињено. Тада нотар громко позва: „Фокс, Фокс". Зачуђени пас уши наћули и стаде се обазирати на све стране свога господара тражећи. После неколико минута позив беше поновљен и тада пас стрмоглаво излети из канцеларије и стаде трчати према вили господара својега до кога и стиже.
(1890)

У нојевом стомаку

У желуцу једног ноја, којега су пре неколико лета из неопрезности убили у Лиону, нашло се следеће: једно кило камења, три луле глинене које су позеленеле али своју форму савршено сачувале беху, нож с бакарним корицама, 25 дугмади са униформе војничке, новчић један од пола франка, 32 бакрена сантима, све то силно разједено, и разни други ситни метални предмети, шест великих ораха још неразбијених, комад жице гвоздене дугачко коло 1,5 палац готово растворен у желудачном соку. Здравље животиње, која је све ове ствари прогутала у, без сумње, дужем периоду временском, ниуколико од тога страдало није.
(1867)

Необичан парип

Један љубитељ животиња, који живи на свом имању недалеко од Лондона, научио је једну велику свињу да на леђима својим трпи седло и јахача. Не може се рећи да у ово није морао уложити велики труд. Али, за свој труд и стрпљење овај љубитељ животиња добио је као награду издржљивог и прилично брзог парипа на којем свакодневно одлази у шетњу. Овом необичном парипу недостају само две ствари – лепота, та неопходна особина сваког парипа, и дугачке ноге – јахач само што стопалима не дрља по земљи.
(1914)

Седам чуда

Недавно је један часопис спровео анкету међу својим читатељима на тему о седам чуда светских. При томе читатељској публици предложен беше списак са 45 најзначајнијих открића, проналазака и градитељских подухвата последњега века. Избор читатеља пао је на следећих седам чуда: 1) аероплан, 2) телеграф без жица, 3) радио, 4) парна локомотива, 5) пресађивање органа, 6) антидифтерични серум, 7) динамо-машина. Остала открића, по броју за њих послатих гласова, следоваху у овом поретку: телефон, кинематограф, рендгенови зраци, телеграф, аутомобил, велосипед, Ајфелова кула, дирижабл, подморница, фрижидер, антисептици, Суецки канал, електрична пећ, откривање Земљиних полова, ротациона машина, фотографија, микроскоп, хемијска синтеза, хронометар, Симплонски тунел, мелинит, спектрална анализа, телескоп, машина за рачунање, писаћа машина, скафандер, итд.
(1913)

Илустрације: Зоран Петканић Петко

Из поларних крајева

Познати истраживач поларних предела Сведруг, вративши се недавно са свог пута из ледених крајева, прича да се на извесном растојању половина животиња, које никад човека виделе нису, односе према њему с великим поверењем. Док, на пример, у не толико северним пределима лов на туљане много стрпљења и лукавости захтева, ближе половима животиње ове допуштају да им морнари на мало растојање приђу. Најзад, пингвини су морнаре из експедиције очигледно сматрали пингвинима сличним себи, само за другу неку врсту, па су их нападали и ударали крилима када би ови, то јест морнари, превише близу пришли месту где су они, пингвини, седели.
(1903)

Женско право

У правним листовима читамо: „Недавно је у Луизијани судском одлуком утврђено да шешири дамски са широким ободом могу као повод послужити за тужбу пред судом и одштетни захтев за штету претрпљену.

Госпа Ши беше власница тог шешира кога ради поднесе захтев за одштету. С тим шеширом на глави прелажаше она улицу: широки обод шешира засмета јој да види да право на њу коњ један иде и она паде. Суд јој призна право да за претрпљене повреде одштету добије.

Пре неколико лета у Њујорку беше судски одлучено да ношење кринолине не може бити разлог одбијању да се плати одштета за задобијене повреде.

Марија Пулен излазила је с дететом на рукама из коњског трамваја кад јој се кринолина закачи за ексер који штрчаше из вагона и она паде и озледи се. Кад је поднела захтев за исплату одштете, компанија која је власник коњских железница правдаше се тим да кринолина није неопходни део женске одеће. Суд је, пак, решио да ако поменута компанија узима новац од путница које носе кринолине, дужна је и да се о њиховој безбедности стара."
(1885)

WALT DISNEY

ПАЈА ПАТАК

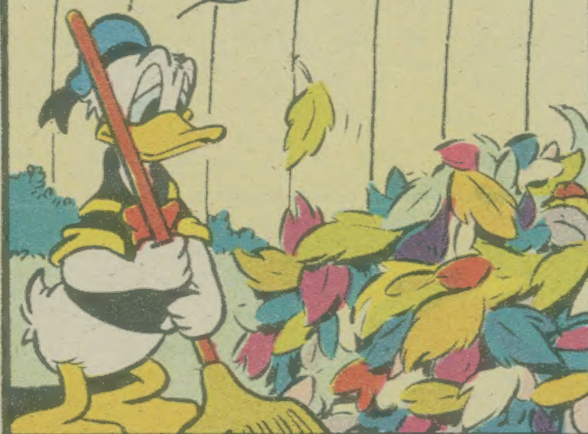
КОНАЧНО! СВЕ ЈЕ САКУПЉЕНО!

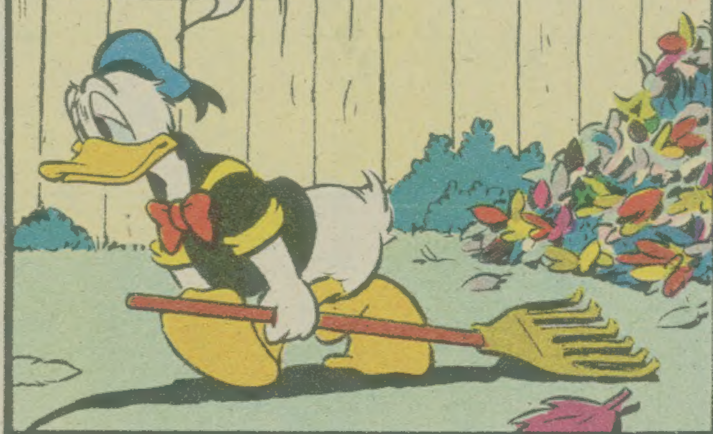
МРТАВ САМ УМОРАН!

ПОГЛЕДАЈ САМО ТУ ДЕЧУРЛИЈУ!

ХЕЈ, СТАНИТЕ! ЈЕДВА САМ САКУПИО СВЕ ЛИШЋЕ НА ГОМИЛУ...

... А ВИ ГА САД РАСТУРАТЕ!

ВАЉАТЕ СЕ ПО ЊЕМУ, САКРИВАТЕ СЕ, РАЗБАЦУЈЕТЕ! УКРАТКО -ЛУДО СЕ ЗАБАВЉАТЕ!

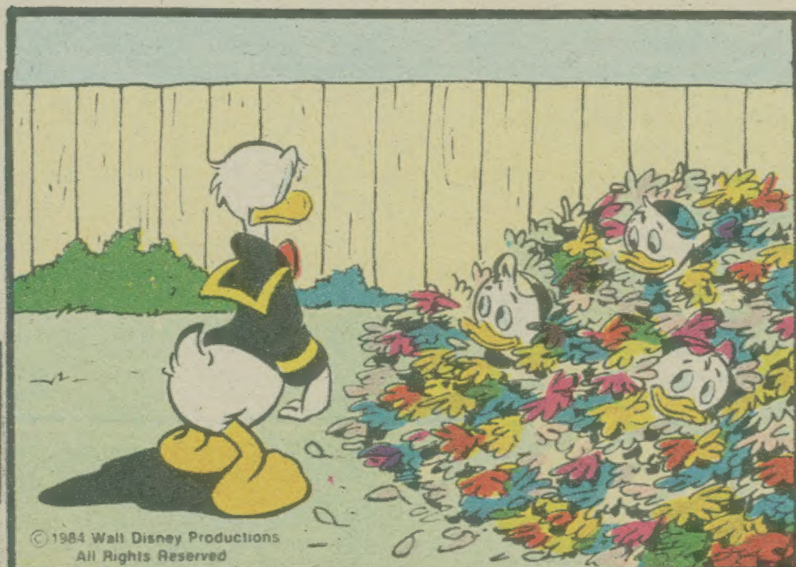
© 1984 Walt Disney Productions
All Rights Reserved

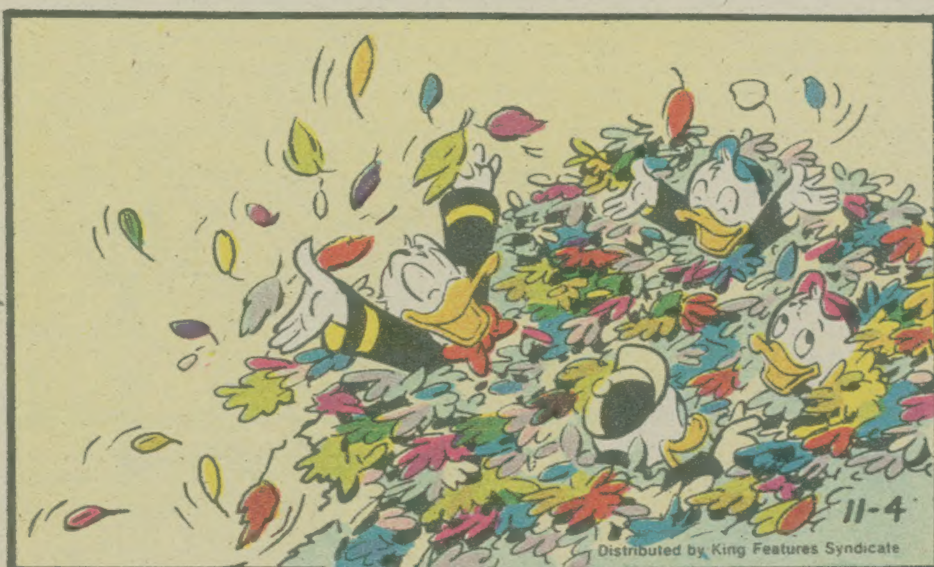
11-4
Distributed by King Features Syndicate

За читање наглас

Густав Шваб

ТЕЗЕЈ

Код Питеја, оснивача малога града Трезена, сратио је, као пријатељ, атински краљ Егеј, који није имао деце и који је владао на двадесетак година пре Јасоновог аргонаутског потхвата. Овога Егеја, најстаријег од четири сина краља Пандиона млађег, тешко је забрињавало што му брак није благословен потомством. Он се, наиме, јако бојао педесеторице синова свога брата Паланта, који су према њему имали непријатељских намера и презирали га што нема деце. Тако он дође на мисао да се тајно још једном ожени, у нади да ће на тај начин добити сина који ће му бити ослонац у старости и у владавини. Он се повери своме домаћину Питеју, а срећа је хтела да се баш овоме јавило необично пророчанство, које му је навестило да се његова ћерка неће славно удати, али да ће зато родити славног сина. Ово трезенског краља и склони да своју ћерку Етру потајно уда за човека који код куће већ има жену. Када се то свршило, Егеј остане још само неколико дана у Трезену, па се онда опет врати у Атину. Када се на морској обали опраштао са својом другом женом, стави мач и обућу испод једног великог камена и рекне:

– Ако богови буду наклоњени овој нашој вези, коју нисам закључио из лакомислености, него да би мојој кући и земљи створио ослонац, и подаре ти сина, ти га потајно одгаји и никоме живом немој рећи ко му је отац. Кад одрасте толико да има снаге да одгурне овај камен, доведи га на ово место нека узме обућу и мач, и пошаљи ми га с тим у Атину.

Етра одиста и роди сина, да му име Тезеј и остави га да расте под старатељством свога деде Питеја. Правог оца свога детета она, према наређењу мужевљевом, затаји а дед рашири бајку да је Тезеј син Посејдонов.

Борба с разбојницима

Када се младић не само развио до дивне телесне снаге него, показивао и храброст, разборитост и одлучност, његова мати Етра одведе га до камена, обавести га о његовом правом пореклу и позва да узме знаке за препознавање које је оставио његов отац и да отплови за Атину. Он привеже обућу за ноге, а око бедара припаса мач. Али, успротиви се да плови морем, мада су га дед и мати свесрдно молили за то. Пут преко превлака до Атине био је тада веома опасан због заседа које су постављали разни разбојници и злочинци. Дед тачно опише младоме Тезеју свакога појединог разбојника и убицу, и какве све свирепости они врше над странцима. Али Тезеј је већ одавно узео Херакла и његову храброст за узор. И сада као шеснаестогодишњак није могао да се помири с том мишљу да, док његов рођак свуда тражи злочинце и чисти од њих и земљу и море, он бежи од њих када му се већ пружа прилика за борбу.

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

– Шта би – рече он нерасположено, – шта би мој прави отац рекао кад бих му као знак за распознавање донео ненапрашене ципеле и неокрвављен мач? И стварно савлада млади јунак редом Перифета званог „Бацач топуса", па Синида „Савијача оморике", пустахију Керкиона и на крају последњег и најокрутнијег друмског разбојника, кога су сви познавали само по његовом надимку Прокруст, што значи „Истезало". Овај је имао две постеље, једну врло кратку, а другу веома дугачку. Када би му дошао надомак неки мален странац, сурови разбојник одвео би га на спавање до дугачке постеље.

– Као што видиш – говорио би он тада, – моја постеља је сувише велика за тебе, чекај да ти је подесим, пријатељу!

При томе би му истезао удове све док овај не издахне. Кад је, пак, наишао неки путник високог раста, он га је водио до кратке постеље и говорио му:

– Жао ми је, драги мој, што моја постеља није начињена за тебе, и што је сувише мала, али ту ћемо се брзо помоћи! – Па би му одсекао ноге, за толико колико су оне биле дуже од постеље. Овога, иначе великог дива, Тезеј је бацио на малу постељу и скратио му дугачко тело мачем тако да је бедно завршио.

Пехар с отровним вином

У Атини млади јунак не нађе мир и радост које је очекивао. Међу становницима града владао је раздор и пометеност па и у самој кући свога оца Егеја затекне жалосно стање. Медеја, која је на својим змајским колима напустила Коринт и очајног Јасона, стигла је у Атину и успела да се додвори староме Егеју обећавајући да ће му помоћу својих чаролија вратити младалачку снагу. Страшна жена, помоћу својих мађија обавештена о доласку Тезејевом, успела је да наговори Егеја да странца кога му је она представила као опасну уходу, почасти као госта и отрује. Тако се Тезеј непознат појави при доручку и порадова се што ће омогућити оцу да сам открије ко је пред њим. Већ су му принели и отрован пехар, а Медеја је с нестрпљењем очекивала тренутак када ће нови гост, од кога се бојала да ће је отерати из куће, испити први гутљај који би био довољан да му заувек заклопи младе и будне очи. Међутим, Тезеј, више жељан очевог загрљаја него пехара, извуче, да би тобоже исекао послужено месо, мач који му је отац оставио испод огромног камена. Чим је мач заблеснуо, отац је одмах препознао у њему добро познато оружје, оборио пехар с отровним вином и загрлио сина.

Тезеј код Миноја

... У то време по трећи пут дођоше са Крита изасланици краља Миноја да узму уобичајени данак. Син Минојев Андрогеј, био је, како се причало, на превару убијен у атичким брдима. Због тога је његов отац казнио становнике убиственим ратом, а и богови су опустошили земљу сушом и болештинама. Тада Аполоново пророчиште наговести да ће гнев богова и патње Атињана престати ако успеју да умире Миноја и да сваких девет година пошаљу на Крит као данак седам младића и седам девојака. Миној је те младиће и девојке затварао у свој чувени лавиринт, који му је саградио Дедал, а тамо их је, прича се, страшни Минотаур, пола човек а пола бик, убијао или уништавао на неки други начин. Када је дошло време трећем давању данка, и очеви који су имали неудате ћерке и синове морали да их предају ужасној судбини, обнови се негодовање становника против Егеја и сви почну да роптћу што једино он не трпи од те казне, пошто је неко копиле које се довукло овамо прогласио за свога наследника, и потпуно равнодушно гледа како им се отимају законита деца.

Тезеја су болеле ове оптужбе јер се већ навикао да судбину својих суграђана сматра као своју. Он устане на скупштини и изјави да се он пријављује добровољно без извлачења коцке. Цео свет задиви се његовој племенитости и пожртвованој грађанској свести. Мада га отац обасу усрдним молбама да то не чини Тезеј ипак остане непоколебљиво чврст у својој одлуци и умири свога оца уверавањем пуним самопоуздања да са младићима и девојкама који су коцком изабрани он не одлази у пропаст, него ће да савлада Минотаура.

Брод, који је дотада превозио несрећне жртве на Крит пловио је под црним једрима. Сада, пак, када Егеј чу да му син говори са толико гордим поуздањем, опреми брод

НАСТАВАК НА 10. СТР.

додуше као и пре, али ипак да̀ крмару да понесе и једно бело једро и нареди му да га развије ако се Тезеј врати спасен.

... Кад се Тезеј искрцао на Криту и појавио се пред краљем Минојем, његова лепота и јуначка младост одмах привуку погледе дражесне краљеве ћерке Аријадне. Она му на тајном састанку призна своју љубав и преда му клупче конца. Крај овог клупчета требало је да завеже на улазу у лавиринт, и док буде корачао замршеним ходницима да пусти да му се одмотава у руци све док не доспе до онога места где страшни Минотаур чува стражу. Аријадна му истовремено преда и зачарани мач којим ће моћи да убије то чудовиште.

Тезеја и целу његову пратњу Миној пошаље у лавиринт; он је био вођ својих другова и својим чаробним оружјем убије Минотаура па помоћу конца који се одмотавао срећно изиђе из мрачних ходника лавиринта са свима који су били с њим. Тезеј побеже са друговима уз помоћ и у друштву Аријадне коју млади јунак поведе са собом усрећен овом драгом победном наградом коју је неочекивано извојевао. По њеном савету наредио је да се пробије дно критским бродовима, да би тако онемогућио њеном оцу да их гони.

Тезеј већ поверова да је његов плен сасвим у безбедности, па безбрижно оде с Аријадном на острво Дију, које је касније названо Накс. Овде му се у сну појави бог Бах и изјави да је сама судбина одредила Аријадну њему, Баху за невесту, те му запрети свим могућим недаћама ако му не препусти миљеницу. Тезеја је његов дед васпитао у богобојажљивом духу; он се бојао божјега гнева, па расплакану очајну краљеву ћерку остави на пустом острву и отплови даље... Тезеј и његови сапутници се врло ражалосте због отмице девојке. У својој жалости забораве да је на њиховом броду црно једро с којим су се отиснули од атичке обале. Стога пропусте да према Егејевом наређењу разапну бело једро и брод је са жалосним знамењем једрио ка родној обали.

Када се брод приближавао, Егеј по црној боји једра закључи да му је син мртав. Тада уста са стене на којој је седео и у очајању и превеликом болу сурва се у дубину. Због тога се од онда море између Грчке и Мале Азије зове Егејско тј. Егејево Море.

Тезеј који је сада постао краљ, убрзо докаже да није само јунак у рату и борби, него да је способан и да уреди државу и народ усрећи у миру. И у овоме он надмаши чак и свог узора, Херакла. Тек сада Атина поста прави град, а њено име сада тек сви прихвате.

ИСТОРИЈА ОБИЧНИХ СТВАРИ

ПОЕМА ПАСУЉУ

ЗА ЈЕДНЕ ОН ЈЕ ПРОСТА ХРАНА, ЗА ДРУГЕ УЗВИШЕНА ПОЕЗИЈА

Човек чији су задовољан израз и ружичасти образи сведочили о добром апетиту и безбрижном животу шетао се између леја свог врта у Белуноу, у Италији, и уживао у разнобојном цвећу и његовом свежем, јутарњем мирису.

Као добра половина људи те епохе и овај човек је био калуђер који је сматрао корисним и мудрим да у овако бурним и несигурним временима живи у манастиру и сигурности што му је пружала заштита папе Клемента VII, да се бави ботаником

и пише стихове. Звао се Пјеро Валеријано.

Задовољни Валеријано зауставио се крај једне мале леје у чијој се средини налазио, забоден у земљу, штап од трске око кога се увијала нежна зелена биљчица с љубичастим цветићима који су подсећали на сићушне лептирове.

„На белој лађи приспелој с другог краја света појавило се ново благо...” шапутао је Пјеро посматрајући нежну повијушу и већ компонујући у мислима поему коју ће о њој касније написати и која ће имати ни мање ни више него 760 стихова од по 12 песничких стопа.

Какво је то благо било, каква јединствена биљка кад је заслуживала толико дивљење и такво поштовање?

Била је то, у ствари, стабљичица пасуља!

Тог пролећа 1528. године један гласоноша који је „белом лађом” стигао из далеке тајанствене земље коју су понекад још називали Западном Индијом, али већ много чешће Америком, донео је на дар папи Клементу VII неколико зрна што су подсећала на бео и ружичаст шљунак тврдећи да су „добра и за јело”.

Зрна су још истог дана била поверена Пјеру Валеријану с препоруком да „испита” што пре ствар и да види да ли „консумација тог,назови, поврћа нема каквих штетних последица”.

Бели каменчићи су проклијали, из њих је израсла нежна стабљичица, појавили су се лептирасти цветови. Цветови су дали плод: Пјеро их је скувао и храбро појео.

Идуће године он је својим познаницима разделио пакетиће „фасколеса” – тако су у прво време називали пасуљ. Истовремено, наставио је да пише своју поему дотерујући је истом пажњом којом је неговао стабљику пасуља.

Пасуљ је брже напредовао него поема за коју је угојеном калуђеру требало неколико година. Кад је најзад била готова, зидови летњиковца и сеоских кућица у покрајини Трентину и Карниоли већ су били покривени лептирастим цветовима пасуља. У почетку се углавном гајио као украсна биљка, мада је било људи који су скупљали и кували не само зрела зрна пасуља, већ и његове зелене махуне за које су тврдили да су веома укусне, кад се, скуване, прелију маслиновим уљем. Тако је пасуљ почео своју праву „каријеру” у старом свету јер су га у његовој постојбини Америци домороци веома мало употребљавали као храну.

Средином 16. века пасуљ је освојио Италију где га је народ, иначе слабо исхрањен, брзо прихватио. Не треба заборавити да у то време Европа још није знала – или је тек почела да сазнаје – за многе врсте поврћа као на пример, парадајз и кромпир.

У међувремену, љубичасти цветови биљке повијуше добили су, не зна се тачно услед чега нове, разне боје међу којима се најчешће сретала црвена.

Пасуљ је освојио читаво Апенинско полуострво. Али, то још није био потпун успех. Калуђеру Пјероу

Илустровала Босиљка Кићевац

Валеријану необично је било стало до тога да за његову биљку и његову поему о њој дозна читава Европа. Али како? У то време било је тешко популарисати неку ствар јер још нису постојале новине. Остајао је само један пут: преко познатих личности са европских дворова. Због тога је радосно поздравио вест да ће француски наследник престола, син Франсоа I и будући Анри II, склопити брак с Катарином Медичи, рођаком папе Клемента.

У плетену корпу са свадбеним поклонима будућој француској краљици, усред дијаманата и драгуља, калуђер је уз посредовање Катарининог брата Александра ставио и неколико кесица „каменчића белих и ружичастих” – са упутством како их треба засадити и неговати и како их после употребити као храну. Уз то је ставио и калиграфски препис своје дугачке поеме о пасуљу испод које је дописао да ће млада принцеза бити на та зрна „поносија него на своје драгуље”.

Тешко је поверовати да се Катарина Медичи поносила поклоном калуђера више него својим накитом, али је тачно да се после неколико година читава долина Лоаре шаренила од расцветалог пасуља. Из Француске је убрзо кренуо и освојио читав свет.

П. Ш.

ЦИПЕЛОЉУБАЦ

Један ситни лопов задаје грдне главобоље полицији америчког града Сиетла. На страну то што никако да га ухвате. Човек је уврнут. Краде искључиво ципеле и то тако што их скида женама с ногу.

Последња жртва, двадесетпетогодишња Сесилија Хартфилд, ишла је, не слутећи зло, једном улицом у јужном делу града. У тренутку кад се нашла крај неког грма, из њега се изненада помолила само нечија рука која је зграбила за ногу, стргла јој ципелу и пре него што је успела да се снађе, скинула јој и другу.

Ципелољубац је потом нестао.

Полиција и даље тапка у месту. Жене све опрезније газе. ■

НЕЗАХВАЛАН КАО ПАС

Пошто је поништио пресуду окружног суда да се једна данска дога од седамдесет и шест килограма ликвидира због опасне ћуди, судија вишег суда је окривљену, па помиловану куцу благонаклоно потапшао по глави, а она га је ујела. ■

ЗНА ЦОРЦ ШТА ЈЕ СИГУРНО

У двадесетој години познати енглески драмски писац Џорџ Бернард Шо (1856–1950) морао је да проведе извесно време у болници. Био је тако слаб да су се доктори, кад год би задремао, надносили над њим да му ослушну срце.■

Једно послеподне Џорџу Бернарду се приспавало. Позвао је болничарку и рекао:

– Ја ћу сад мало да придремам. Не дајте никоме ко слабо чује да ми се приближи. ■

АТЛАНТИК СЕ НЕ МОЖЕ ПРЕПЕШАЧИТИ

Софија Пизано, домаћица из јужноиталијанског града Салерна недавно је сазнала да јој је рођака из Америке оставила тестаментом шест милијарди (у старим динарима). Једини услов је да Софија пређе у Сједињене Америчке Државе и да тамо живи.

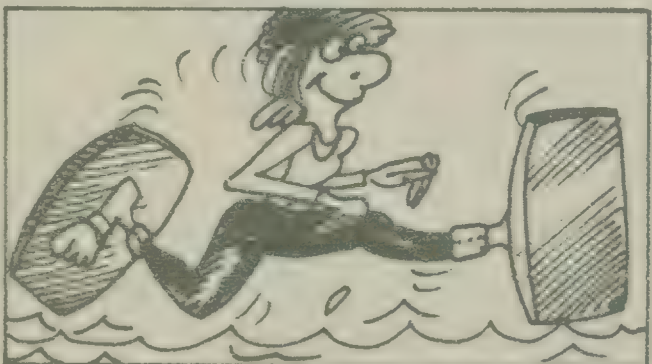

Госпођа Пизано се премишљала неко време и одрекла се наследства, рекавши:

– Како да пређем у Америку. Авиона се плашим, на броду добијем морску болест. Преко Атлантика се колико ја знам, не може пешке. ■

ОПАСНЕ ГОДИНЕ ЗА МОТОЦИКЛ

У Ајдахо Фолсу у Ајдаху особама изнад осамдесет и осам година законом је забрањено да возе мотоцикле. То подразумева да је укућанима забрањено, у кући и на неком другом месту, да им помогну да се попну на мотоцикле. ■

ПЕТ ПАКЕТА БЕЛОГ, МОЛИМ

Ко воли сува вина може да се радује. Јапанци су смислили вино да сувље не може бити: толико је, у ствари, суво да више уопште није у течном стању. Реч је о дехидрисаном алкохолу који се продаје у праху.

Када се алкохолном праху дода вода добија се вино, црвено или црно, већ према укусу, тако може да се прави и пиво и виски.

Прах-пића продају се у пакетићима и за сада коштају колико и она у флашама. ■

ЊЕГОВА ПРИВАТНА СТВАР

Један од сарадника часописа „Тај смешни свет" каже да његов син похађа приватну школу. Али дечко је ово „приватно" дословно схватио и не жели да открије где се школа налази. ■

САВРШЕНО ОБЈАШЊЕЊЕ

Овако је представник лондонског градског предузећа објаснио несрећу једног од њихових возила: „Аутобус је улетео у дрво и оборио га покушавајући да избегне једно друго дрво". ■

НЕ ЗАБОРАВИ ДА ЗАБОРАВИШ

Школа на Беверли Хилсу (предграђе Лос Анђелеса), која држи курсеве на озбиљну тему „Како се борити са заборавношћу", послала је једном од својих студената писмо следеће садржине:

„Драги господине Робертс, драго нам је што сте с успехом завршили наш курс. Молимо вас да нам напишете своје утиске о шестомесечном раду током кога смо настојали да утичемо на вас да се решите заборавности... П. С. Кишобран и рукавице које сте оставили у нашој канцеларији – послаћемо вам поштом". ■

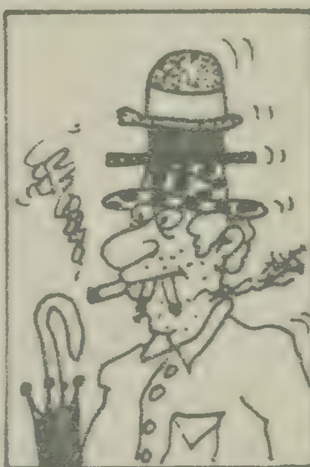

САМОУБИЦЕ СУ ОПАСНИ СУСЕДИ

Двадесеттрогодишња конобарица из Токија осуђена је на четрнаест месеци затвора зато што је, покушавајући да се отрује плином, уместо себе отровала недужног суседа.

Несрећна девојка је самоубиство покушала на класичан начин: пошто је чврсто затворила прозоре и врата, укључила је плински штедњак и легла да сачека смрт. Није је дочекала, јер је плин све време кроз пукотину у картонски танком зиду њене собе отицао у суседну собу.■

Илустровао Зоран Јовановић

DIK BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

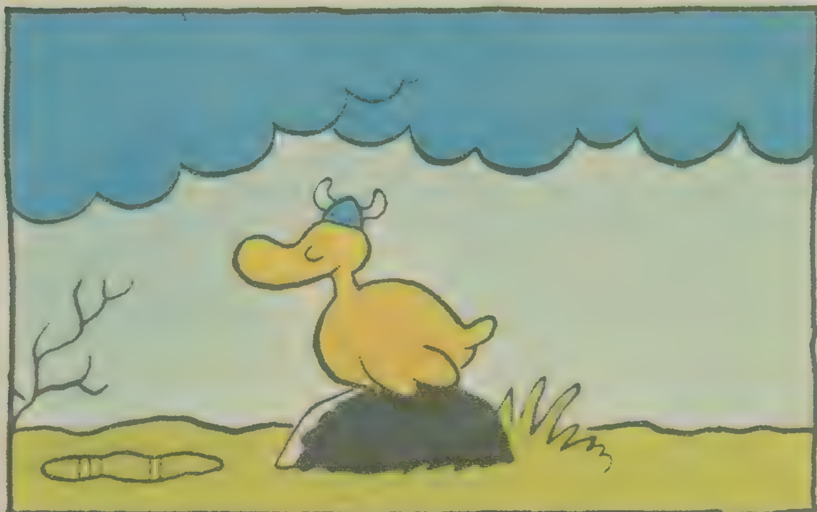

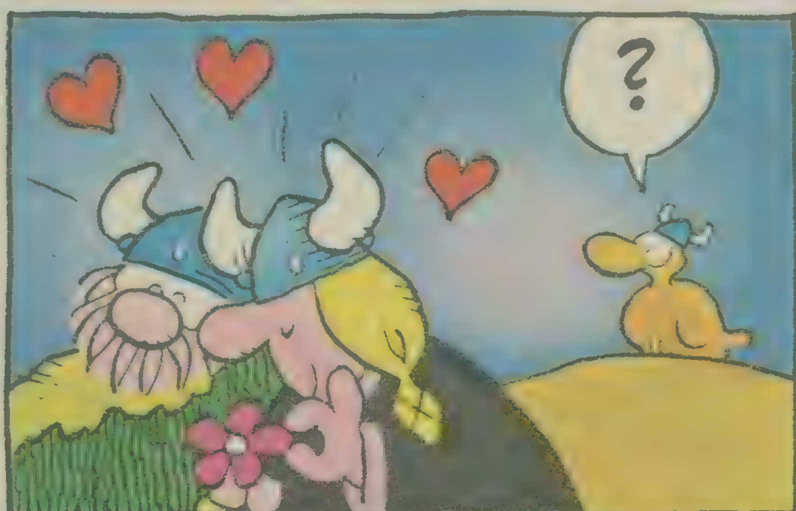

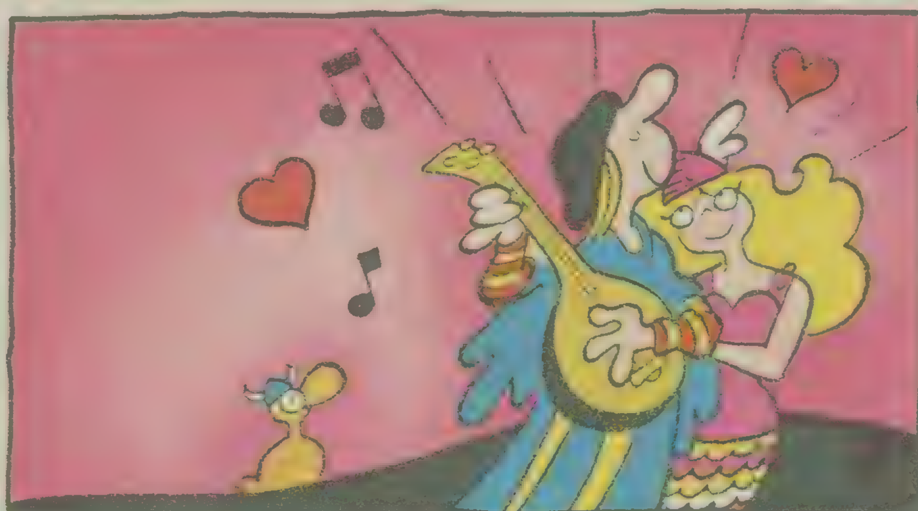

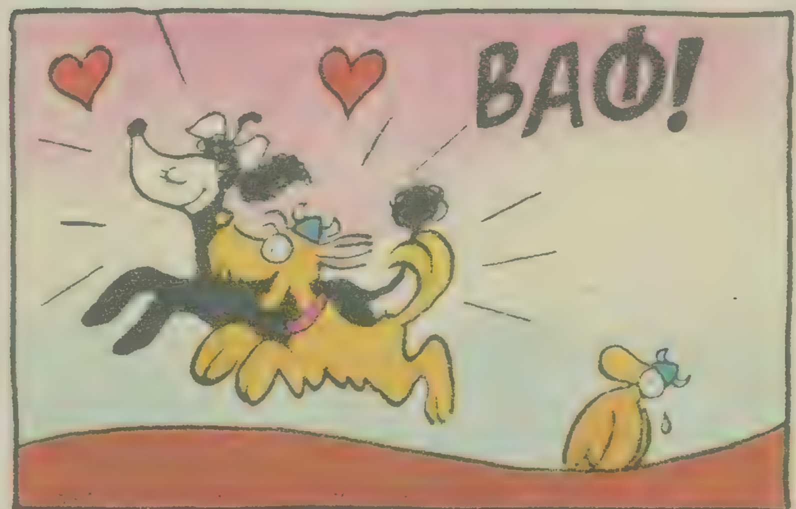

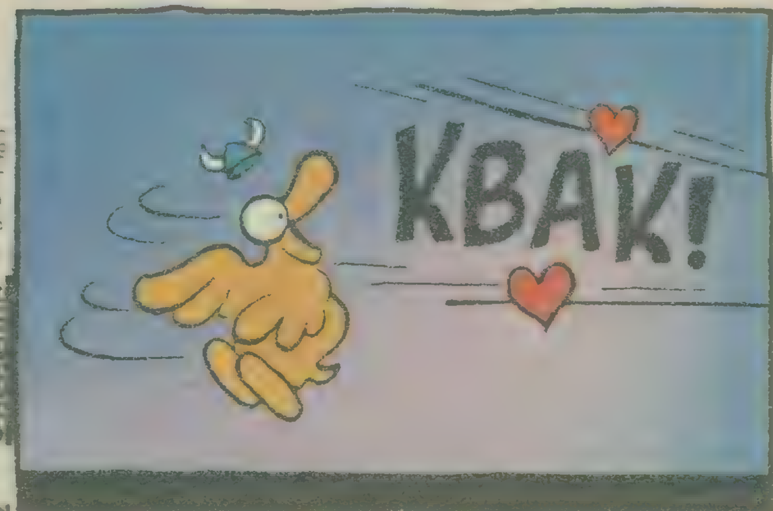

НИКОЛАЈ ФЕДОРОВ БИО ЈЕ КОМАНДИР ГЕРИЛСКОГ ОДРЕДА ИЗ „БРИГАДЕ НЕУХВАТЉИВИХ" КАДА ЈЕ СРЕО ДЕЧАКА ФЕРАПОНТА

Илустровао Драгутин Ћежић

Не прави се важан, мали!

Те позне јесени 1942. године нас петорица смо добили задатак: разорити железнички насип и дићи у ваздух једну немачку композицију. Задатак није био лак јер га је требало извршити у нама потпуно непознатом крају, далеко од наше основне партизанске базе.

После дугог пробијања кроз густе шуме избили смо на реку Дрису, притоку Западне Двине. Танак лед већ се местимично хватао по њеној широкој, равној површини. Обале су биле пусте, само се на другој страни црнео стари рибарски чамац. Негде тамо, с друге стране реке, пролазила је железничка пруга.

Тишину је нарушавало шуштање голог лишћа под нашим ногама. Наједном се један жбун на обали зањихао и пред нама се појавио дечак.

Моста више нема

Могао је имати десетак година али га изношена, дугачка памуклија без рукава, вероватно очева, чинила много ситнијим и млађим. На глави је имао за неколико бројева већу капу-ушанку.

– Како се зовеш, мали? – запитах га.

Није ми одговорио.

– Ниси баш много разговорљив... Колико имаш година?

– Десет... још мало па десет – излетело му је као против воље. Страх и неповерење избијали су из његовог погледа. Необријани и са оружјем ми смо му се могли учинити страшним.

– Шта радиш ту тако сам?

– Зар не видите? Ловим рибу.

– А има ли овде доста рибе?

– Кад на реци почне да се хвата лед, понекад уловим толико гргеча да их једва однесем кући.

– А како се зовеш?

– Ферапонт. А ко сте ви, чико? – запита охрабривши се мало.

– Партизани.

– Стварно? Не варате ме? – узвикну. – Ја још ниједном нисам видео праве партизане.

– Па видиш да имамо машинке.

– Вииидим... Само, и полицајци имају машинке.

– Зар ти ми личимо на полицајце? Поред тога, шта би полицајци радили у шуми? Они најрадије остају у селу.

Ферапонт ћутећи климну главом. Сасвим охрабрен, пришао ми је и стао да разгледа оружје.

– Кажи, мали, има ли у вашем селу Немаца?

– Има их, и то много, пребројати их не можеш. Али сам њихове камионе пребројао. Имају их осам.

– Слушај, Ферапонте – рекох му. – Треба да пређемо на другу обалу, и то што пре. Ту негде у близини треба да је мост, зар не?

– Не, чико, моста више нема. Наши војници су га дигли у ваздух кад су се овде водиле борбе. Немци су сад направили понтонски прелаз али преко њега никог живог не пуштају. Чувају га и дању и ноћу.

Шта сад да радимо? Било је ризично да одемо до најближег села и тамо од неког потражимо чамац, а да обарамо стабла и саградимо сплав није долазило у обзир. Прво, чули би нас, а друго – то би нам одузело много времена.

Моји другови су још раније пробали руком воду. Сад сам и ја пришао води и у њу уронуо руку до лакта. Била је толико ледена да ми се учинило да ме је ожегла. Не, не вреди ни покушати. Сасвим је сигурно да би нам се ноге стегле у грчу, не бисмо доpливали до друге обале.

Наједном сам осетио како ме неко вуче за шињел. Окренуо сам се и срео дечаков молећив поглед.

– Чико, дозволите мени. Ја ћу то зачас...

– Не говори глупости – одговорих љутито. – На то немој ни да мислиш. Удавићеш се, па шта после да кажемо твојој мајци...

– Не би ми то било први пут – дечак није одустајао.

– Не прави се важан – умеша се један од мојих другова. – То ни ми одрасли не бисмо могли, а не ти такав жгољавко.

– Зар тако? – готово цикну малишан. – Гледајте!

Нисмо успели ни да се освестимо, а дечак је, муњевито стргавши са себе одећу, узео залет и скочио у ледену воду.

– Врати се, мали! Нећеш допливати – викнули смо углас.

Али, дечак се није ни осврнуо. Пливао је брзо и сигурно, руке су му само излетале из воде.

Било нас је срамота да се погледамо. Ми се нисмо усудили да препливамо ледену реку, а дечак се на то одлучио без размишљања.

Ферапонт је већ био на средини реке с које се дизала бела пара.

– Држи се, мали, држи – више сам шапутао него што сам говорио.

– Још, мало, само још мало...

Чинило ми се да ми срце престаје да куца. Дечак се кретао све спорије, његови замаси рукама били су све ређи. Само да издржи. Последњих пет метара... три...

Жгољавко је успео

Најзад је стао на ноге и тетурајући се, изашао на обалу. Видели смо како трчи да би се згрејао. Затим је одвезао чамац, поринуо га, ускочио у њега и спретно баратајући веслима кренуо према нашој обали.

– Жгољавко, жгољавко – говорио је кроз зубе искачући из чамца.

Навлачећи на своје мршаве ноге, које су му се тресле од зиме, танке исцепане панталоне, рече нам промуклим гласом:

– Само ви удрите по Швабама, ја ћу вам увек помоћи.

На растанку стегао сам му чврсто руку као одраслом мушкарцу и дао му за успомену свој ручни часовник.

Све док нисмо прешли реку дечак је стајао на обали и махао нам.

Задатак смо извршили. Дигли смо у ваздух немачку композицију теретних вагона пуних муниције и још на два места разорили пругу.

Сигуран сам да нам то не би пошло за руком да није било дечака с именом Ферапонт.

Николај Федоров

Арапи се поздрављају тако што прислањају руку на груди, а понекад и нос на нос. При том кажу: „Селам алајк", што отприлике значи: „Желим ти мир".

Да би се поздравили, Јапанци се дубоко клањају један другоме. Овај обичај потиче још од старих самураја.

НИЈЕ ВАМ ПРОТИВНИК СВАКО КО ВАМ СЕ ПЛАЗИ

РУКОВАЊЕ НИЈЕ ЈЕДИНИ НАЧИН ДА НЕКОГА СРДАЧНО ДОЧЕКАТЕ

Ескими не трљају носеве како се верује. Они, пошто се осмехну један другоме, стегну руке и подигну их у висину лица.

Високи младић је у холу Централне станице у Стокхолму, стезао руку свим пролазницима, којих је у то доба дана било много. Је ли тај човек политичар у предизборној кампањи, или је то можда обред неке секте? Ниједно од тога! Лајф Бјоркман је тог јутра радио на обарању необичног рекорда: у руковању. Снагом шаке, овај Швеђанин је у Гинисовој књизи рекорда заузео место Теодора Рузвелта: 12 200 руковања, насупрот председникових 8513.

Лајф Бјоркман, међутим, није дуго био шампион. Он је 30. октобра 1981. године наишао на бољег од себе – Француза челичне шаке, Жан-Клода Антоана, који је за девет сати стегао 15 162 руке. Ово и није тако чудно ако узмемо у обзир да је Француска једна од земаља где људи највише стежу руку један другом.

Англо-Саксонци су мање наклоњени овом спорту. Они руку не пружају чак ни приликом првог сусрета. За то је највише крив стари британски обичај, по коме новом познанику, човека увек представља неко трећи.

Руковање потиче из Европе али је корак по корак, освојило готово читав свет: немогуће је доћи у домородачко село у Буркини Фасо, а не руковати се са становницима који се тискају да вам пожеле добродошлицу.

Пружање руке има веома једноставно значење: то је гест који показује да у десној руци немамо никаквог оружја.

И дивље шимпанзе се понекад поздрављају. Мајмун нижег друштвеног ранга увек први подиже руку, чиме тражи дозволу да узме храну из заједничке резерве. Као одговор, вођа чопора такође пружа руку, што значи да потчињени сме да једе.

Иако постоји, чак и код мајмуна, руковање није својствено свим људима: Арапи и Азијати су просто алергични на овај обичај. Јапанци који треба да проведу одмор негде на западу, похађају кратак курс о руковању. Ни мала деца то не сматрају нормалним. Када им неко старији пружи руку, она су изненађена, па родитељи често морају да интервенишу:

„Хајде, реци тети здраво".

Треба ли закључити да свако има начин поздрављања који се разликује од неког другог? Већина зналаца људског понашања, не дели ово мишљење. По њима, сваки сусрет обавезно пролази кроз неколико степена, заједничких за цело човечанство. Он почиње припремом (ако није неочекиван).

Обичај је да домаћин сачека госта, као и да га испрати када пође. На крају увек следи топли поздрав.

Прва по реду је „први контакт". Он почиње од тренутка када се познаници угледају. Обично се осмехну један другоме, и при том подигну обрве. Овај гест је често праћен благим наклоном главе, што је израз поштовања. Све то траје једва неколико секунди.

Овај начин је заступљен како код Француза, тако и код Папуанаца с Нове Гвинеје.

Сада на сцену ступа десна рука. Британци је померају лево-десно, док је Французи тресу горе-доле. Руку пружамо нестрпљиво, као да нисмо могли више да чекамо да је додирнемо. Ако две особе раздваја нека физичка препрека (на пример стакло) оне ће се поздравити тако што ће руку полако удаљавати од уста. Поздравити се може с даљине и разменом одговарајућих знакова, али људи много више воле непосредан физички додир.

Ако је руковање срдачно, онда може да прерасте у грљење, па чак и у љубљење у уста или образ. Једном, двапут, трипут, четири пута, зависно од дела света у коме се налазите. Тибетанци се љубе тако што трљају нос о нос, али тек пошто се исплазе у знак добродошлице.

Јачина и топлина поздрава не зависи само од културне традиције, него и

од других разлога: међусобних односа оних који се поздрављају (не љубимо се исто с родитељима и с пријатељима), времена које се нису видели, места састанка, или других, посебних околности (венчање или положени испит).

Када се поздрављамо, најчешће ћемо употребити уобичајене речи: „Какво пријатно изненађење" или уобичајено питање: „Како сте?". Одговор нам уопште није важан. Амерички социолог Ервинг Гофман објашњава да питање које постављамо у оваквим ситуацијама, у ствари представља само поздрав

А замислите да вам неко на ваше: „Како сте?", одговори рецимо: „Никако! Лоше сам спавао, и боли ме глава". Били бисте изненађени, а можда би се и онеспокојили. Због тога на: „Како си?", увек одговорите нешто у стилу: „Па, добро..."

У разговорима приликом званичних дочека високих гостију из иностранства, свака страна изговара речи добродошлице на своме матерњем језику. Дочекани зна да је реч о добродошлици иако не разуме језик. Битно је да саговорнику покажете како вам је драго што га видите. Важну улогу играју тон и боја гласа.

Сви степени, од првог додира до фурмула учтивости, приликом непредвиђених сусрета постају јако упрошћени. Најпре руковање, затим кратак разговор, и на крају, пре последњег погледа, још једно руковање.

С раздаљине се поздрављамо и када разговарамо телефоном. Увек почињемо с „Хало", а завршавамо с „До виђења", или „Чујемо се". Исто је и када пишемо писмо. Користимо уобичајене реченице чак и када пишемо, рецимо, Осигуравајућем заводу.

Није потребно састати се да би се поздравило, али сусрет не повлачи увек поздрав. Он изостаје када некога не познајемо.

Поздрављање је неопходан ритуал. У то се лако можете уверити: неко време немојте поздрављати своје укућане и не одговарајте на њихове поздраве. Видећете како ће међу вашим ближњим завладати узнемиреност, а ускоро затим ће постати и свадљиви.

Потреба за додиром је међу људима веома велика. Све наше речи и гестови поздрава, у ствари су средства уз помоћ којих људи успостављају додир међу собом. Они тако доказују да су способни.

Уместо краја, један велики поздрав!

М. П. Поповић

УКРАТКО РЕЧЕНО

Илустровала Босиљка Кићевац

Већ скоро два века у књижевности траје препирка између присталица кратких и присталица дугачких реченица.

У старом и средњем веку све су реченице биле дугачке, грађене као катедрале, ваљале су се достојанствено као морски таласи. Негде у прошлом столећу, најпре код Француза а убрзо затим и код других народа, ушле су у моду кратке и једноставне реченице. Писци су открили да главне, зависне, уметнуте и придодате реченице могу да стоје и свака за себе: уместо разних „премда... јер... услед чега... тако да... па ипак..." итд. напросто се ставе тачке и сваки пут почнемо нову реченицу. Такво изражавање знатно је јасније и прегледније, али ни оно није без својих мана. Противници прекратких реченица кажу да је то „сецкање мисли", „штуцање, а не говор", да уништава ритам текста и да већ после неколико страница почиње да замара.

Од књижевника новијег доба, ниједан није био толико чувен по дугим реченицама и замршеној синтакси као Хенри Џејмс (1843–1916), амерички романсијер и приповедач. За то би се лако могли навести примери из његових дела, али је занимљиво да се Џејмс и у свакодневном животу изражавао на исти начин. Сведочанства о томе сачували су његови биографи и савременици.

Песник и новинар Витер Бинер срео се с Џејмсом 1904. године у Њујорку. Приметивши да је славни књижевник назебао, упитао га је за разлог и добио следећи одговор:

„Понео сам са собом и имао на располагању два капута, један нешто тежи а други нешто лакши, па сам у Бостону сасвим удобно носио онај лакши, а други, мало топлији, носио сам преко руке имајући у виду могућност да ми у Њујорку изненада затреба. Све је ишло добро док се нисам нашао овде, седећи у фијакеру поред свог пријатеља Дејвида Манроа, кога ви без сумње познајете као уредника и вашег колегу, премда је од вас знатно старији, а уређује, као што вам је познато, „Норт Американ Ривју", те се он показао тако одан, препун добродошлице и тако ме обасуо питањима која су захтевала хитан одговор, да сам ја, што је и разумљиво, само магловито био свестан своје жеље и потребе да скинем нешто лакши капут да бих навукао онај мало тежи, што је, разуме се, требало неизоставно и да учиним, с обзиром на наглу промену у температури, или тачније на разлику у температури између места где је моје путовање почело и онога где се завршило, мада је могло бити посреди и различито доба дана, али нека разлика у сваком случају је била – па ме је, као што сам малочас напоменуо, мој добри пријатељ Дејвид тако заокупио поздравима, успоменама и питањима да сам ја, упркос забрињавајућој хладноћи у костима, наставио да носим нешто лакши капут, док ми је само једна рука била заштићена мало дебљим капутом, који је свакако требало да обучем да бих избегао овај благи али вероватно не и неизбежни грип с којим сам присиљен да почнем своју, иначе под повољним околностима предузету, посету Њујорку, а све то, допустите да се пожалим, због ваше грозне и мени већ поодавно мрске климе."

Бинер се куне да је Џејмс тако рекао, од речи до речи. Неколико година касније, књижевница Едит Вортон возила је Џејмса својим колима по Енглеској. Стигавши до Виндзора, малчице су залутали, па се Џејмс обратио за помоћ старцу који је управо наилазио друмом.

„Пријатељу мој" – рекао му је – „ако бисте били љубазни да приђете ближе, имао бих нешто да вас упитам. Најкраће речено, дакле, ова дама и ја управо смо стигли из Слоуа; то јест, да се тачније изразим, недавно смо прошли кроз Слоу на путу овамо, будући да смо кренули аутом у Виндзор из Раја, који је био полазна тачка нашег путовања; а пошто нас је ухватио мрак, били бисмо вам веома захвални ако бисте рекли где се сада налазимо у односу, рецимо, на Хај Стрит, који, као што ви наравно знате, води до Виндзорског замка, остављајући с леве стране раскрсницу пута за железничку станицу."

Запањен, старац је стајао крај аутомобила без речи. Џејмс је наставио:

„Укратко, добри човече, оно што сам хтео у две речи да кажем јесте ово: под претпоставком да смо већ (као што имам разлога да верујем) прошли поред раскрснице за железничку станицу (која у том случају, узгред да напоменем, вероватно не лежи лево, него десно од нас), питање је где се налазимо у односу на..."

Изгубивши стрпљење, Едит Вортон га је прекинула:

„За име бога, само га упитај где је Кингз Роуд!"

„Кингз Роуд?" – поновио је Џејмс. „Ах, да! У праву си! Елем, добри човече, да ли бисте били у стању да нам кажете у ком правцу би, с обзиром на наш садашњи положај, требало да кренемо да бисмо стигли на Кингз Роуд?"

„Никуда. Ово је Кингз Роуд" – одговорио је старац.

Иван Клајн

ПОПАЈ

СЛАВНИ МОРНАР МЛАЂИ ЈЕ ОД ОЛИВЕ ДЕСЕТ ГОДИНА ЈЕР ГА ЈЕ ЦРТАЧ СЕГАР НАКНАДНО УВЕО У ВЕЋ ПОСТОЈЕЋИ СТРИП

РУЖАН, ЈАК, ЉУБАК

У јануару 1929. године у листу „Њујорк Ивнинг Стандард" појавио се нови јунак по имену Попај. Он је постао једна од личности већ популарног стрипа о Оливи, њеном малом брату Кићи и њиховим познаницима и пријатељима. Стрип је имао великог успеха али му је недостајала „ударна" личност и она је рођена оног хладног јануарског дана када је цртачу Елзију Крајслеру Сегару пало на памет да створи симпатичног морнара с вечитом лулом у зубима и капетанском капом на глави. Попај је у почетку био мршав, ружан и кукавица. Упорно се мотао око Оливе која га је презирала и сањала о неустрашивим херојима из романа. Одједном, Попај је добио снажне мишићаве руке на којима су му завиделе читаве генерације дечака и младића и лавовско срце увек спремно да притекне у помоћ људима у невољи.

Споменик Попају

За своје гвоздене мишиће Попај је имао да захвали једном обичном поврћу које многа деца не воле: спанаћу! Пошто је случајно открио да у њему има много гвожђа, симпатични морнар навалио је свом снагом на ово јело и постао прави утамањивач спанаћа. Наравно, свака порција деловала је једно одређено време тако да је Попај често усред борбе морао да извуче конзерву и наједе се како би повратио снагу. Међу бројним љубитељима Попаја широм света вероватно су најозаренији били произвођачи спанаћа који се захваљујући овом стрипу продавао као алва. Свако дете хтело је да буде снажно као Попај и одједном је спанаћ постао омиљена храна. Колика је „љубав" произвођача спанаћа према Попају види се и по великом споменику који су му подигли у Кристал Ситију у Тексасу у знак вечне захвалности.

Идејни творац и цртач Попаја Елзи Крајслер Сегар рођен је у Честеру, држава Илиноис, последње деценије прошлог века. У раној младости променио је много занимања: био је тапетар, молер, свирач, филмски оператер. Овим занимањем најдуже се бавио и за успомену истетовирао на руци М. П. О. (почетна слоа енглеске речи филмски оператер). Неколико година касније истетовирао је на грудима велики лентер, први знак који је открио његову љубав према мору и свом будућем јунаку Попају.

Радећи као филмски оператер, Сегар је силом прилика био у сталном додиру с разним филмовима и постао одушевљени љубитељ великог уметника Чарлија Чаплина и његових комичних гегова. Надахнут Чаплином почео је да црта стрипове које су листови „Сент Луис Диспеч" и „Лајф" без речи одбили. Тада је разочарани Сегар одлучио да се пресели у Чикаго и тамо окуша срећу. У Чикагу је, а то је Сегар добро знао, живео стари Ричард Аутколт, творац многих познатих стрипова и добронамерни заштитник сваког младог талентованог карикатуристе и цртача стрипова. Захваљујући његовој помоћи Сегар је листу „Чикаго Ивнинг Пост" продао један стрип невелике вредности али довољан да о његовом аутору почне да се говори као о новом таленту. Ту га је запазио власник листова Вилијем Рандолф Херст, оснивач чувене америчке организације која се бавила продајом стрипова у читавом свету. Он га је повео у Њујорк и саветовао му да ради на новим ликовима.

Олива је рођена

Тако је почела једна успешна сарадња која је ускоро уродила плодом. После неколико мање запажених стрипова коначно је 1919. године светлост дана угледала Олива! Стриповане приче о њој и њеним доживљајима објављиване су с успехом неколико година, а Сегар је у стрип стално уводио нове личности. Једног четвртка, десет година по рођењу Оливе, у стрипу је осванyо морнар с лулом у зубима, ускоро толико чувени Попај!

Одједном су се листовима који су објављивали сада већ више не Оливине већ Попајеве авантуре утростручили тиражи, а готово све новине на свету салетале су Сегара понудама да им уступи свог јунака. Ни филм није часио часа и Сегар је браћи Флејшер продао право да цртају „филмског" Попаја који брзо засенио до тада чувену цртану лепотицу Бети Буп с којом је у почетку „наступао".

Ја сам твоје дете

Успех Попаја није било тешко протумачити: људима се допало што и један обичан човек, ружан, наиван и не нарочито паметан сушта супротност такозваном натчовеку, може да испољи херојске особине, пуне снаге, песница и неспретне, али никад сладуњаве племенитости. Сегар увек зна праву меру и не дозвољава претеране сентименталности. Тако једном Попај креће на опасан пут морима, трагајући за оцем који га је напустио још док је био дечак. Кад га је најзад нашао Попај му гануто каже:

– Ја сам твоје дете, ти си мој тата!

– Па шта с тим? Да нећеш можда да те пољубим? – одговори му стари.

– Али, тата, зар ти није драго што ме видиш? – наваљује Попај.

– Не, не волим рођаке! – гласи хладан одговор.

Једина особа која може да истуче Попаја и од које овај панично стрепи је његова вечита вереница Олива. Најјачи човек на свету мањи је од маковог зрна пред страшном Оливом којој се, док он плови морима, упорно удвара Пера Ждера.

Други су наставили

За Попајевог „оца" Сегара наступило је време успеха и новца. Он је, наравно, наставио да црта али у тишини своје прекрасне виле у Санта Моники или у кући у Сан Фернанду. У слободном времену бавио се гајењем поврћа, али не спанаћа већ... ротквица. Сегар је умро 1938. године. Последње фотографије показују га с лулом у зубима и морнарском капом на глави, вероватно да би подвукао сличност с цртаним јунаком који му је донео славу и богатство.

Али, Сегарови стрипови нису се његовом смрћу угасили. Од 1939. године до сада разни цртачи наставили су његово дело: Бела Заболи по тексту Тома Симса, Ралф Штајн, Бад Сагендорф. Авантуре неустрашивог морнара и данас, као и пре неколико десетина година, одушевљавају милионе младих и старих читалаца широм света.

Б. Д.

БЛЕЈД РАНЕР: ИСТРЕБЉИВАЧ

ОБРАЧУН СА АНДРОИДОМ

III ДЕО

ПИШЕ: АРЧИ ГУДВИН (ARCHIE GOODWIN) ЦРТАЈУ: АЛ ВИЉЕМСОН (AL WILLIAMSON) КАРЛОС ГАРЗОН (CARLOS GARZON)

ЛОС АНЂЕЛЕС, 2019. ИСТРЕБЉИВАЧ РИК ДЕКАРД ТРЕБА ДА „ПЕНЗИОНИШЕ" (УБИЈЕ) ЈОШ ДВА РЕПЛИКАНТА, ВЕШТАЧКА ЉУДСКА БИЋА, ОДНОСНО АНДРОИДА, КОЈИ СУ ИЗ СВЕМИРА КРИШОМ ДОШЛИ НАТРАГ НА ЗЕМЉУ. ДОК ДЕКАРД КРИЈЕ ТРЕЋЕГ РЕПЛИКАНТА, РЕЈЧЕЛ, У КОЈУ ЈЕ ЗАЉУБЉЕН, АНДРОИДИ РОЈ БЕТИ И ПРИС ЖЕЛЕ ДА ОД СВОГ ТВОРЦА, ДОКТОРА ТАЈРЕЛА, ЗАТРАЖЕ ПРОДУЖЕЊЕ ЊИХОВОГ КРАТКОГ ЖИВОТА...

„Био је то дуг дан. Ноћ није обећавала да ће бити боља. Још увек сам ловио репликанте, али су моје мисли биле окупиране оним кога сам скривао. Када су ми јавили за посету коју је Рој Бети приредио, почео сам да назирем план..."

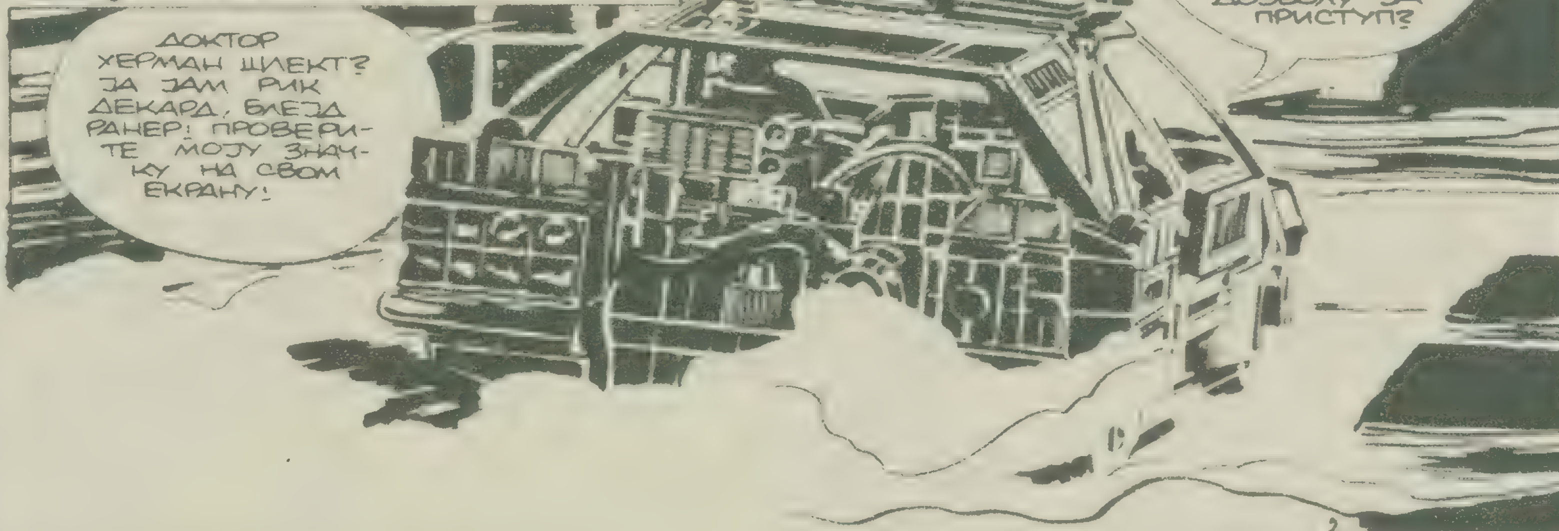

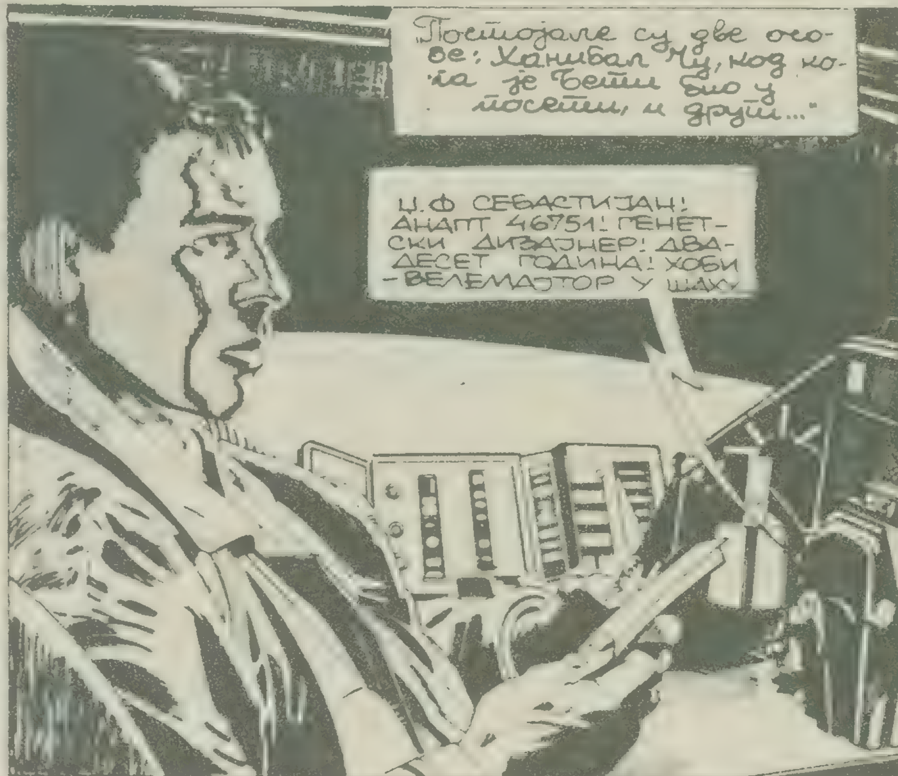
„Постојале су две особе: Ханибал Чу, код кога је Бети био у посети, и други..."
Џ.Ф СЕБАСТИЈАН! АНАПТ 46751! ГЕНЕТСКИ ДИЗАЈНЕР! ДВАДЕСЕТ ГОДИНА! ХОБИ -ВЕЛЕМАЈСТОР У ШАХУ

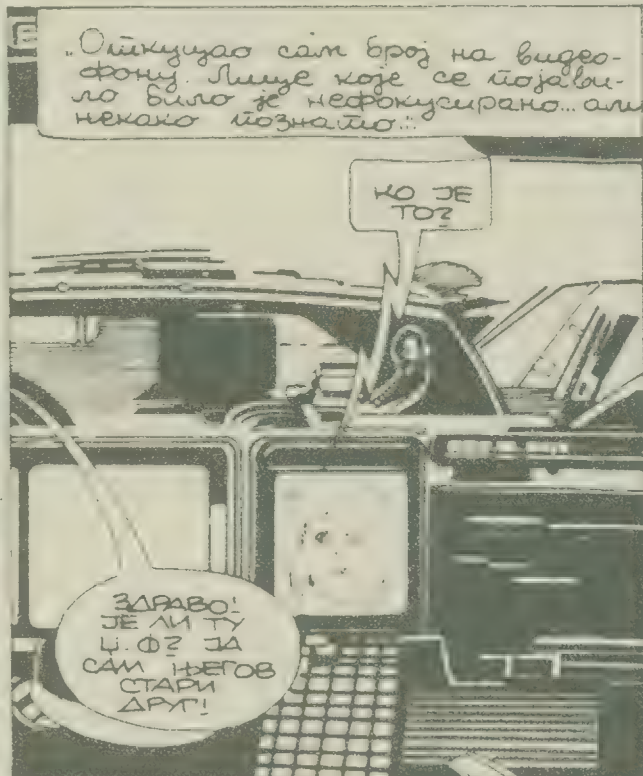
„Откуцао сам број на видеофону. Лице које се појавило било је нефокусирано... али некако познато..."
КО ЈЕ ТО?
ЗДРАВО! ЈЕ ЛИ ТУ Џ.Ф? ЈА САМ ЊЕГОВ СТАРИ ДРУГ!

„Девојка је часак ћутала, а онда се екран осветлио..."
ТАКО СЕ НЕ ПОСТУПА СА СТАРИМ ПРИЈАТЕЉЕМ!
„Додао сам гас и пустио снимак..."

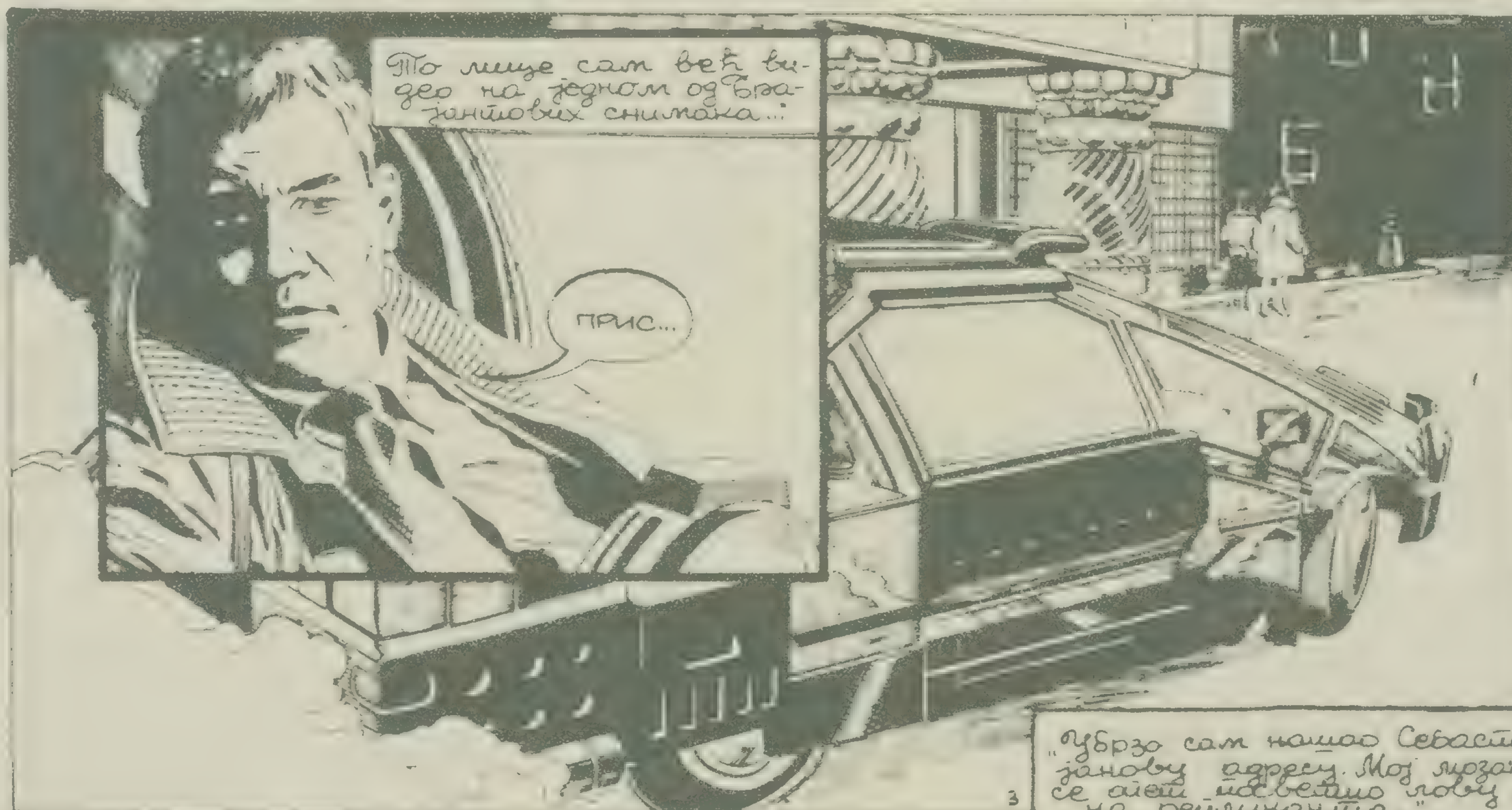
„То лице сам већ видео на једном од Брајантових снимака..."
ПРИС...
„Убрзо сам нашао Себастијанову адресу. Мој мозак се опет посветио лову на реплиханте..."

ЕЛДОН ТАЈРЕЛ ЈЕ БИО ОБАЗРИВ. НАСМЕШИО СЕ...

НИЈЕ ТАКО ЛАКО ДОЋИ ДО СВОГ ТВОРЦА!

ЧУДИ МЕ ДА НИСИ ДОШАО ОВАМО РАНИЈЕ!

ШТА БИ МОГАО ДА ОЧЕКУЈЕШ ШТО ВЕЋ НИСАМ УРАДИО, РОЈ?

ХОЋУ ЈОШ ДА ЖИВИМ, ТИ МАЗГОВЕ!

ТАЈРЕЛ ЈЕ САЧУВАО МИР... И ОБРАТИО СЕ ОЧИНСКИМ ТОНОМ...

КАД БИ ТО БИЛО ЈЕДНОСТАВНО... МА КАКВА ИЗМЕНА У ТВОМ ОРГАНСКОМ ЖИВОТНОМ СИСТЕМУ, БИЛА БИ ФАТАЛНА! КОД НЕ МОЖЕ НАКНАДНО ДА СЕ МЕЊА!

А КОМБИНАЦИЈА Е М.С? ИЛИ ПРОТЕИН-РЕПРЕСОР КОЈИ БИ БЛОКИРАО ПОПУШТАЊЕ ЋЕЛИЈА?

ТО БИ ИЗАЗВАЛО МУТАЦИЈЕ У НОВОМ ЛАНЦУ **ДНК** И НАСТАО БИ СМРТОНОСНИ ВИРУС! АЛИ, ТО ЈЕ АКАДЕМСКА РАСПРАВА, РОЈ!

НАЧИЊЕН СИ ОНОЛИКО ДОБРО КОЛИКО ЈЕ ТО МОГУЋЕ!

АЛИ НЕ ДА ТРАЈЕМ?

БАКЉА КОЈА ГОРИ ДВАПУТ СЈАЈНИЈЕ, ГОРИ И ДВАПУТ БРЖЕ! А ТИ СИ ГОРЕО ВЕОМА СЈАЈНО, РОЈ!

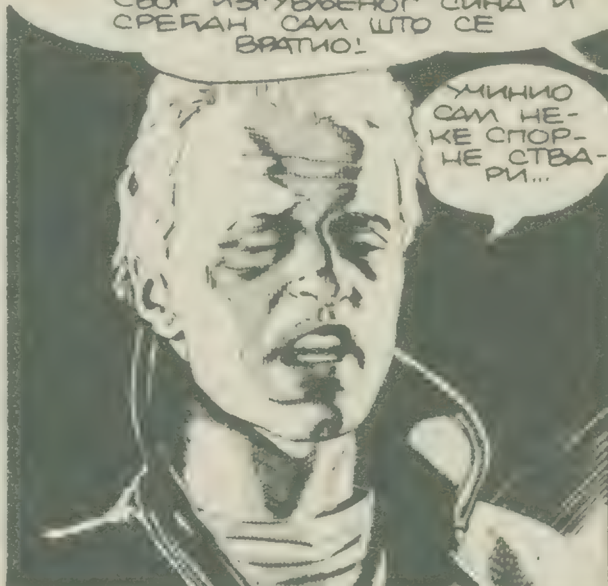
НАЈБОЉИ СИ ОД СВИХ РЕПЛИКАНАТА! ПОНОСАН САМ НА СВОГ ИЗГУБЉЕНОГ СИНА И СРЕЋАН САМ ШТО СЕ ВРАТИО!
УЧИНИО САМ НЕКЕ СПОРНЕ СТВАРИ...

И НЕОБИЧНЕ... ПРАВА ПОБУНА У НАШЕ ДОБА!

АЛИ ТИ ПРАШТАШ... МОЈ ТВОРАЦ ПРАШТА!

ЕЛДОН ТАЈРЕЛ ЈЕ СУВИШЕ КАСНО СХВАТИО ДА ПО ДРУГИ ПУТ ОВЕ НОЋИ...

... ИГРА ИЗГУБЉЕНУ ИГРУ...

Џ.Ф. СЕБАСТИЈАН ЈЕ ВИДЕО СМРТ СВОГ ПОСЛОДАВЦА. ПОЖУРИО ЈЕ У ПРАВЦУ ЛИФТА...

Џ.Ф. СЕБАСТИЈАН?
„Била је то кућа у којој су живели репликанти...

Зато сам био пажљив. Пиштољ у руку... степеницама уместо лифтом..."

ДОБРО ВЕЧЕ, Џ. Ф.!

...Очигледно, шах није био ЈЕДИНИ Себастијанов хоби...

Можда сам уочио слабашан покрет... или је то био само инстинкт који је Брајант код мене толико ценио...

Али, када сам посегао за велом на фигури, то је замало била ПОСЛЕДЊА СТВАР коју сам икад учинио...

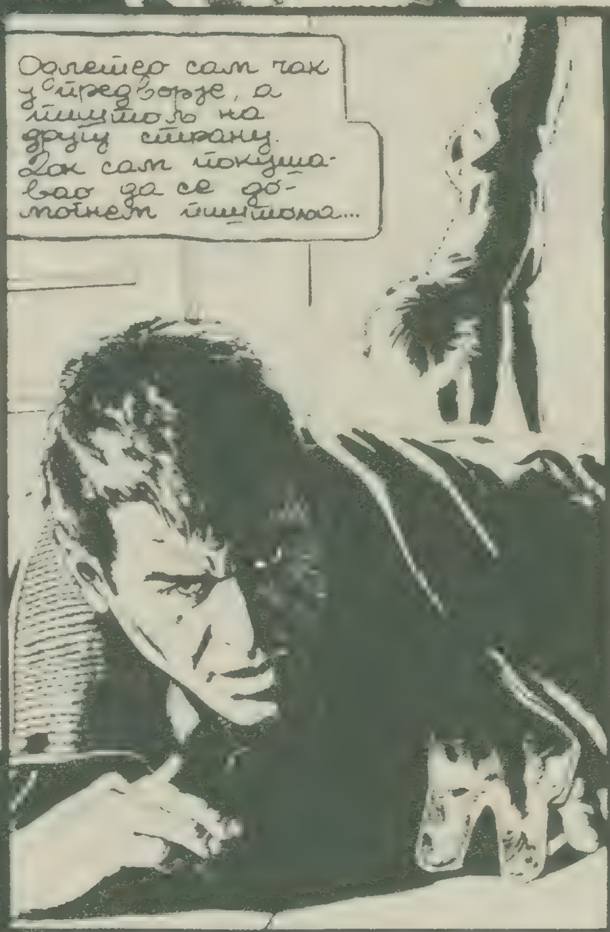
Одлетео сам чак у предворје, а пиштољ на другу страну. Док сам покушавао да се домогнем пиштоља...

...Прис је била бржа...
пиштољ. Кад бих могао...

Устао сам. Прис је одскочила... а онда кренула у напад...
НЕ! НЕ ЖЕЛИМ ТО...
Било ми је лакше што ми није пружила прилику да бирам...

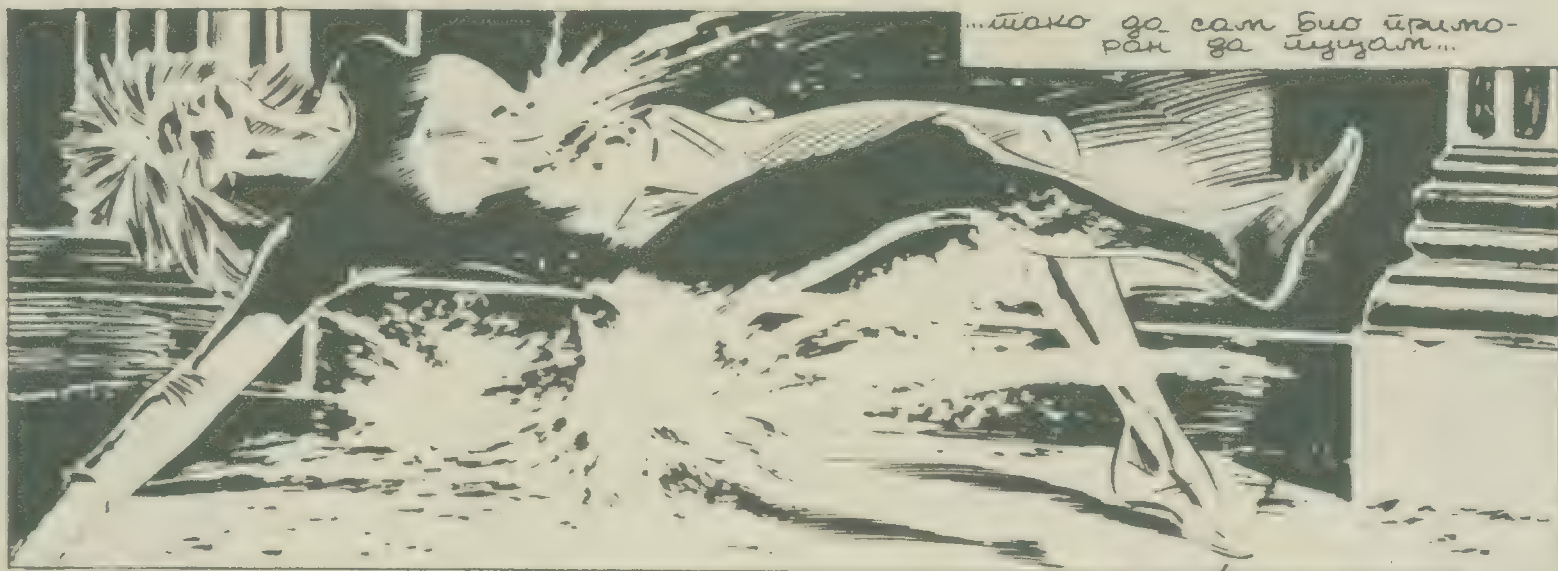
...тако да сам био примо-ран да пуцам...

Хтео сам одмах напоље, да се смирим...

...а онда сам зачуо лифт...

Можда се то Себастијан враћао кући... или су Гаф и Брајант пошли по мене? Знао сам да ништа није завршено...
...и да ће најгоре тек доћи.
Можда бих могао да разговарам са њим...

Зато сам се склонио...

Бети је ушао у стан...

Изишао сам полако из заклона...
Из собе се чуло јецање...

Значи, нашао је Прис...

А онда је зид иза мене ЕКСПЛОДИРАО...

Пре него што сам трепнуо, Бети је повукао моју руку и сломио ми два прста као да су суве гранчице..."
ЗА ПРИС... ЗА ЗОРУ...
НИЈЕ БАШ СПОРТСКИ ПУЦАТИ НА НЕНАОРУЖА-НОГ... ЈЕСИ ЛИ ПОНОСАН НА ТО, МАЛИ ЧОВЕЧЕ?

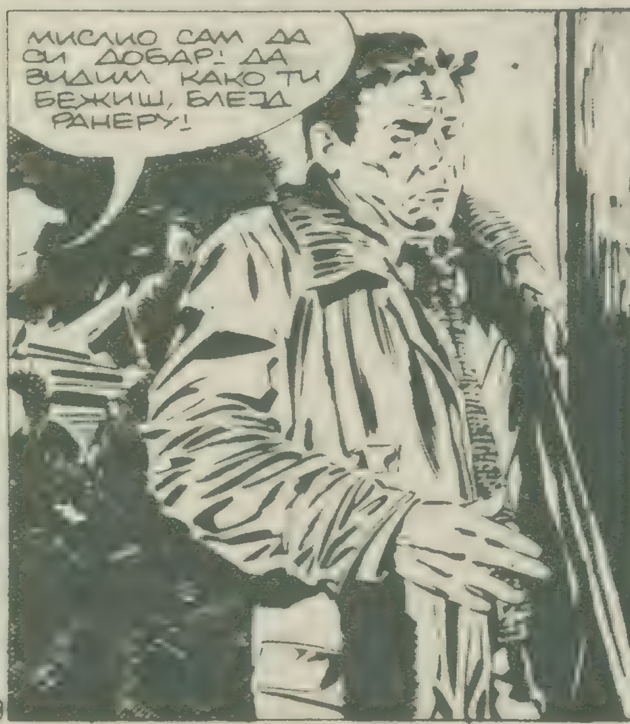
МИСЛИО САМ ДА СИ ДОБАР! ДА ВИДИМ КАКО ТИ БЕЖИШ, БЛЕЈД РАНЕРУ!

„Заборавио сам на бол. Бежао сам... а он ме је следио...

Када више нисам имао куд...
... почео сам да се верем...

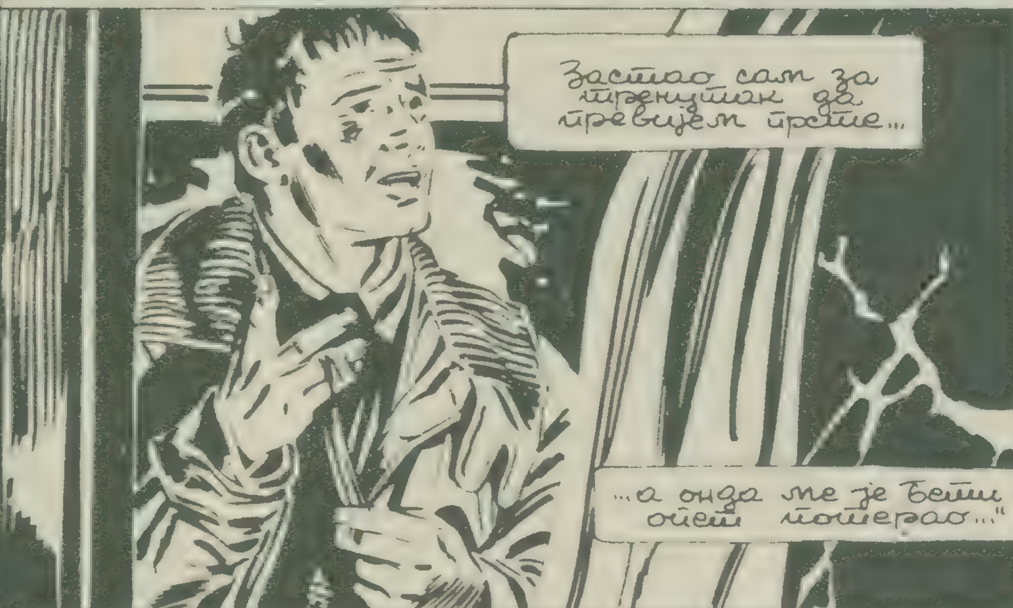
Застао сам за тренутак да превијем прсте...
...а онда ме је Бети опет потерао..."

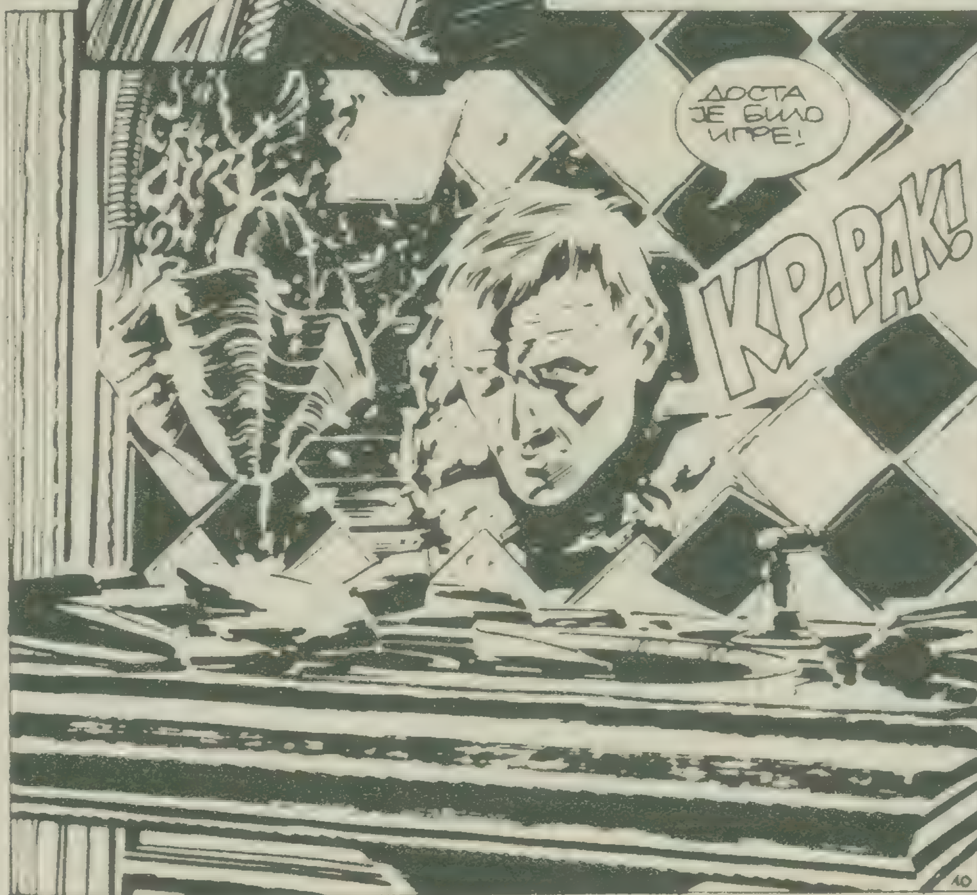
ДОСТА ЈЕ БИЛО ИГРЕ!
КР-РАК!

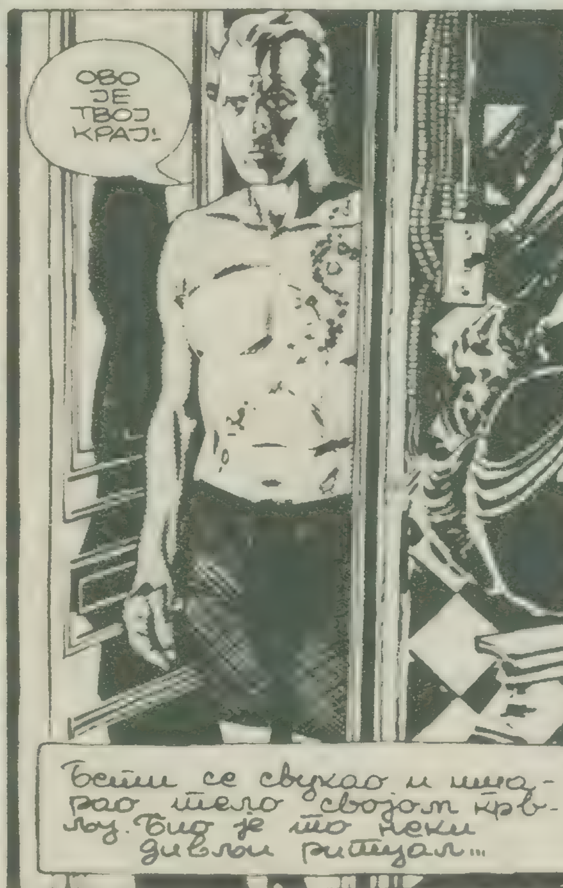
ОВО ЈЕ ТВОЈ КРАЈ!
Бети се свукао и ишарао тело својом крвљу. Био је то неки ђаволски ритуал...

Отпочела је борба...
Дохватио сам летву пуну ексера. Било је то једино чиме сам могао...

...да се браним против НЕКСУСА ШЕСТ. Повредио сам га...
ТО ЈЕ ЗНАК!

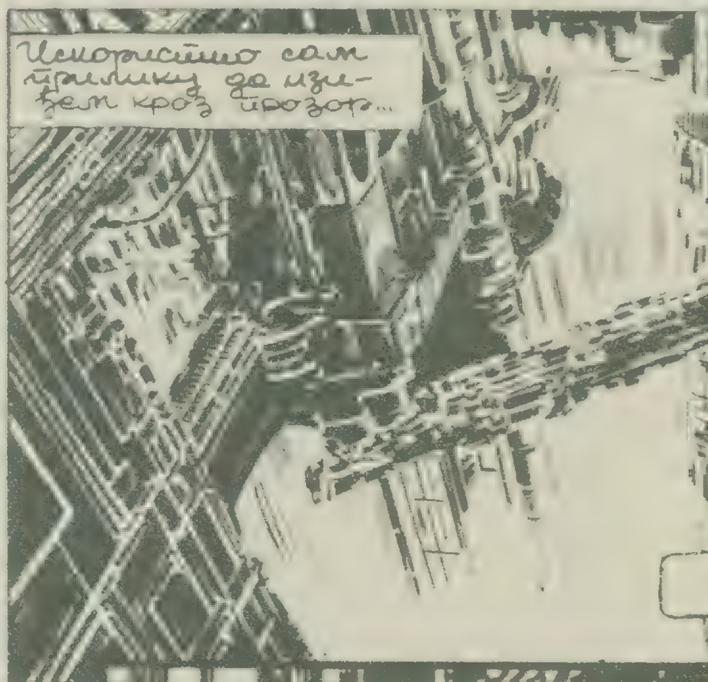
Искористио сам прилику да изи-ђем кроз прозор...

ГДЕ ЋЕШ, МАЛИ ЧОВЕ-ЧЕ?
Пузао сам уз камени рељеф...

...и тако се на-шао на крову...

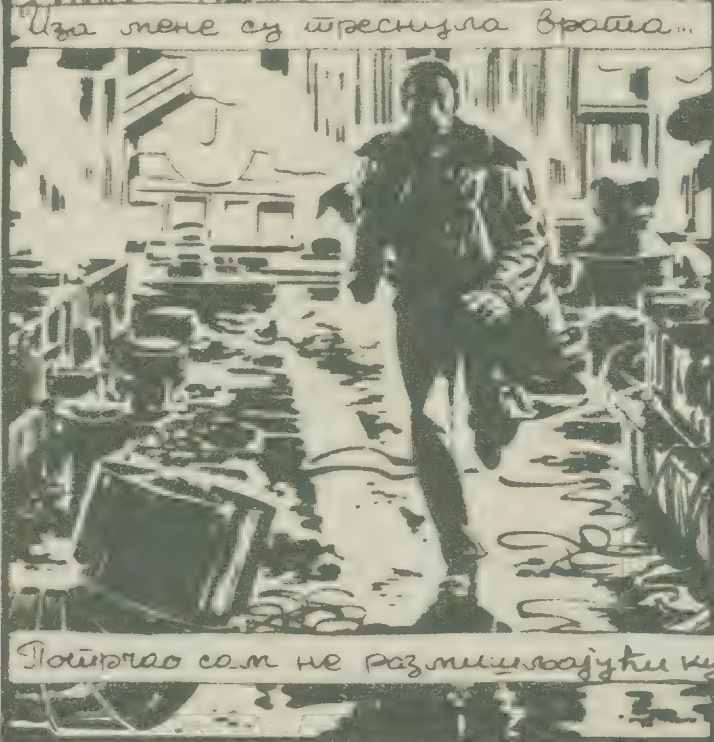
Иза мене су треснула врата...
Потрчао сам не размишљајући куда...

И, тада...
Успео сам да се ухватим за неку греду...

Бесомучно сам се љуљао. Осећао сам да нећу још дуго да издржим...

Одједном, Рој Бети се нашао испред мене...
Показао сам једино што ми је остало - бес...

И то је био крај...

12

Али, нисам пао
"Изгледало је као да Рој продужава забаву...

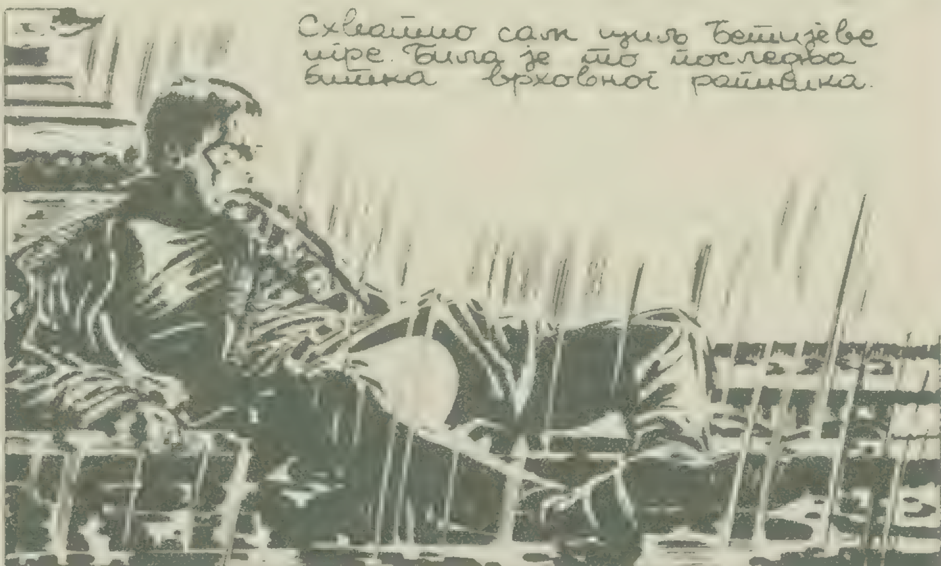
Схватио сам циљ Бетијеве игре. Била је то последња битка врховног ратника.

Сео је преко пута... Време је пролазило...

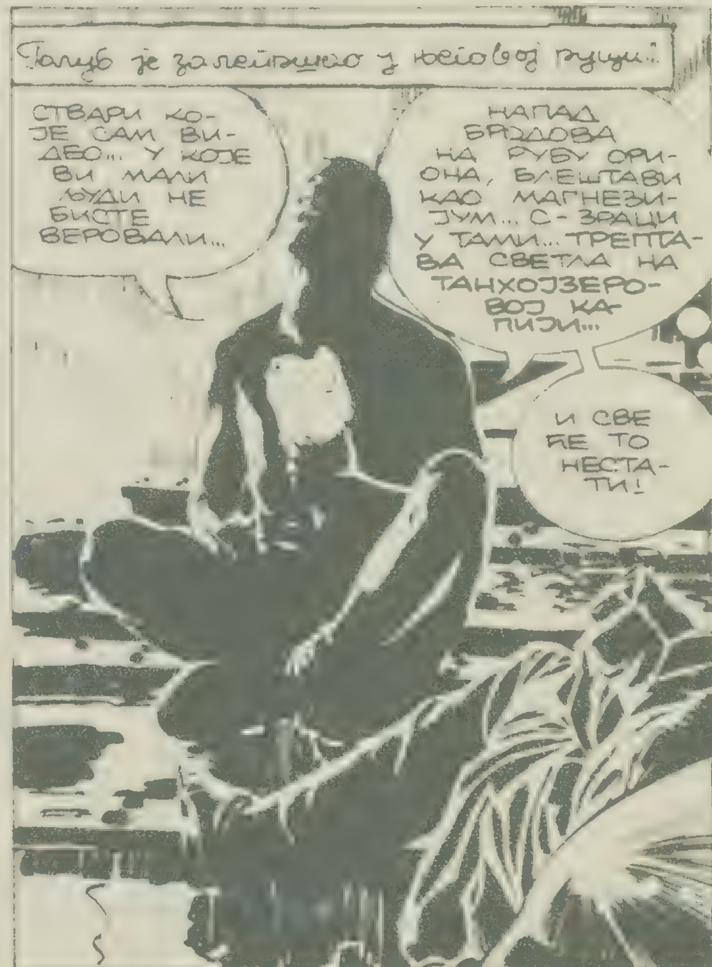
Голуб је залепршао у његовој руци.
СТВАРИ КОЈЕ САМ ВИДЕО... У КОЈЕ ВИ МАЛИ ЉУДИ НЕ БИСТЕ ВЕРОВАЛИ...
НАПАД БРОДОВА НА РУБУ ОРИОНА, БЛЕШТАВИ КАО МАГНЕЗИЈУМ... С-ЗРАЦИ У ТАМИ... ТРЕПТАВА СВЕТЛА НА ТАНХОЈЗЕРОВОЈ КАПИЈИ...
И СВЕ ЋЕ ТО НЕСТАТИ!

"Посматрао сам га читаву ноћ. Све време се борио против долазећег краја. Ценио је сваки секунд... чак и бол..."
Затим је умро.

Мало касније стигла је полиција. Гаф је био са њима..."
ЕВО, ЈЕДАН ПОЛИЦАЈАЦ ЈЕ НАШАО ТВОЈ ПИШТОЉ!
А ШТО СЕ ТИЧЕ ПОСЛЕДЊЕГ РЕПЛИКАНТА, ТАЈРЕЛОВЕ ЛЕПОТИЦЕ...
ДОСТА МИ ЈЕ! ИДЕМ КУЋИ!

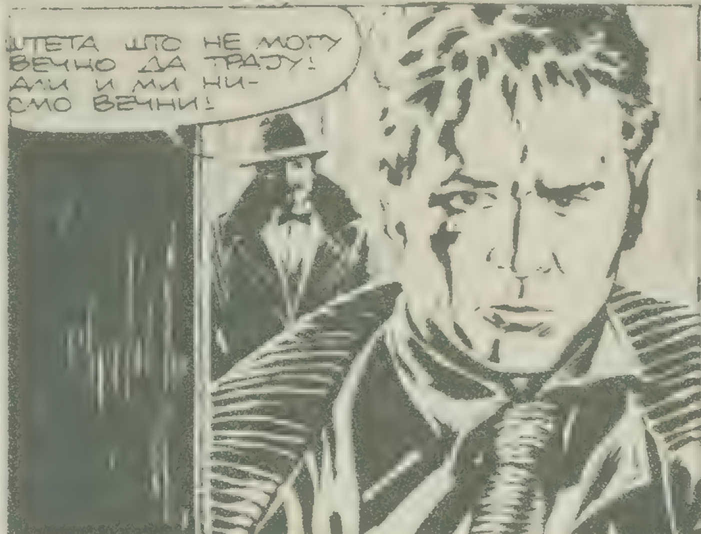
„Кад сам пошао, Гаф је климнуо главом..
ШТЕТА ШТО НЕ МОГУ ВЕЧНО ДА ТРАЈУ! АЛИ И МИ НИСМО ВЕЧНИ!

Возио сам кући великом брзином..."
РЕЈЧЕЛ!
„У кући као да није било никога...

Све је било на свом месту. Погледао сам на кревет...
РЕЈЧЕЛ?

Плашио сам се да је додирнем...

...док није отворила очи и настешила се."
ВОЛИШ ЛИ МЕ?
ВОЛИМ ТЕ!

ВЕРУЈЕШ ЛИ МИ?
ВЕРУЈЕМ ТИ!
„Подишао сам је, покупио ствари у торбу и узео нове набоје за пиштољ.
Пошли смо, а у глави су ми одјекивале Гафове речи: „ШТЕТА ШТО НЕ МОГУ ДА ТРАЈУ ВЕЧНО..."
Није рекла ништа. Нисам ни ја...

Чак ни о малој фигури једнорога од фолије коју сам нашао пред вратима.
Гафова посетница...

Кренули смо на север. Она никада није видела снег. Можда ће јој се допасти. Била је радознала и пуна питања. Наравно, било је ствари о којима нисмо могли да причамо... Али, Рејчел је са мном и то је било најважније.
Блејд Ранеру, ти се увек крећеш по ивици. Мислим да је то неизбежно. Једном ћеш пасти... На једну...
...или на другу страну."
КРАЈ

АЖИЛ ПЕТИЋ: НЕОДЛУЧНОСТ

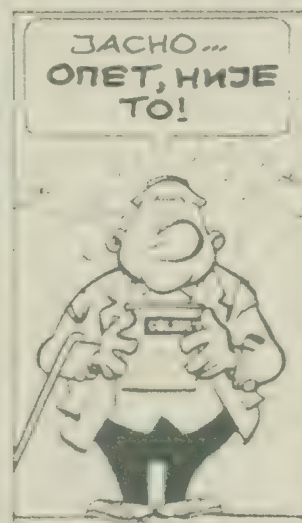

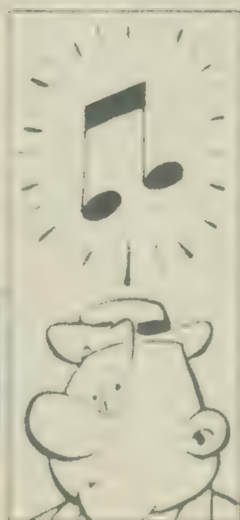

Северноамерички Индијанци преносили су своје легенде, песме и верске обреде усменим предањем.

Нама је најпознатије њихово споразумевање димним сигналима који су се састојали од малог броја знакова. Далеко значајнији био је неми језик прерије.

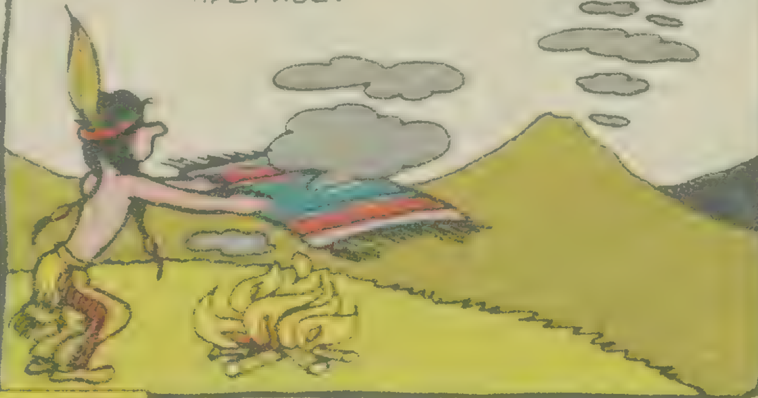

Шта је неми језик прерије? Споразумевање разним покретима руку и тела.

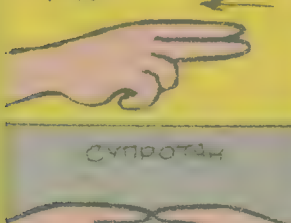

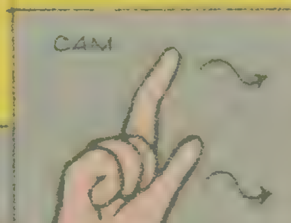

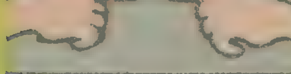

Гроб поглавице Шинга-Бавазине, чији је тотем био јастреб. Цртеж птице окренут је наопако јер је поглавица умро. Пет црта означава пет ратова које је водио, а три дебеле – три мира која је закључио.

Индијанско писмо биле су заправо сличице које су исцртавали на кори дрвета, кожи, камену и надгробним споменицима. Племе Оџибве било је „најписменије". Своје записе називали су кекиновин.

Ово значи да је индијанско село нападнуто

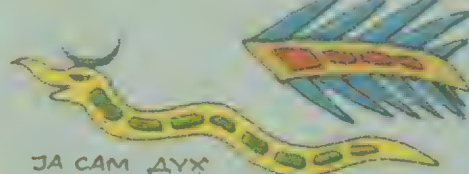

Ово је кекиновин – подсетник за обредну песму духу Вабиноа (чита се здесна улево).

Прву индијанску граматику и речник оџибва, као и преводе легенди са кекиновина, написао је Словенац Иринеј Барага (1797–1868) који је као мисионар цео живот провео међу Индијанцима. Многи га називају оцем индијанске књижевности.

ПИСМО СЕВЕРНОАМЕРИЧКИХ ИНДИЈАНАЦА

IGRO *Sportska knjiga*

Београд, Македонска 19

препоручује

БОРИЛАЧКИ СПОРТОВИ

1. Јорга–Ђурић ТЕКИ 1 и ЕНПИ КАТА 350
2. Јорга–Ђурић НУНЧАКУ И КАРАТЕ 500
3. Р. Мудрић ШКОЛА КАРАТЕА 1 500
6. Шогвић – Стојиљковић КУНГ ФУ 400
8. Љ. Врачаревић АИКИДО 250
9. Б. Вујић ПУТ У НАПРЕДНИ КАРАТЕ 560
10. М. Шумар КАРАТЕ – КАТА ГОДЈУСХИХО–ДАИ 320
12. Врачаревић–Куртовић ОДБРАНА ОД НОЖА 500
14. С. Бојовић РВАЊЕ – грчко-римским стилом 250
15. С. Бојовић РВАЊЕ – слободним стилом 680
16. С. Бојовић БОРЕЊЕ (на македонском језику) 680
17. М. Роглић ШКОЛА БОКСА 300
18. Б. Марјановић АМАТЕРСКИ БОКС 300

ШАХ

20. И. Бондаревски КОМБИНАЦИЈЕ У СРЕДИШНИЦИ 500
23. Ј. Нејштат ШАХОВСКИ ПРАКТИКУМ ... 550
24. Р. Капабланка ОСНОВИ ШАХА 990
25. Н. В. Крогијус О ПСИХОЛОГИЈИ ШАХОВСКОГ СТВАРАЛАШТВА 300
28. М. Ђорђевић ЕВОЛУЦИЈА ЛЕПОГ У ШАХУ 300
29. С. Домазет ШАХ ОД А 1 до Х 8 750
32. Х. Голомбек ЕНЦИКЛОПЕДИЈА ШАХА . 900
33. Б. Кажић НОВА ПРАВИЛА ШАХОВСКЕ ИГРЕ 500
34. Д. Бјелица НА ПОТЕЗУ БОРИС СПАСКИ 250
35. Д. Бјелица ТУРНИРИ ЗВЕЗДА 200
36. Д. Бјелица РЕКАО МИ ЈЕ АНАТОЛИЈ КАРПОВ 400
37. Д. Бјелица БУГОЈНО 78 .... 150 Ђорђевић–Марјановић
43. Велики турнири – ЛОНДОН 350
44. Велики турнири – АМСТЕРДАМ 400
45. Велики турнири – БЕЧКИ ТУРНИРИ 150
46. Велики турнири – ХАВАНА 200
47. Велики турнири – ЊУЈОРК 350

СПОРТСКО СТРУЧНА ИЗДАЊА

52. Д. Шаренац КАКО У XXI ВЕК 150
54. В. Стефановић ПЕДАГОГИЈА И СПОРТ 750
55. Хавелка–Лазаревић СПОРТ И ЛИЧНОСТ 300

57–65 АЛМАНАХ ЈУГОСЛОВЕНСКОГ СПОРТА (8 књига) 1 600

66. Р. Арменулић ТЕНИС 400
87. Ђ. Дедић ТЕНИС – правила и коментари 250
75. С. Мићовић КОШАРКАШКИ ПИВОТМЕН 380
121. Т. Вогринец КРИЖАЈЕВА ШКОЛА СМУЧАЊА 250
90. С. Драговић АЛПСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ – правила и коментари 150
91. С. Драговић НОРДИЈСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ – правила и коментари . 250
122. Група аутора ФИЗИЧКА КУЛТУРА И СПОРТ У ЈУГОСЛАВИЈИ 800

ФУДБАЛ

67. В. Стефановић САВРЕМЕНИ ФУДБАЛ И ПЕДАГОШКО ПСИХОЛОШКИ РАД .. 440
68. А. Боженко ТРЕНИНГ ВРХУНСКИХ ФУДБАЛЕРА
69. Б. Дукић ВЕЖБЕ ОБЛИКОВАЊА ФУДБАЛЕРА 650
70. Д. Шаренац ДАЈ ГОЛ ВИШЕ 250
71. Ж. Стакић ФУДБАЛ БРЖЕ, ЈАЧЕ, ЕФИКАСНИЈЕ 550
72. Ратковић–Мићуновић ПЛАВИ У ОРБИТИ 200

ГИМНАСТИКА И РЕКРЕАЦИЈА

78. М. Чабрић АТЛЕТСКА ГИМНАСТИКА 300
80. Vorderwülbecke ГИМНАСТИКА + ИГРЕ ЗА ДЕЦУ (од рођења до 7. године) 300
81. Ј. Пуљо МИНИ ВЕЖБЕ ЗА МАКСИ ЗДРАВЉЕ 320
82. Ивовић–Жарковић ИГРЕ ЗА ШКОЛЕ СПОРТ РЕКРЕАЦИЈУ 300
48. Ј. Пуљо YOGA – ХАРМОНИЈА ДУХА И ТЕЛА 850
124. Група аутора YU AEROBIK 800

СПОРТОВИ НА ВОДИ

94. Д. Шаренац РАНДЕВУ НА БАЗЕНУ 150
95. Р. Неговетић ЉУДИ ЖАБЕ (приручник за подводни риболов) 300
96. М. Шандор НАУЧИ И ТИ ДА ПЛИВАШ . 150
126. Б. Мијатовић ЈЕДРЕЊЕ НА ДАСЦИ ... 500

СПОРТСКА МЕДИЦИНА

97. Котуровић–Јеричевић КОРЕКТИВНА ГИМНАСТИКА 500
98. В. Ђурђевић СПОРТСКО СРЦЕ 400
99. В. Смодлака СПОРТСКА МАСАЖА И САМОМАСАЖА 850
102. Д. Дубин БРЗА ИНТЕРПРЕТАЦИЈА ЕКГ ... 2 100
103. Д. Слијепчевић ХОРМОНИ ПОЛНЕ СФЕРЕ 700

ХОБИ

104. М. Трифуновић ПСИХОЛОГИЈА КУПАЦА 200
105. В. Литричин ОСНОВНА ЗНАЊА О ПСУ . 550
106. М. К. Костерситз 400 САВЕТА ПРИЈАТЕЉИМА ПАСА 550
107. Н. А. Сахаров ДРЕСУРА ПАСА 550
108. Мишковић–Грабовшек ИГРАТЕ ЛИ БРИДЖ 1 100
109. М. Ђонић РИБЉИ СВЕТ 300
110. М. Ђонић МАМЦИ И ВАЉЦИ 300
101. М. Ђонић ДУНАВСКИ АЛАСИ ....
111. С. Протић ЗАПИСИ ИЗ КУЋЕ МРАКА 100
113. М. Попадић СРЦЕ НА ТРАВИ (Поезија о фудбалу) 190
114. А. Новаковић ЗВУЦИ СА ПАРНАСА (Музика и музички инструменти код Хелена) 200
115. Ј. Пуљо БИСЕРИ МУДРОСТИ (Збирка афоризама) 800
116. Ж. Вукосављевић АКОРДИ И ХВАТОВИ НА ГИТАРИ 300
117. Ж. Вукосављевић ШКОЛА ЗА ГИТАРУ . 600
123. Ж. Вукосављевић БАС ГИТАРА 100
118. А. Вагенова ОСНОВИ КЛАСИЧНОГ БАЛЕТА 350
119. М. Пауновић СВЕТСКА АВИЈАЦИЈА ... 600
120. Р. Мићуновић ИЛСАЊАЛИШТЕ – поезија за децу 150
127. Д. Шаренац АНТОЛОГИЈА ЈУГОСЛОВЕНСКЕ СПОРТСКЕ КАРИКАТУРЕ

ИГРО „СПОРТСКА КЊИГА",
Београд, Македонска 19, п.фах 720

НАРУЏБЕНИЦА ЗАБАВНИК

Поручујем књиге под редним бројем ________
у укупној вредности од ________
1. Унапред уплаћујем на ваш жиро-рачун 60801-603-22384.
2. Плаћам поштару при преузимању књига – поузећем.
(Заокружити начин плаћања)

____
(Презиме и име)

____
(Поштански број, место, улица и број)

Исећи и залепити на дописницу.
Књиге можете наручити и телефоном на 011/320-226.
Сва ова и остала издања из области спорта можете наћи у нашој књижари, Македонска 19, тел. 323-957

РЕЗУЛТАТИ НАГРАДНЕ ИГРЕ

ЛЕТЕЋИ ЋИЛИМ

ВАМ ЈЕ ДОНЕО...

Жири је извукао имена 620 добитника!

Премије су добили:

ЧЕТИРИ ПЕТОДНЕВНА ИЗЛЕТА

РИМ: **Рајковић Давор**, Ј. Козарца 21, Ваљево
АТИНА: **Јовановић Тамара,** Др Ивана Рибара 163/41, Н. Београд
МАЛТА: **Кнежевић Михаило,** Моше Пијаде 35/13, Краљево
ТУНИС: **Ђорковић Горан**, Маршала Тита 102, Босанска Крупа

ПЕТ ПЕТОДНЕВНИХ ПУТОВАЊА:

СПЛИТ: **Благојевић Драгана,** С. Малошиште код Ниша
ДУБРОВНИК: **Јелић Љубомир,** с. Мајдан, Рудник
ПУЛА: **Малешевић Марија,** Милана Ћупа 16, Челарево
ОХРИД: **Видиц Јуре**, Бохињска Бела 35, Бохињска Бела
БРИОНИ: **Живковић Љубица,** Трг слободе 6б., Чуруг
Ове аранжмане обезбедио је ЈУГОСЛОВЕНСКИ АЕРОТРАНСПОРТ

КОЛЕКТИВНУ ПРЕМИЈУ

– 10 четрнаестодневних летовања у Митровцу на Тари добило је 10 ученика V/9 ОШ „П. П. Његош" из Зрењанина са разредним старешином Стојанком Кнежевић. Награђени су:
Анђелковић Владимир, Фрушкогорска 51а, Зрењанин, **Јовић Славица,** Лењинова 9/20, Зрењанин, **Лилић Гордана,** Лењинова 9/7, Зрењанин, **Матић Бранислав,** Паучки Десанчића 24, Зрењанин, **Вуловић Весна,** Булевар Вељка Влаховића 1/25, Зрењанин, **Тадин Тања,** Булевар Вељка Влаховића 55/22, Зрењанин, **Добрић Виолета,** Паучки Десанчића 16,Зрењанин, **Мојсин Јелена,** Фрушкогорска 45, Зрењанин, **Грујић Гордана,** Душана Васиљева 11а, Зрењанин, **Салатић Младен,** Бориса Кидрича 4/12, Зрењанин.
Премију је обезбедио Центар дечјих летовалишта и одмаралишта Београд.

КУЋНИ КОМПЈУТЕР „СИНКЛЕР 48К"

са 10 касета и часопис „Ваш Синклер" – поклон фирме TEAMEDGE Ltd из Лондона и „Политикиног забавника", добио је: **Чаплы Емир,** 12 априла 6б, Зеница.

ОСТАЛЕ НАГРАДЕ ДОБИЛИ СУ:

10 СПОРТСКИХ ТОРБИ: Радовић Надежда, с. Милочај, Лађевци код Краљева, **Вучковић Драган,** М. К. Милатковиће, Рашка, **Палић Александар,** Карађорђева 58ц, Панчево, **Лесић Иван,** Оштарије 177, Оштарије, **Јовановић Емилија,** 29. новембар ц/19, Грделица, **Зец Роберт,** Владимира Гортана 3, Бусе, **Пасхалов Александар,** Волгоградска 1/5, Скопље, **Кнежевић Милан,** М. Медведовића 2, Винковци, **Хаџић Далида,** М. Тита 3, Коњиц, **Сепе Зоран,** М. Тита 70, Тузла,

10 ПАРКЕР ОЛОВАКА: Бостић Јасмина, Прва пруга 5/81, Земун, **Ђукић Неда,** Булевар Лењина 45/Д, Титоград, **Плешко Тони,** Цеста на кључ 82, Љубљана, **Одабашић Лејла,** Браће Белше 10, Коњиц, **Гребовић Феђа,** Стјепана Радића 29/Н, Мостар, **Перчулија Борис,** Ј. П. Камова 101; Ријека, **Кумар Ирена,** Крижевец 34, Зрече, **Попов Станко,** Лењинова 33, Параге, **Кардаш Александра,** Миланке Кљаић 1, Сисак, **Миладиновић Александар,** Едварда Кардеља 9/9, Бољевац.

10 ЛОПТИ ЗА ПЛАЖУ: Митровић Александар, Браће Хаџића 57/II–17, Крагујевац, **Жујовић Теодора,** Острошка 6, Београд, **Цвитковић Мирко,** При униону 29, Кочевје, **Ковачевић Љупка,** Блажујски друм 51, Илиџа код Сарајева, **Лазић Владан,** Вишеслава Бугариновића 20, Севојно, **Миленковић Саша,** Састав Река, **Живковић Сава,** Чеде Васовића 74/II–3, Пожаревац, **Халас Лидија,** Е. Кардеља 18. Ср. Карловци, **Богдановић Зоран,** Клаићева 66, Загреб, **Калиник Марија,** Вељко Влаховић,Скопље,

10 ЗАСТАВИЦА СА ПОСТОЉЕМ: Ранић Звонко, М. Пијаде 44, Башаид, **Боштјан Заре,** 29. новембра 42, Целје, **Крстић Мирела,** Његошева 4, Лазаревац, **Поповић Бранислав,** Исе Секицки 11/а, Титов Врбас, **Тодоровић Душан,** Јоакима Вујића 17, Смедерево, **Милошев Дејан,** Цара Лазара 15, Београд, **Геровски Оливер,** Зеленгора 4, Прилеп, **Јеротић Зоран,** Д. Остојића 107, Дубље, **Благојевић Данијела,** Ново насеље 32, Пурачић, **Клуг Регина,** Козлук 58, Јајце,

20 ХЕМИЈСКИХ ОЛОВАКА: Тадић Андрија, Радићева 75, Бошњаци, **Дракулић Ђорђе,** Дубица, **Пантелић Оља,** Др Ђорђа Ковачевића 25ц, Лазаревац, **Младенова Катерина,** Вера Циривири 29, Штип, **Стаменковић Давор,** Барижони 18, Анкаран, **Шеховић Адиан,** ц. Револуције 2 Б, Јесенице СК. С., **Керкез Снежана,** Албила Херљевића 8/28, Тузла, **Павач Јулијана,** М. Тита 55, Кула IV, бр. 23 Беочин, **Копуновић Марин,** Јасеновачка 10, Палић, **Томић Милан, Моше Пијаде 4/III–18,** Шабац, **Јанић Јасмина,** М. Орешковића 60,Пула, **Јањушевић Јелена,** 23. новембра 11, Титова Митровица, **Шкрпић Маријана,** Владимира Роловића 32, Калуђерица, **Ћирковић Сандра,** Главашева 8, Смедеревска Паланка, **Новак Стјепан,** Загребачка 20, Володер, **Видановић Наташа,** Босе Милићевић 5, Београд, **Николић Љубомир,** М. Топлице 12/5, Борча-Греда, **Остојић Јадранка,** Вашарска 5, Алибунар, **Грба Миленко,** Моше Пијаде 27, Велика Плана, **Карамарковић Дарио,** Драшковићева 55, Загреб.

50 БЕЏЕВА: Ђокић Елизабета, Далибора Францисте 20, Петроварадин, **Ристић Александар,** Црвене заставе 1/29, Крагујевац, **Жижић Милена,** Светог Саве 34, Београд, **Бекић Желимир,** Радосава Ковачевића 5/2, Ужичка Пожега, **Кецојевић Ивана,** Булевар ЈНА 98, Београд, **Глигорић Биљана,** Томе Маретића 1, Жарково, **Пејчић Бобан,** с. Велики Вртоп, з.п. Лички Хан, код Ниша, **Миладиновић Лазар,** Булевар Лењина 58/32, Ниш, **Јовановић Катарина,** Јосипа Панчића 5/1–16, Крагујевац, **Шојић Милош,** Владимира Зебића 2, Ужичка Пожега, **Јовановић Душан,** Вука Караџића 8, Београд, **Михић Зорана,** Поплат 96, Столац, **Рупник Томаж,** Луција 44, Порторож, Рајлић Бојана, Радоја Дакића 35/27, Нови Београд,**Гавриловић Драгана,** Њивице 17а, Игало, **Јагода Булинац,** 29. новембар а/2, Ћуприја, **Кнежевић Маја,** М. Тита 93/а, Нови Бановци, **Станић Игор,** Ново насеље 6б.б. Падинска Скела, **Голоб Звездица,** Трг 4. јулија 56, Дравоград, **Марковић Миодраг,** Љубе Ненадовића 1б, Обреновац, **Илц Урбан,** Горењскега одреда 14, Крањ, **Каршај Звонимир,** Јосипа Броза Тита 48а, Роковци, **Бабић Катарина,** Дожа Ђерђа 11/I/III13, Нови Сад, **Прекајски Драгана,** Зорана Ниђетина 49, Зрењанин, **Ристић Светлана,** Ђуриђева 19, Београд, **Бувач Дејан,** Зије Диздаревића 18, Зеница, **Ивановић Саша,** Исе Бајића 26, Кула, **Бадањац Бранко,** Маршала Тита 167, Бачка Паланка, **Козловачки Душанка,** Бул. Вељка Влаховића 41/VII–37, Зрењанин, **Екмеџић Андрија,** Цара Душана 35, Земун, **Салатић Синиша,** М. Тита 43/18, Приштина, **Трогрлић Сузана,** Џемала Биједића 32, Крешево, **Котник Јани,** Расиска 12, Љубљана, **Берецко Сања,** Саре Бертић 43, Брањин Врх, **Љубас Весна,** БЗII–2 стан 26/Б, Борово, **Ваљавец Аленка,** Бистрица 12, Тржић, **Букановић Младен,** Трише Кацлеровића 24/7, Београд, **Здравковић Дејан,** Јухорска 9, Светозарево, **Драговић Радован,** Лоле Рибара 22, Пожаревац, **Милић Ивана,** Радомира Путника 25/13, Сомбор, **Алдук Марушка,** Радованова 4, Сплит, **Коцић Ненад,** Браничевски сквер 4/27, Пожаревац, **Коларек Ален,** Горичка 81, Копривница, **Килибарда Данијела,** VI црногорска Т–8, Никшић, **Просеница Петар,** Путаљски пут 65, Каштел Сућурац, **Савић Зорица,** Загребачка 6, Кикинда, **Батес Валентина,** Мирка Вишњића 25, Б. Лука, **Харун Цанић,** Славка Родића 2/Б, Бањалука, **Царље Анита,** Трг Маршала Тита 1, Сињ, **Величковић Драган,** Ново Насеље Бобиште, Ул. церска 13, Лесковац.

(Наставак у следећем броју)

ОВАКО ЈЕ ТРЕБАЛО ДА СЛОЖИТЕ И ЗАЛЕПИТЕ 16 ИСЕЧАКА ДА БИСТЕ ДОБИЛИ 4 ЦЕЛИНЕ

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

airlift

TEAMEDGE Ltd

БУДИТЕ ДЕТЕКТИВ

Илустровао Ненад Миркович

СОМБРЕРО

– НИШТА НИСАМ НАШАО! МОЖЕШ ДА ИДЕШ – БЕСНО ЈЕ РЕКАО ЦАРИНИК ПРОДАВЦУ ЗМИЈА. ТАДА СЕ УМЕШАО СТАРИ УЧИТЕЉ

Учитељ Салвадор полако је силазио прашњавим путем низ брег ослањајући се на штап. Чуо је галаму још издалека. Стигавши пред ниску белу зграду царинарнице протури главу кроз отворен прозор и угледа своје старе познанике, двојицу цариника – Американца Нортона и управника с мексичке стране Гомеза. Нешто су бучно расправљали.

– Уђите, сењор! Баш добро што сте наишли – обрадовао се Нортон. – Никако да расправимо једну ствар. И обративши се колеги Гомезу упита:

– Слажете ли се да сењор Салвадор пресуди?

Мексиканац пристаде с уздахом олакшања.

Учитељ уђе, скиде шешир, обриса марамицом знојаво лице и стаде крај писаћег стола:

– У чему је проблем, пријатељи? – упита их на енглеском.

– Обавештени смо – поче Нортон – да је Пабло Перез, који скупља и продаје змије отровнице...

– Обавештени смо – прекиде га нестрпљиво Гомез – да је тај Перез опасан кријумчар...

– Мислим да знам тог Переза – покушавао је учитељ да се присети. – Чини ми се да су пре више година његова деца ишла код мене у школу. А сад ми реците шта он кријумчари. Вероватно, понекад, неку боцу ракије?

– Не ракију! – рече Нортон.

– Ни мексиканско сребро – упаде Гомез. – Преноси дрогу. Марихуану и хероин!

– Није могуће! – стари учитељ био је запрепашћен. – Можда то, ипак, није тачно? Да нисте погрешно обавештени?

– Тачно је, учитељу – одговорише углас цариници.

– Тај човек је вешт и препреден – настави Нортон. – Сваке среде долази са сандуцима пуним змија отровних као сам пакао. Те змије преноси преко границе Џефу Монктону, апотекару, а овај их продаје неком заводу за производњу серума. Закључили смо да неко од нас мора прегледати тај отровни товар! Уверени смо да с њим сваки пут прође бар килограм марихуане.

Глава – писмо?

Гомез погледа на сат:

– Данас је његов дан, само што није стигао. Малопре смо расправљали о томе који ће од нас двојице да прегледа товар... Хортон је слабог здравља, ја имам двоје мале деце...

Учитељ мало поћута па из џепа извади новчић.

– Нортоне, бирај: писмо или глава?

– Писмо, учитељу.

– Бацајте!

Нортон баци новчић и пребледе. Писмо. Коцка је пала на њега!

Древеном мосту већ се приближавала добро позната прилика: Мексиканац под великим сомбрером. На леђима поспане мазге коју је више вукао него водио били су сандуци пуни малих отвора за ваздух. Кад се приближио људима испред царинарнице, из сандука је јасно допирало шушкање, сиктање и стравичан звук преплитања змијских тела.

Мексиканац је скрушено стајао док се Нортон припремао да прегледа опасан терет. Још увек блед цариник је навукао гумене чизме и дебеле рукавице, а онда донео велику кофу у коју је требало да истресе змије како би проверио има ли, осим њих, још нешто у сандуцима. Кад је дрхтавим рукама затворио врата собе, по челу су му избиле крупне грашке зноја. Остао је сам са змијама. С друге стане врата Гомез је нервозно шетао горе-доле.

Преварили су нас!

Док су чекали Нортона, Салвадор је нетремице посматрао продавца змија.

– Пабло, знаш ли ме? – упита најзад.

– Како да не, учитељу, моја два сина били су твоји ђаци. Сад су већ људи и имају своје породице.

Уто се, бесан као рис, на вратима појави Нортон са сандуцима змија.

– Ништа! Нисам нашао ништа! – и поче да опипава одело Мексиканца.

– Ни овде нема ничега! Можеш ићи. – Онда се, севајући очима, обрати Гомезу и учитељу: – Преварили су нас!

Мексиканац равнодушно узе сандуке и пође према вратима.

– Само један час – задржа га учитељ, приђе Паблу Перезу, и брзим покретом скиде му велики сомбреро. Пруживши га цариницима рече:

– Погледајте ово!

Већ сутрадан, 22. августа 1961, у новинама се појавио чланак са крупно исписаним насловом: „Дрога у сомбреру".

– Откуд сте знали да човек крије дрогу баш у шеширу – упитали су цариници Салвадора кад је неколико дана касније свратио на чашицу текиле.

*

Знате ли ви како је учитељ раскринкао Пабла Переза? Ако не, погледајте решење.

РЕШЕЊЕ:

– Четрдесет година радим у овим брдима. Код нас је обичај да људи поздрављају учитеља скидањем шешира. Пабло је знао да сам ја учитељ, али шешир није скинуо – рекао је Салвадор цариницима.

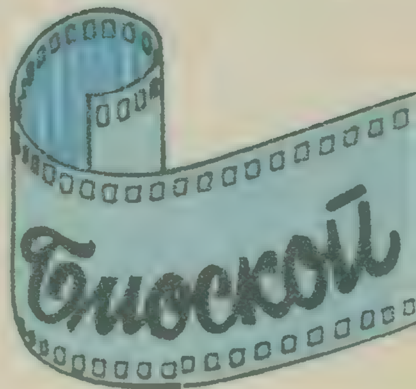

МУДРИ ГАВРАН

У једном од претходних бројева писали смо о коњима који знају да рачунају. Вама смо препустили да у то поверујете или не. Ево шта научници кажу колико су животиње заиста способне да броје.

Ово је само један од примера.

У кулу са сатом уселио се гавран кога су хтели да убију. Кад год би власник, с том намером, ушао у кулу, гавран би излетео и враћао се тек кад види како овај излази. Покушавајући да надмудри птицу човек следећег дана поведе у кулу једног друга и убрзо га пусти да изађе, а он остаде очекујући гаврана да се врати. Узалуд. Гавран је био напољу све док и он није изашао. Сутрадан човек поведе са собом двојицу, па им убрзо рече да изађу, гледајући како ће птица сад да се снађе. Снашла се лепо – вратила се у кулу тек пошто су се сва три човека нашла напољу. Следећег дана човек поведе тројицу, дакле, било их је четворица. Гавран је још увек могао да схвати да не треба да улази док сва четворица не изађу. Међутим, сутрадан, кад су у пратњи власника у кулу ушла четири човека, птица је била надмудрена. Кад су четворица изашла из куле, гавран је улетео унутра и ту га је снашла тужна судбина. У ствари, умео је да броји само до четири, али не и преко тог броја.

НЕКЕРОВА КОЦКА

Погледајте овај цртеж који представља коцку и бубу. Где се буба налази? На први поглед, пење се по спољњем зиду. Али, ако обратите пажњу на унутрашњи ћошак и замислите да је то спољни ћошак који је вама најближи, учиниће вам се да је буба на поду, у кутији.

Ову оптичку варку измислио је Швајцарац Л. А. Некер пре 150 година.

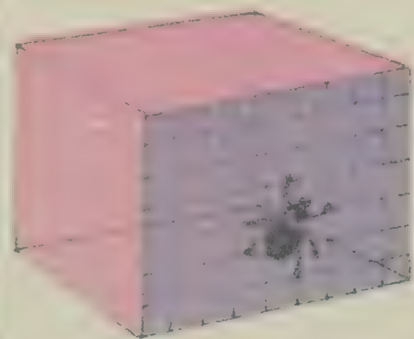

БАЈФОРД приказује

ПИТАМО ДАНАС – ОДГОВАРАМО СУТРА

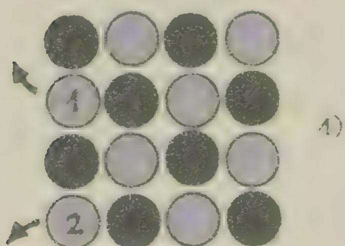

Ако нисте успели да разместите динаре као што смо тражили у прошлом броју, ево решења које ћете наћи на ова два цртежа. Подигните динаре обележене цифрама 1 и 2 (цртеж 1) и ставите их на другу страну реда, затим погурате ред за једно место налево. На цртежу 2

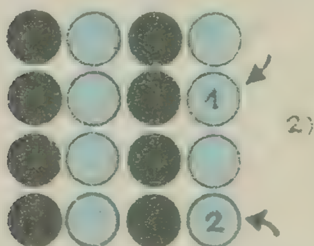

видите како сте на лак начин решили задатак.

Пре него што вам поставимо ново питање, пажљиво прочитајте ову причицу...

Једног лепог летњег дана муж и жена уђу у аутобус. Како вожња није била нимало занимљива, а време врло топло, муж убрзо заспи. Сањао је да је племић за време фран-

цуске револуције и да је осуђен на смрт. Већ се пењао на губилиште а свештеник му читао последњу молитву. Клекнуо је и ставио главу на гиљотину. У том тренутку жена примети да је заспао па га оштро удари по врату. Истог часа човек умре од шока. Питање гласи: где је грешка у овој причи?

УПОЗНАЈТЕ ДР ГИЈОТЕНА

Гиљотина, справа која се од 1792. у Француској употребљавала за извршење смртне казне, добила је име по др Жозефу Ињасу Гијотену, уваженом члану Народне скупштине. Овај човек мека срца заступао је демократски став да сви оптужени на смрт имају право да буду погубљени одсецањем главе, што је до тада била искључива привилегија осуђеника вишег сталежа.

Справа која одсеца главе већ је постојала у Немачкој и Енглеској. Др Гијотен је направио своју, усавршену, верзију ове справе која је омогућавала да људи осуђени на смрт умру брзо. Гиљотина је постала обавезна по закону који је ступио на снагу 1791. године.

Пробе ове справе вршене су на лешевима из болнице Бисетр. Први који је окусио све „благодети" Гијотеновог изума био је друмски разбојник Пелетје. Док је пратила овај значајни догађај, публика је гласно показивала незадовољство што је чин погубљења трајао тако кратко, али је доживела неочекивано задовољство при погубљењу Луја XVI чији је врат био толико дебео да ни сечиво гиљотине није могло отпрве да га пресече.

Што се проналазача гиљотине тиче, умро је природном смрћу 1814. у 76. години.

ИГРАЈТЕ „ПИПАЗОН"

Ево занимљиве игре кад вам дође друштво. У једну кесу ставите десетак разних предмета, рецимо: прстен, запушач, јабуку, чешаљ, новчић, оловку, спајалицу, бомбону, кликер...

Сваки учесник треба да завуче руку у кесу, опипа предмете и распозна их. То мора да учини док избројите до двадесет, па да на парчету хартије напише имена предмета којих се сећа. Кад и последњи играч то уради, истресите садржај кесе на сто и проверите ко има најдужи и најтачнији списак предмета. Њега прогласите за победника.

ИСПИТИВАЊЕ ЧУЛА МИРИСА

И поред изузетног значаја чула мириса, оно је још увек најмање познато чуло. Зашто? Зато што за чуло вида или слуха постоје мерила којима се утврђује способност појединца да чује и види, за чуло мириса оваква мерила не постоје. Утешно је да је у последње време, највише на Универзитету у Пенсилванији (САД), установљен веома једноставан тест по коме може да се утврди нечија способност да осети и распозна поједине мирисе. Тест садржи 40 различитих мириса – од банане до жвакаће гуме, од хлеба до боровине, од лубенице до мимозе. Мирис је смештен у капсулу. Особи коју тестирају понуђена су четири могућа одговора од којих треба да се одлучи за онај прави. На крају се сабирају позитивни одговори и они дају слику стања мириса поједине особе. Испитано је 1600 људи.

Општи закључак: после шездесете године човеку слаби чуло мириса. Утврђено је такође, да жене, у свим добима, имају развијеније чуло мириса. Мирисе осећају интензивније, а непријатне лакше подносе. Пушење, као и етничка припадност, такође утиче на способност осећања мириса.

Ако мислите да су ово бесмислице, помоћи ћемо вам бар у једном: да одредите колико ћете колоњске воде ставити на себе кад идете да се видите са својим вршњацима, а колико кад идете у посету баби и деди!

РЕКЛИ СУ... О КЊИГАМА

Р. В. Емерсон:
Ако је добар читач, добра је и књига.

Луј XIV:
Не видим зашто бих читао!

Ж. Ж. Русо:
Мрзим књиге, оне нас уче да говоримо о стварима о којима немамо појма.

Еразмо:
Ако имам мало пара, купим књигу, ако ми нешто остане, купим храну и одећу.

Арапска пословица:
Књига је као башта која се носи у џепу.

Гручо Маркс:
Од момента кад сам узео вашу књигу, па док је нисам оставио, нисам престао да се смејем. Надам се да ћу је једном и прочитати.

Мила и Тимоти Бајфорд —

ХИТ

РЕКОРДИ

ВИДЕО МИЛИОНЕР

Једина музичка видео касета која је продата у више од милион примерака је „Прављење Мајкл Џексоновог трилера". Овај видео програм, иначе добитник награде Греми за 1985, апсолутни је рекордер по броју продатих касета и у Британији – чак 145.000.

МУЗИЧКЕ ФАНТАЗИЈЕ МЛАДОГ ЛЕНОНА

Џулијан Ленон, син Џона Ленона, који се ове сезоне врло успешно огледао у водама рокенрола прича коју музику највише воли (поред очеве, наравно):

– Волим шездесете и седамдесете године, стари рокенрол Била Халеја и Чака Берија а затим и Стили Ден (Steely Dan), Рики Ли Џонс (Rickie Lee Jones), Кита Џерета (Keith Jarretta). „Duran Duran" i „Wham" су, за мој укус, сувише комерцијални. Тражим од музике много више него писање хита за хитом. Тренутно је енглеска сцена прилично статична, али мислим да ће ускоро експлодирати читава серија нових, непознатих група.

МОНОЛОГ

БОРА ЂОРЂЕВИЋ: ЗАШТО САМ ДЕБЕО?

– Тачно, све мање личим на звезду, али то и не морам да будем пошто су остали у Рибљој чорби лепи. У крајњој линији, прошло је време када сам тежио да фасцинирам својим изгледом и појавом. Можда сам и ја крив што не водим мало рачуна о себи. Мени се, једноставно, сваки залогај „лепи". Али да сам згодан, онда бих вероватно морао да певам песме у фазону Чолића.

Ја не потцењујем значај изгледа на бини. Зато сам у најгорој позицији: имам килажу која није ни тамо ни овамо, па морам да смршам 10 или да се угојим још 30 килограма. Онда ћу бити начисто са собом. Овако – нит' смрдим, нит' миришем, а то је најгоре.

ОВО НИСТЕ ЗНАЛИ

ЧЕТИРИ ГОДИНЕ КАСНИЈЕ

Најмањи певач на свету – Ник کершоу снимио је први албум „" још 1980. као члан групе Фјужн (Fusion). Плоча се звала „Док ми се не јавиш" и – славно је отишла у пропаст. То да једна плоча пропадне, а с њом и група, није баш нека новост у свету популарне музике. У овом случају нешто друго је занимљиво – на тој плочи била је и песма „Људска трка", она иста која је насловна на Никовом првом албуму. [illegible] донео светску славу! [illegible]

СВАКА СЛИКА ПРИЧА

Једна од звезда мамутског рок-фестивала у Рију био је Дејвид Ковердејл, вођа групе Уајтснејк. Посебно је занимљива прича о томе да је, утиска ради, Дејвид за ту прилику осим куре мршављења издржао и једну пластичну операцију. Упућени кажу да је популарни певач јесенас био у врло лошем физичком стању, што кажу – шири него дужи. Практично, то је значило да нема шанси за излазак пред публику. Како се зуцкало да је и група пропала, нешто је морало да се предузме.

КО ЈЕ... ДОН ХЕНЛИ?

ОРАО КОЈИ И ДАЉЕ ЛЕТИ

Дон Хенли (Don Henley) рођен је 1947. у Тексасу. Одрастао је слушајући блуз, кантри и рокенрол. После бројних школских састава оформио је групу Shiloh (1970) која се допала познатом Кени Роџерсу. Певач им омогућава снимање прве плоче, али после тиражног неуспеха група нестаје а Дон постаје пратећи музичар у оркестру Линде Ронстад. Ту упознаје Глена Фреја и њих двојица одлучују да оснују нови састав. Тако настају Иглси (Eagles–Орлови). Током следећих осам година Хенли ће написати неке од песама које ће Иглсе начинити једном од највећих америчких рок-група уопште. Пошто су 1980. Орлови одлетели на разне стране, Хенли је одлучио да започне солистичку каријеру. Први албум објавио је две године касније („Не могу одолети") и са њега изузетан сингл „Прљаво рубље". Праву потврду свог талента Хенли добија почетком ове године после албума „Гајећи савршену животињу" и прекрасног сингла „Момци лета". Албум долази у врх топ-листа широм света и Хенли је после толико времена у потпуности признат чак и у Европи која му није баш била наклоњена.

УЕМ У КИНИ

Дует Уем! (Wham!) је први енглески поп састав који је отишао на турнеју по Кини. На позив тамошње омладинске организације (која броји преко 170 милиона чланова) Ендрју и Џорџ, са пратећим саставом, посетили су највеће градове најмногољудније државе на свету. Хит „Безбрижни звиждук" доживео је у Кини чак пет нових (кинеских) изведби.

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ

[illegible]

Мик Џегер

Снимио: Илио Мусић

СВЕ ПЛОЧЕ

БОБ СИГЕР (BOB SEGER)

„Ramblin' Gamblin' Man" (Capitol, 1969)
„Noah" (Capitol, 1969)
„Mongrel" (Capitol, 1970)
„Brand New Morning" (Capitol, 1971)
„Smokin' OP's" (Capitol, 1972)
„Back In 1972" (Reprise, 1972)
„Seven" (Reprise, 1974)
„Beautiful Loser" (Capitol, 1975)
„Live Bullet" (Capitol, 1976)
„Night Moves" (Capitol, 1977)
„Stranger In Town" (Capitol, 1980)
„Nine Tonight" (Capitol, 1981)
„The Distance" (Capitol, 1983)

Плоче Боба Сигера у нашој земљи објављује загребачки „Југотон"

ПРИПРЕМА РЕДАКЦИЈА ЛИСТА Rock

ЈА САМ ПОШТЕН ЛОПОВ!

ВЕОМА ОТМЕНИ ГОСПОДИН ЈЕ ЈЕДНОГ ЈУТРА ОПЉАЧКАО ОСАМ ЛОНДОНСКИХ БАНАКА

Илустровао Драгутин Њежић

Крајем септембра 1908. године готово све новинске агенције јавиле су кратку вест: Јуче је непознато лице на превару у осам филијала Лондонске банке узело 2.320 фунти.

Догађај се збио 23. септембра у времену од 9.30 до 11,30. Ко је то учинио, питали су се многи, лудак или геније. Јер, није једноставно за два часа опљачкати осам банака на разним крајевима Лондона.

Што се тиче своте, она није била занемарљива. Истина, 2.320 фунти је ситница у односу на укупан капитал банке, али у џепу обичног човека тај новац је представљао богатство.

Једноставан план

Кроз неколико дана полиција је издала званично саопштење о пљачки. Новинарима се учинило да се ради о најдуховитијој превари која је икад извршена па су је тако и описали.

– Нису далеко од истине! – изустио је Бернард Исак Роберт и склопио новине.

Седео је у башти једног париског ресторана где је свакодневно навраћао да на миру прелиста лондонску штампу. Дошао је из Лондона у Париз 24. септембра, дан после пљачке.

Да, он је био тај који је бацио у очајање директоре осам филијала Лондонске банке. Френсис Реџиналд Кинг му је само помогао у томе. Радио је у филијали у Харлсдену, умео да фалсификује директоров потпис и био у прилици да прибави празан меморандум. За обе услуге добио је од Роберта позамашну суму новца и отишао у Шпанију да се проведе.

Бернард Исак Роберт је потицао из угледне холандске породице. Последње две године боравио је у Енглеској. Говорио је неколико језика, изванредно свирао, држао предавања из филозофије... Имао је отмено држање и полагао на свој изглед.

Зашто је опљачкао банке?

Присуство власника ресторана тргло га је из размишљања. Наручио је још један бурбон и препустио се сећању на 23. септембар. Осећао је бескрајно задовољство што је тог дана направио дармар. Пљачку је замислио до последње ситнице. Схватио је да величина свега па и лоповлука лежи у једноставности.

Поменутог дана је напустио стан у девет изјутра, а петнаест минута касније сео у такси код станице Викторија. У 9.30 је ушао у филијалу Лондонске банке у Воксхолу. Било му је јасно: ако успе у првој, успеће и у осталим.

Беспрекорно обучен и достојанственог држања Роберт је заиста деловао као послован човек. Затражио је да разговара с директором. Представио се као Дејвид Стенли Виндлер и упитао да ли је стигло гарантно писмо од филијале у Харлсдену којим се његов, Виндлеров новац пребацује у воксхолску филијалу.

Директор се готово извињавао што писмо касни, мада кривица није била његова. Виндлер је тобож показао разумевање и уз пут се пожалио да му је хитно потребно 290 фунти. Предусретљиви директор је наредио благајнику да се на име гарантног писма које треба да стигне, Роберту отвори чековна књижица и исплати новац.

Нови штедиша се захвалио, лежерно напустио зграду и мирно ушао у такси који га је чекао.

– У банку у Клепхему, молим!

Хтео је да га свет запамти

Прича се поновила у клепхемској и још шест филијала. После осме банке, Роберт је обуставио операцију. Замолио је таксисту да га одвезе до централе Лондонске банке. Тамо га је исплатио, ушао на главни улаз и после неколико минута изашао из зграде. У оближњем ресторану је ручао, у два по подне сео на воз за Париз и сутрадан безбрижно шетао Јелисејским пољима.

Када су преварени банкари добили гарантно писмо које им је поштом упутио сам Роберт и то пре него што је напустио Лондон, ухватили су се за главу. Брзо се установило да је потпис директора харлсденске банке фалсификован и да не постоји штедиша Виндлер.

Скотланд Јард је почео истрагу. У почетку није било успеха, али су инспектори били стрпљиви. Сви бројеви новчаница које је наводни Виндлер опљачкао били су пописани. Уз помоћ бројева пратило се кретање новчаница и истовремено стезао круг око Роберта. После годину дана он је ухапшен у Мадриду. Убрзо је иза решетака доспео и Френсис Реџиналд Кинг. Обојица су изручени Великој Британији. Роберт се уопште није бранио на суду, напротив.

– Господине судијо, ја сам поштен лопов! Сваком директору банке који се сада жали на мене лепо сам се представио као D. S. Vindler. Брзим изговором спајао сам иницијал S и презиме. Они нису схватили озбиљно да сам D. Swindler што на енглеском значи Д. Варалица!

Упитан зашто је за једно јутро опљачкао осам банака, Роберт је одговорио:

– У том и јесте драж! Једну банку може да покраде сваки иоле бољи професионалац! Новац ми није био потребан. Нисам га потрошио на себе, већ разделио сиромашним људима и већи део дао познанику у Бриселу! Хтео сам да учиним нешто велико, несвакидашње, нешто о чему ће свет причати и сећати ме се!...

***

Суд је имао разумевање за Роберта и казнио га са 18 месеци затвора. За Кинга није имао милости иако је само фалсификовао потпис директора – осудио га је на седам година робије с тешким радом.

М. Тодоровић

ШТУКА

КАКВУ НЕ ЗНАМО

СЛАТКОВОДНА АЈКУЛА

Илустровао Ненад Мирковић

РУСКИ МУЖИЦИ ОВЕКОВЕЧИЛИ СУ ЈЕ У СКАСКАМА, ЕНГЛЕСКИ СРЕДЊОВЕКОВНИ ВЕЛИКАШИ У МАНУСКРИПТИМА, А СПОРТСКИ РИБОЛОВЦИ ПРОШЛОГ И ОВОГ ВЕКА СМАТРАЈУ ЈЕ ПРАВОМ ЛОВАЧКОМ ПОСЛАСТИЦОМ. ОКРЕНИ–ОБРНИ, ШТУКА ЈЕ НАЈВЕЋИ РАЗБОЈНИК МЕЂУ СЛАТКОВОДНИМ РИБАМА

Готово да и не постоји текућа или стајаћа вода на северној земљиној полулопти у којој не господари ова слатководна ајкула.

У реци Амуру, у СССР-у, живи с рибама биљоједима, но то јој не смета да понесе титулу најбољег ловца у свом роду. У баруштинама и мочварама САД живи заједно са алигаторима, који су стални показатељи изоштрености њених чула: за најмању неопрезност и сама постаје плен. И у Европи је има свуда – у равничарским рекама, барама и језерима – а на британским острвима је највећа слатководна риба.

Фосилилили

За разлику од многих других рибљих врста, штука може да се похвали још једном необичношћу – она је, несумњиво, једна од најстаријих рибљих врста. Оваква каква је, данашња штука Esox lucius живи у скоро непромењеном облику на нашој планети током последњих 20 милиона година. Фосил њеног директног претка по имену Esox lepidotus који је пронађен у близини немачког града Енингена, готово је истоветан са данашњом грабљивицом. Па чак и њени пра преци, они из доба од пре 30 милиона година, када Европа није ни приближно имала данашње обрисе него је представљала острвски архипелаг сличан Филипинима, мало су се разликовали. То показује најстарији пронађени фосил штуке, познат у науци под латинским називом Esox papiraceus, за који научници тврде да потиче из олигоцена.

И британски природњаци су потврдили да је старост штуке као врсте веома велика. Њихову пажњу дуго су заокупљали остаци окамењене шуме у близини приморског места Кромер у Норфолку. Приликом изразито великих осека, из мора су израњали окамењени пањеви за које су научници уз помоћ радиоактивног угљеника утврдили да су остаци шуме која се на том истом месту њихала пре равно пола милиона година. Међу каменим пањевима пронашли су и окамењену штуку, стару колико и шума.

Царски ниво

Епитет највеће штуке у историји носи скоро пуних пет векова једна штука из околине Мајнхајма, дакле из немачких вода. Наиме, још 1497, при чишћењу једног језера уловљена је штука тешка читавих 175 килограма. Забележено је и то да је била дугачка 5,75 метара, као и да је на једној шкрги имала, наводно, бакарну плочицу са угравираним подацима из којих се видело да ју је у то језеро пустио 1230. године лично цар Фридрих II. Реч је о Фридриху II Хоенштауфену, немачком краљу и римском цару између 1212. и 1250. године, који је ово порибљавање могао да изврши по повратку са шестог крсташког рата. Како је у питању била царска личност, и како се радило о „царском" веку ове штуке – испада да је живела пуних 267 година – риба је добила одговарајући назив: кајзер штука.

Мит о мајнхајмској штуки срушила је наука. Природњаци су утврдили да је на сачуваном скелету број пршљенова већи од оног који има нормална штука. Обарању мита допринео је и Ким Бас, ихтиолог, из САД, који је на основу дугогодишњих проучавања штука израчунао да би кајзер штука, мерена према пропорцијама једне сасвим просечне данашње штуке, морала да има око 1.350 килограма! А што је много – много је.

И Русија је имала свој мит о царској штуки. Према запису из 1896. у близини Москве уловљена је огромна штука од 128 килограма. И она је била „царског" порекла. Наводно, њу је 280 година раније златним прстеном обележио цар Борис пре него што је бацио у воду.

Права рибља крштеница

Приче о манхајмској и московској штуки очигледно су биле плод фантазије. Животни век од скоро 300 година – па макар се радило и о створу какав је овај потомак грамзивог монструма из праисторије – сасвим је невероватан. Невероватне су и процене рибарских стручњака из прошлог и са почетка овог века, који су поједине примерке тврдили да су стари 90, 70, или 60 година. При том се, заиста, мора рећи да су постојали и они скептичнији који су тврдили да штуке не могу доживети већу старост од четири деценије.

Временом је и величина штуке попримила разумније размере. Захваљујући енглеској педантности у бележењу сваког куриозитета из области рибарења и рано покренутом листу за риболовце (средином прошлог века) остало је забележено да је највећа штука била тешка 27 килограма, а дугачка 130 сантиметара. Пронађена је полумртва у једном вештачком језеру у Великој Британији 1896. године.

У Сибиру је забележено да је 1916, опет у једном језеру, уловљена највећа штука на подручју данашњег СССР. Рекордни примерак имао је 24 kg и био дугачак 135 cm. Старост овог егземплара процењена је између 32 и 35 година.

Прву веродостојну крштеницу добила је једна штука из језера у краљевском парку у Виндзору крајем прошлог века. Наиме, у језеро је пуштено 8 штука-сестара, старих две године и тешких у просеку по 750 грама. Дванаест година касније једна је ухваћена и измерена. Имала је око 16 килограма, дужина је износила 120 сантиметара, а старост је била позната – тачно 14 година.

Интензивна проучавања природњака показала су да је сама природа снабдела сваког припадника рибљег рода крштеницом. Као што сваком дрвету може прецизно да се утврди старост помоћу пребројавања годова, тако се на основу својеврсних година може одредити и дужина живота риба. Природа је годовима обележила сваку крљушт на рибљем телу. А пошто је крљушт код штуке изузетно ситна, природа је њен животни календар записала на шкржној кости. На тој плочици која покрива шкрге крије се малтене и сам датум излегања јединке.

Масовна посматрања многобројних ихтиолога на разним странама света где живи ова грабљивица показала су да су веома ретки примерци који су стари две деценије и да је реално рећи да је 25 година најдубља старост коју може да доживи једна „добро очувана" штука.

Л. Р. М.

Тело јој је издужено и вретенасто, покривено ситним крљуштима. Спретна је и муњевито брза кад лови, а непокретна и лења док вреба или кад је сита. Глава јој је несразмерно велика, док доњу вилицу „красе" упадљиви очњаци. Изглед јој је суров, баш као и нарав, па отуд овој грабљивици и многобројни надимци као: вук, крволок, монструм, ђаво, сотонска риба, слатководна баракуда, пантер. Месо јој је мишићаво без трунке масноће због чега је у многим земљама на листи најтраженијих кулинарских специјалитета.

КЕРТИС СЛЕПИАН

КО ЈЕ ВАН ГОГУ ОТКИНУО УВО

ДОБИО САМ ЗАДАТАК ДА СЕ ВРАТИМ У ПРОШЛОСТ И ПРОВЕРИМ ВАЖНЕ ЧИЊЕНИЦЕ ИЗ ЖИВОТА СЛАВНОГ СЛИКАРА

Ноћ је била хладна и пуна звезда. Сатима сам пратио Ван Гога. У три ујутро сакрио сам се у једну капију и видео како посрћући одлази кући. Затим само јак бол: неко ме је снажно, као чекићем, ударио у бубреге.

Све је почело 2043. године у Калифорнији. Био сам у једном бару у Сан Педру кад су ме позвали на телефон.

– Господин Слеџ Хамер? Овде је доктор Ралф Миндер. Желим да вам поверим један посао.

Као стручњак за историјска истраживања нисам имао ништа занимљиво још од мистерије Атлантиде пре шест месеци. Своја путовања кроз време могао сам да избројим на прсте једне руке. Можда ми се срећа најзад осмехнула.

– Господине Хамер, управо припремам важно предавање за психијатријски институт на Беверли Хилсу. Говорићу о живцима Ван Гога. Желим да истакнем да су га родитељи одбацили, због чега је касније, између осталог, и дошао на помисао да сам себи одсече уво. Шта тражим од вас? Да посматрате његово понашање пре, за време, и после тога.

Изгледало је шашаво, али у питању је било путовање у прошлост и, морам да признам, новац.

Нико као ти

Прекосутра, рано ујутро, подесио сам машину да ме пребаци у Арл 24. децембра 1888. године. Сео сам за управљач и притиснуо дугме. Секунд касније нашао сам се на месту задатка.

Било је лако наћи Ван Гога у том сеоцету. Он и његов друган Гоген седели су у кафани „Ноћ" и управо начели прву боцу. Сваки од њих објашњавао је како би дела оног другог требало да буду изложена у Лувру.

– Поле, нико није способан да наслика сећања као ти!

– А ти, Винсенте! Тај потез четкицом! Нико нема бољи још од Рембранта!

После неколико испијених боца сваки од њих је сматрао да дела оног другог треба да буду окачена о улични фењер. У једном тренутку Ван Гог је зграбио чашу и ударио Гогена у главу, овај му узвратио ударац... За време туче приметио сам елегантног човека с брадом који је пушио цигару и пажљиво посматрао Ван Гога. Нисам се, дакле, само ја интересовао за сликара.

Те ноћи сликари су завршили провод код „Габи", чувеног бара за ноћобдије. Изашли су око два ујутро и, тетурајући, поново почели да се свађају. Изненада, Ван Гог је јаким ударцем оборио Гогена и потрчао као луд. Пратио сам га. После великог круга по Арлу стигли смо до његове куће. Тада ми се неко неопажено прикрао иза леђа и оборио ме.

Драги мој Анри

Божићно јутро. Пробудио сам се са чворугом као поморанџа. Прво што сам угледао били су жандари око Ван Гогове куће. Проклетство! Сигурно је одсекао уво а ја то нисам видео. Доктор Миндер ми неће платити. Упутио сам се к полицајцима. Пустили су ме у кућу.

У сликаревој соби превладавала је црвена боја. Нисам нашао ништа нарочито: два-три платна, књиге, и једну, видело се, недавно оштећену бисту потписану са „Гоген". Отворио сам фиоку у столу и нашао недовршено писмо Тулузу Лотреку.

„Драги мој Анри", писало је, „жао ми је због наше мале свађе."

Изашао сам на улицу. Неко је причао како је Ван Гог, упркос одсеченом уву, имао снаге да оде до „Габи" и разговара с девојком која се звала Рахел. Пожурио сам тамо и нашао ту девојку.

Све ми је испричала.

– Око три ујутро неко ми је закуцао на врата. Отворила сам и угледала Ван Гога лица скривеног марамом и шеширом. Почео је да се смеје и дао ми кутијицу на којој је писало: „Срећан Божић! Винсент". Кад сам отворила, онесвестила сам се – унутра је било уво.

– Где је сада то уво? – питао сам Рахелу.

– Не знам. Кад сам се вратила кући, више није било тамо.

Посетио сам Ван Гога у болници надомак града. Доктор Реј, хирург, био је нагнут над њим. Док је обрађивао рану на месту где је раније било уво, приметио сам на сликаревој глави свежу модрицу и чворугу. Питао сам Ван Гога шта се то догодило.

– Не сећам се ничега од јуче – рекао ми је. – Желим да сликам, али нешто ми се догодило са очима. Све што видим изгледа бледо.

Пре него што сам пошао питао сам доктора Реја где је провео протеклу ноћ.

– Дежурао сам – одговорио је.

Док сам се враћао у Арл, у глави ми се вртело од питања на која сам морао да нађем одговор. Ван Гог је, свакако, имао проблема, али – да ли је заиста луд? Шта значе чворуге на мојој и његовој глави? И најзад, где је, до ђавола, то уво?

Љубомора

Кад је пала ноћ, пожелео сам да посетим доктора Реја. Становао је у улици Фу. Отишао сам, али није био код куће. Искористио сам то да испробам свој калауз. У радној соби нашао сам неколико тегли. У свакој је био неки део људског тела, читао сам брижљиво исписане етикете: Паскалов мозак, Наполеонов палац, Флоберов ножни прст. Страшно! На писаћем столу, у једној посуди, било је људско уво, у ствари две крваве ресе. Кад сам видео етикету, застао сам ужаснут као да је преда мном змијско гнездо. Писало је: „В. Г."

После два дана отишао сам у болницу да потражим доктора Реја. –

– Доктор је у Паризу, на конгресу анестезиолога – рекли су ми. Морао сам да га видим.

Кад сам увече изашао из воза на париској станици Лион, запазио сам човека са цигаром у устима који је излазио из суседног вагона.

До ђавола с тим типом! Потражио сам Тулуза Лотрека.

Био је у циркусу и управо цртао кловнове како се љуљају на трапезу или ходају на штулама. Лотрек и кловнови били су, изгледа, пријатељи.

– Ја сам Ван Гогов лекар – рекао сам му. – Мој болесник је себи одсекао уво. Желео бих да чујем ваше мишљење о његовом психичком стању.

– Нисам баш узбуђен. А сада, извините, морам да довршим цртеж.

Сутрадан сам пронашао доктора Реја. Објаснио ми је да су слова „В. Г.5 на посуди са увом иницијали Виктора Гурнија, једног од његових старих пацијената.

Најзад сам отишао до Гогена. Нашао сам га на Мулен д ла Галету како нешто мрмља себи у браду.

– Зовем се Хамер. Ја сам приватни детектив. Истражујем послове свог клијента Винсента ван Гога. Знате ли да је себи одсекао уво? – упитао сам га.

– Да! Чуо сам.

– Полиција мисли да је Винсент луд. А ви?

– Свакако. Био је ћакнут као и сви уметници. Знате ли шта га је натера-

ло у лудило? Љубомора! И то према мом генију!

Док је причао којешта, скицирао је Ван Гогов профил. Уочио сам место на коме је требало да се налази уво...

Ко је кривац

Рано ујутро отишао сам до улице Набо. Лотрек се управо пењао у фијакер. Ускочио сам у други и пратио га до места на ком се градила Ајфелова кула. Ишао сам укорак с њим све до прве празне платформе. Тек тада ми је окренуо лице.

Лотрек се осмехнуо.

– Све је тачно. Ван Гог је сматрао да је највећи и увек ме гледао с висине. Довео сам га у положај који му одговара. И још боље: он ће ускоро заиста постати луд.

– Лотрек, управо сте потписали своју пресуду!

– Не бих рекао!

У његовој руци нашао се нож од петнаестак центиметара. Бацио сам се на њега, али сам се оклизнуо и пао. За секунду се нашао на мени држећи ме једном руком. Нож у дру-

Илустровао Михаило Ђоковић Тикало

– О, докторе, још истражујете зашто је Ван Гог одсекао уво?

– Није га одсекао Ван Гог. Онај ко је то учинио најпре је ударио Ван Гога тако јако да му је направио чворугу и пореметио вид. Оружје је била биста од иловаче која се од ударца оштетила. Битанга је затим, скривајући своје лице, однела уво код „Габи" да би од Ван Гога направила лудака. Доктор Реј је те вечери такође био у кафани. Уво му је требало да допуни колекцију. Међутим, није га он одсекао. Он је сувише вешт са скалпелом да би га онако унаказио. Све указује на Гогена који се оправдао, и то сасвим случајно. Као сликар, он има фотографско памћење, међутим, скицирао је Ван Гога коме недостаје десно уво, а не лево које му је одсечено.

– Ко је онда кривац?

– Ви, пријатељу. Уз случајну помоћ ваших пријатеља кловнова који су вас научили да ходате на штулама. Штаке су вам омогућиле да будете исте висине као Ван Гог. Користили сте их и у возу Париз-Арл оне божићне ноћи. С њима сте однели уво у „Габи" па су Ван Гога прогласили лудим мислећи да га је сам одсекао. Ипак, нисте све време били на њима. На пример, док сте чекали у заседи крај Ван Гогове куће. Приметили сте ме у вратима и ударили како бисте уклонили сведока. Пошто нисте могли да ми дохватите главу, ударили сте ме у бубреге.

гој почео је полако да ми се приближава кад је неко шчепао Лотрека и бацио га на ограду. Мој спасилац је био онај елегантни човек с цигаром из кафане „Ноћ".

– Дозволите ми да се представим – рекао је. – Ја сам Сигмунд Фројд.

Испричао ми је како се, путујући на конгрес анестезиолога, зауставио у Арлу. Психа уметника одувек га је занимала па је ова прича о одсеченом уву побудила његову радозналост.

– Да бих схватио шта се догађа у Ван Goговом мозгу, испитао сам га у болници. Показало се да није луд и да уво није одсекао сам. Најпре сам сумњао на вас и пошто сам вас видео у Паризу, држао сам вас на оку. Срећом, довели сте ме до правог лудака.

Захвалио сам Фројду и сео у воз за Арл а затим се вратио кући.

Двадесет четири часа касније био сам у канцеларији доктора Миндера. Чињеница да је Ван Гогов ум био потпуно здрав (што је и Фројд рекао) није му се нимало допала.

– Мораћу да откажем своје предавање – очајавао је. – Нећу добити новац и награду.

Био је све гласнији, а на крају почео и да виче.

Изашао сам не погледавши га. Некад је тако боље.

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

ОСМОСМЕРНИ МОЗАИК (ЗАНИМАЊА)

У овој осмосмерци налазе се називи 39 разних занимања који су распоређени у свим правцима осмосмерке (правац кретања даме у шаху). Када прецртате све називе занимања остаће вам 11 непрецртаних слова, која читано водоравно дају коначно решење: назив још једног занимања (види слику!).

Р	А	Ч	И	Н	А	Х	Е	М	О	Т	У	А
А	А	Ц	А	З	Е	Р	О	Л	К	А	Т	С
М	Л	Д	А	С	Е	Д	Л	А	Р	Д	Ф	П
Е	Е	А	А	Л	О	А	Ч	Т	Е	С	А	Р
Л	Л	Т	Т	Р	И	В	Л	А	Ч	А	Р	Е
А	Е	Е	А	Н	Г	М	Н	К	А	Ф	Б	М
К	К	Т	К	Л	И	О	Е	И	Р	А	А	А
Р	Т	О	Р	Т	О	Ч	Н	Л	Ч	С	Р	Ч
О	Р	Р	Н	Е	Р	Б	А	И	Е	А	К	И
В	О	А	А	О	Т	О	Р	Р	В	Д	Р	Ц
О	З	Л	Т	Р	Б	Л	Л	У	И	Е	О	А
П	А	О	С	У	И	А	А	И	С	Р	Ј	Л
О	В	К	Ћ	Л	П	С	Р	Ф	З	А	А	Е
К	А	А	Р	А	П	Р	О	К	С	Е	Ч	Р
Р	Р	Е	Ц	Е	П	Ц	И	О	Н	А	Р	П
И	И	О	Г	Е	А	А						
В	В	Л	Р	Л	Р	Л						
А	А	А	И	А	К	И						
Ч	Ч	Ш	Ч	У	Е	Ш						
Г	У	Н	В	Р	Т	У						
С	О	А	А	Ф	А	Б						
К	Р	А	П	Е	Р	Ц						

Попис занимања:
АЛАТНИЧАР, АСФАЛТЕР, АУТОМЕХАНИЧАР, БУШИЛАЦ, ВИНОГРАДАР, ВЛАЧАР, ЕЛЕКТРОЗАВАРИВАЧ, ЕЛЕКТРОЛИЗЕР, КАЛЕМАР, КОЛАР, КОНОБАР, КОНЧАР, КОРПАР, КРЕЧАР, КРОВОПОКРИВАЧ, КРОЈАЧ, КУВАР, ЛЕМИЛАЦ, МАСЕР, МЕТАЛОБРУСАЧ, ОБУЋАР, ПАРКЕТАР, ПЕГЛАЧ, ПЕРАЧ, ПРЕЛАЦ, ПУТАР, РЕЦЕПЦИОНАР, СЕДЛАР, СИРАР, СПРЕМАЧИЦА, СТАКЛОРЕЗАЦ, СУШИЛАЦ, ТЕСАР, ТКАЧ, ТРСКАР, ФАРБАР, ФАСАДЕР, ЦРЕПАР, ЧАСОВНИЧАР.

Решење из прошлог броја:
ВУК КАРАЏИЋ

БИБИ-ХАНУМ

У древном средњоазијском граду Самарканду (данашњем Узбекистану, СССР), који је основан у 5. веку пре наше ере, у част и славу свога супруга Тимура Ленка његова супруга Биби-Ханум подигла је крајем 14. и почетком 15. века највећу џамију у пространом Тимуровом царству која је могла да прими преко 12.000 верника. За време једног снажног земљотреса џамија је разрушена и сада се рестаурира.

За њену изградњу везана је занимљива легенда. Наиме, када је Тимур кренуо у велики освајачки поход на Запад, Биби је хтела да га при повратку сачека са једним великим изненађењем: велелепном џамијом какве до тада није било у читавој средњој Азији. Изградњу је поверила чувеном архитекти, уз обавезу да је заврши пре Тимуровог повратка. Радови су одмах почели, али су споро одмицали. Биби се уплаши да џамија неће бити готова о року, па позове архитекту и упита га да ли случајно радници нису довољно награђени. Немајући куд архитекта јој отвори срце и изјави да је лудо заљубљен у њу и да одуговлачи с послом не би ли што дуже уживао у њеној чаробној лепоти. Да би „разљубила" архитекту Биби узме два шарена јајета и каже му: „Видите ли ова јаја, она су лепо али разнобојно ишарана, а унутра је исти садржај. Зашто се не заљубите у неку другу жену која је слична мени, па ћете имати исто оно што бисте и од мене добили?" – Архитекта јој на то одговори: „Није то исто. Ако узмемо две чаше споља слично украшене, па у једну сипамо воду, а у другу вино, а затим попијемо вино имаћемо једно, а кад попијемо воду друго расположење." Биби се на то насмеши, па да би бар донекле одговорила на неизмерну љубав свог архитекте, дозволи му да је пољуби, али преко руке, то јест да пољуби своју руку на њеном образу! Радови на џамији беху преконоћ убрзани. Али, премда је није пољубио непосредно у образ, на њеном лицу остадоше обриси архитектиних усана.

Ускоро се врати Тимур, много се обрадова џиновској џамији и даде јој име своје љубљене хануме. Но кад примети обрисе усана на њеном лицу, разбесне-се и навали на њу да му каже ко је смео да је пољуби. Биби му најзад истину каже. Међутим, обесни Тимур није био задовољан овим признањем, већ полете да нађе архитекту да га убије. Како су архитекти његови пријатељи јавили шта му се спрема, он брзо начини крила, попе се на џамију и одлети из Самарканда. Сад се Тимур окоми на своју супругу и нареди јој да скочи са џамије, па ако остане жива опростиће јој бол који му је нанела архитектиним пољупцем. Биби скочи са џамије и остане неповређена. Тимур јој опрости грех и настави даље да живи с њом у срећном браку.

М. Никитовић

ПОПАЈ
By Bud Sagendorf

ОВА КИКИНА КАСИЦА -ПРАСИЦА ЈЕ ПУНА К'О ОКО!
ЗВЕЦ!
ЗВЕЦ!

МОЛИМ ТЕ, ПЕРО, ОСТАВИ МОЈУ КАСИ-ЦУ!

ЈАДНО ПРАСЕНЦЕ! ПРОЛАЗИО САМ ОВУДА И ЧУО КА-КО СКИЧИ ОД БОЛА!
?

ОЧИГЛЕДНО МУ НИЈЕ ДОБРО... СРЕЋА ДА САМ ГА ЧУО!
ШТА МУ ЈЕ?
Ц-Ц-Ц...

ЈЕДИНО РЕШЕЊЕ ЈЕ БРЗА ИНТЕРВЕНЦИЈА!
ХМ?
!

МОРАМ ГА ОПЕРИСАТИ!
?
?

СРАМ ТЕ БИЛО! РАЗ-ВАЉУЈЕШ ДЕЧЈЕ КАСИЦЕ, А?
РЕКАО ЈЕ ДА МОЈЕ ПРАСЕ ИМА ЗАПАЉЕЊЕ СЛЕ-ПОГ ЦРЕВА!
2/24
Bud Sagendorf

МАЛА ПОШТА
П.ФАХ
124

БЕОГРАД
11001
МАКЕДОНСКА 29

НАЈБРЖА ЛАЂА ОКО СВЕТА

У школи сам учио о Магелану, а у разним новинама читао о многим морепловцима који су опловили Земљину куглу. Занима ме, зна ли се ко је за најкраће време опловио Земљу.

ДРАГАН МАТИЋ
Карађорђева 23
18000 Ниш

Британци Џон Рџивеј и Ендрју Бригс пристали су пре неколико недеља уз шкотску обалу завршивши пут око света на својој јахти. Њихова пловидба трајала је 194 дана и ноћи чиме су оборили светски рекорд који је пре неколико година поставио Холанђанин Ван дер Лугт (опловио је свет за 285 дана).

Џон и Ендрју видели су копно свега три пута за време свог путовања: код Канарских и Хебридских острва и гребена Хорн, и срели само три лађе.

У једном од наредних бројева Забавника моћи ћете да прочитате текст о брачном пару с Новог Зеланда који на свом једрењаку обилазе свет.

ЈАПАНСКИ ИНДИЈАНЦИ

Добио сам индијанску перјаницу из Аризоне у Америци. Кад сам је загледао, видим да на њој пише да је прављена у Јапану. Како је то могуће? Откуд Јапанцима Индијанци?

ЈОВАН ИВИЋ
Коче Рацина 5
30000 Бор

Свако би помислио да на подручју америчке државе Аризоне индијанске сувенире праве Индијанци. То је разумљиво јер на том подручју они живе. Међутим, деведесет одсто свих тобожњих индијанских предмета израђује се у Јапану, Италији и Албанији. У овим земљама праве се „прави" лукови и стреле, ратничке перјанице, томахавци, индијански тотеми и одећа.

ИЛИРСКА КРАЉИЦА

Чула сам за илирску краљицу Теуту, али не знам кад је и где владала.

ВОЈКА САВИЋ
85337 Рисан

У другом миленијуму пре наше ере на западни део Балканског полуострва доселила се индоевропска група племена, у историји позната као Илири. Територија моћне и добро организоване илирске државе простирала се, кад је она била на врхунцу, од реке Крке у Далмацији до данашње Албаније. После смрти свог мужа краља Агрона, уместо малолетног сина Пинеса, на илирски престо ступа краљица Теута, у трећем веку пре наше ере. Године 229, такође пре наше ере, у време кад је Теутина флота опседала Вис, долази до рата с Римљанима због илирских гусарских напада на бродове који су пловили Јадранским морем. У овом сукобу Теута је доживела пораз и повукла се у тврђаву Рисан, где је пристала на неповољне услове мира: плаћање данка, ограничено кретање илирских бродова и друго. У овом боју, илирска држава је изгубила и велики део своје територије, па јој је преостало само подручје од Боке которске до ушћа Дрима. Хваром, суседним острвима и копном завладао је као римски вазал Деметрије Хваранин, Теутин војсковођа.

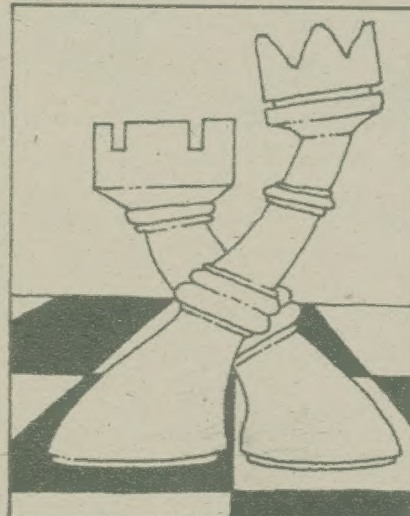

МАЛА И ВЕЛИКА РОКАДА

Пре неколико месеци тата ми је купио шах, па ја и мој друг Јанко сваког дана одиграмо неколико партија. Све је у реду док неко од нас не одлучи да направи рокаду. Онда се обавезно посвађамо. Шта је то мала а шта велика рокада?

ДУШАН ИВАНОВИЋ
36000 Краљево

Рокада је дозвољена само ако краљ и топ који мењају места до тог тренутка нису мицани. Између њих не сме да се налази ниједна фигура нити краљ сме бити под шахом или топ нападнут а исто тако ниједно поље између њих у тренутку замене не сме бити нападнуто од противничких фигура. Мала рокада је кад се краљ вуче два поља на своју страну, а топ се пребацује преко њега на прво следеће поље. Велика рокада је кад се краљ помера три поља на даминој страни, а топ опет преко њега на прво слободно поље.

У ОЧЕКИВАЊУ ЧУПЕРАКА

Пожелела сам да имам такозвану „јеж" фризуру и подшишала сам се, али се и покајала оног тренутка кад сам се видела у огледалу. Сад само бројим дане у ишчекивању да ми коса опет порасте.

Знаш ли којом „брзином" коса расте?

НАТАЛИЈА
37204 Велики Шиљеговац

Код здравог човека коса расте непрекидно и свакодневно се мења. Њен је живот: расте четири до шест година, а затим длака у коси изумире и на њеном месту изниче нова. Коса нарасте за један до два милиметра, тако да се месечно њена дужина повећа отприлике за три центиметра. Наравно, у младости коса брже расте него у доба кад се јављају седе, коса прореди или сасвим опадне. Сачекај месец-два и твог јежа покриће чуперци.

ОТИЋИ ДО ТАМНОГ ВИЛАЈЕТА

Кад ме баба негде пошаље, а ја се дуго задржим, она ми увек каже: „Ти као да си отишао у тамни вилајет!" Никад ми није јасно шта баба жели да ми каже тим њеним „тамним вилајетом", јер не знам шта је то. Ти, Забавниче, знаш!

РАДОМИР ТЕПАВЧЕВИЋ
18253 Југбогдановац

Вилајет је арапска реч која је у наш језик доспела преко Турака и значи крај, покрајина. Твоја баба вероватно мисли на тамни вилајет из познате истоимене народне приче:

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉЕ

Маја Кушевић, Иве Јове Маринковића 3, 57000 Задар – има 14 година, воли музику и кошарку.

Тања Мартиновић, Милана Радмана 63, 78000 Бањалука – има 12 година, сакупља марке и честитке.

Ивана Марковић–Томак, Куриловац 10, 47280 Озаљ – има 12 година, воли музику и спорт, сакупља значке, салвете и постере.

Jolly Nabahi Ehigmetor, P/O Box 737, Effurun, Bendel State, Nigeria – има 18 година, бави се фотографијом, воли музику, игра кошарку.

Јелена Рибарић, Петра Прерадовића 8, 51440 Пореч – има 12 година, воли музику и спорт.

Селен Себастијен, Кајухова 40, 63320 Титово Велење – жели да се дописује с младима из целе Југославије.

Сања Кошћал, Ј. Ружичке 5, 43500 Дарувар – има 15 година, воли спорт и музику, сакупља песме.

Јелена Јовичић, Златиборска 6, 11080 Земун – има 11 година, сакупља слике страних певача и глумаца.

Мирјана Галчев, Иван Каранванов 2/4, 18320 Димитровград – има 12 година, сакупља значке и постере, воли спорт и музику.

Марија Ковач, Жарка Зрењанина 18, 21240 Тител – има 16 година, воли музику и спорт, сакупља разгледнице и украсна писма.

Био један цар, па дошавши с војском на крај свијета, пође у тамни вилајет, гдје се никад ништа не види. Не знајући како ће се натраг вратити, остави ондје ждребад од кобила да би их кобиле из оне помрчине извеле. Кад су ушли у тамни вилајет и ишли по њему, све су под ногама осјећали некако ситно камење, а из мрака нешто повиче: „Ко овога камења понесе, кајаће се, а ко не понесе, кајаће се!" Гдјекоји помисли: „Кад ћу се кајати, зашто да га носим?", а гдјекоји: „Дај барем један да понесем!" Кад се врате из таме на свијет, а то оно све било драго камење; онда они који нијесу понијели стану се кајати што нијесу, а они што су понијели што нијесу више.

НАШИ НАЈ ВРХОВИ

Знам још из школе да је Триглав наш највиши врх, преко 2500 метара надморске висине. Такође знам да смо углавном планинска земља, али не знам колико код нас има планинских врхова високих преко 2000 метара. Знам да ћеш се нађутити на мене што те питам овакве глупости и писмо можда бацити. Сад ти не могу рећи због чега ми то треба, јавиђу ти накнадно, је л' важи?

МАРКО ПАВКОВИЋ
Хумска 4
Београд

У Југославији се тачно 107 планинских врхова налази на висини већој од 2000 м. Највиши је, сам си рекао, Триглав – прецизније Велики Триглав – са 2863 м а најнижи Чаушица у Македонији – 2005 м. У Македонији је најбројнији „Клуб преко 2000 м" – 33 врха, а Кораб и Титов врх на Шари су одмах после Великог Триглава. Словенија је, по броју планинских врхова, тек трећа – 23 врха. Једина наша република у којој нема ниједног врха изнад 2000 метара је Хрватска.

За оно да нам се накнадно јавиш и откријеш тајну због чега су ти требали подаци о нашим врховима – важи. Јави се чим будеш могао.

ПТИЧИЦА

Препиремо се која је птица најмања. Свако има свог кандидата. Шта ти кажеш, Забавниче?

ИЛИНКА ИЛИЋ
С. Марковића 105
34000 Крагујевац

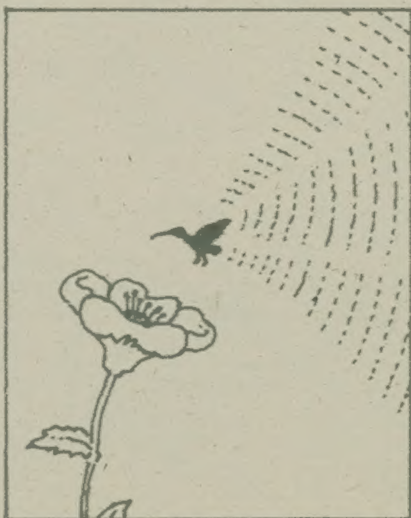

Најмања птица на свету је колибри звани Mellisuga helenae или пчелица колибри са Кубе и Боровог острва – достиже дужину од око пет центиметара. Изгледа много мања, као пчела, зато што јој кљун и реп чине више од половине укупне дужине.

ДВА ТОЧКА ЗА ЦЕО СВЕТ

Док возимо бицикле, моје другарице и ја се питамо коме треба да захвалимо што уживамо возикајући се.

ЗОРАНА ЖИВКОВИЋ
Жичка 26
36201 Матарушка Бања

Реч бицикл, која се употребљава од 1868. године, настала је од латинског bis што значи двапут и грчког kiklos – коло, обруч. Претеча правог бицикла био је изум француског конструктора Сивракa 1790. године. Тај бицикл, направљен од дрвета, с два такође дрвена точка везана дрвеном пречком, личио је на спој лава и коња. Јашући на тој дрвеној животињи, возач се одупирао ногама о тло и тако „возио". Сивраково настоја-

ње да направи добро возило на два точка било је усамљено све до 1818. године кад је француски конструктор Карл фон Дрес приказао у Паризу свој бицикл. И он се покретао одупирањем ногу о земљу, био је такође направљен од дрвета, али је у односу на Сивраково возило значно велики напредак јер је предњим точком могло да се управља. Прозван је дресина, а такав назив добило је и пружно возило које иде на ручни погон. Међутим, тек између 1840. и 1865. године појављује се бицикл с педалама који се приписује разним изумитељима: Шкоту Мекмилану, Немцу Фишеру, Французу Лалману... Временом бицикл добија свој данашњи облик и делове који су га учинили врло практичним и популарним: ланчани пренос са педале на осовину задњег точка, кугличне лежајеве, гуму за точкове која може да се надува, итд. Крајем прошлог века на бицикл је стављен мотор и тако добијен – мотоцикл.

Код нас се први бицикл појавио 1880. године.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Први број Политикиног забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НО „ПОЛИТИКА"
Драган Марковић

Руководилац ООУР Издања за младе „Политикин забавник"
Раде Шошкић

Главни и одговорни уредник
Влада Булатовић Виб

ИЗДАВАЧКИ САВЕТ
Владимир Антић, Добривоје Арсић, Ариф Бозаџи, др Радослав Ђокић, (заменик председника), др Радомир Животић, Зорица Ивановић, Љубисав Лилић, Каћа Милетић, Бранислава Митровић, Мирјана Моравчевић, Раденко Павловић, Ружица Петровић, Радомир Ристић, Снежана Стаменковић, Јелисавета Суруџић (председник), Зорица Ћеран, Светлана Шухартовић. Чланови Савета из редакције: Влада Булатовић Виб, Вера Смиљанић, Диего Варагић, Мирјана Маринковић, Душан Глушац и Петар Милатовић.

РЕДАКЦИЈА:
Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић-Стојовић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић (графичко-технички уредник), Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Петар Милатовић, Весна Минић, Ненад Мирковић, Зоре Меденица, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Вера Смиљанић (уредник), Весна Софреновић, Недељка Сташић, Даринка Тодоровић, Миленко Тодоровић, Милош Томић и Бранислава Црномарковић.

СЕКРЕТАРИЈАТ:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА" – ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК", Македонска 29, 11001 Београд. Поштански фах 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 60,00 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Тромесечна 663,00 динара, полугодишња 1.326,00 динара, годишња 2.652,00 динара

ПРЕТПЛАТА
ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Тромесечна 1.326,00 динара, полугодишња 2.652,00 динара, годишња 5.304,00 динара

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728 уз обавезну назнаку НО „Политика" ООУР „Продаја" – претплата на лист „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО
У СТРАНОЈ ВАЛУТИ
ГОДИШЊА:

САД	$ 22.–
СР НЕМАЧКА	ДМ 65.–
ШВЕДСКА	Шкр. 189.–
ФРАНЦУСКА	Ффр. 199.–
ШВАЈЦАРСКА	Шфр. 55.–

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „Политика" код „ИНВЕСТБАНКЕ" – Београд, на рачун број 60811-620-63-257300-00054 уз обавезну назнаку ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

Насловна страна:
Љубомир Милојевић Љубац

WALT DISNEY
МИКИ

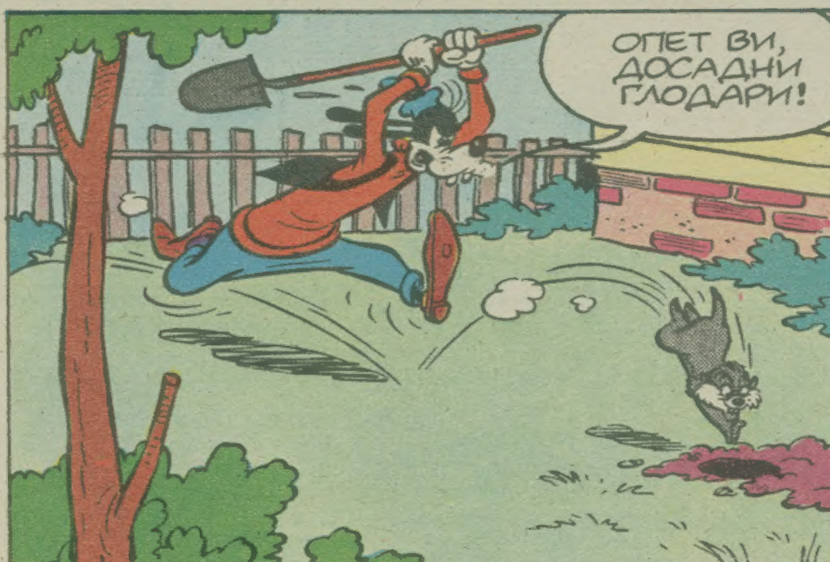
ОПЕТ ВИ, ДОСАДНИ ГЛОДАРИ!

САДА МИ ЈЕ ВЕЋ ДО-СТА!

ЖАО МИ ЈЕ ВАШЕ КУЋЕ, МОМЦИ! ВАЉДА ЋЕ ВАС ОВО ОТЕРА-ТИ!

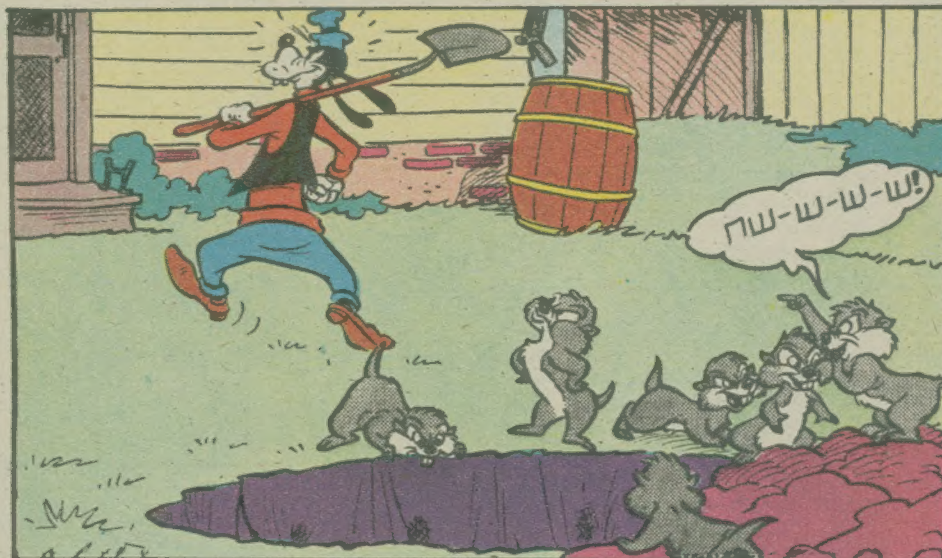
ПШ-Ш-Ш-Ш!

ТЕ НОЋИ...
КРЦЦЦ!

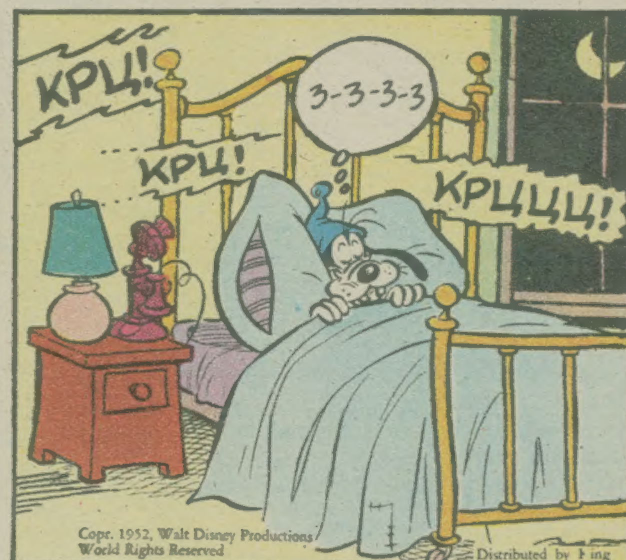
КРЦ!
3-3-3-3
КРЦ!
КРЦЦЦ!
Copr. 1952, Walt Disney Productions
World Rights Reserved
Distributed by King

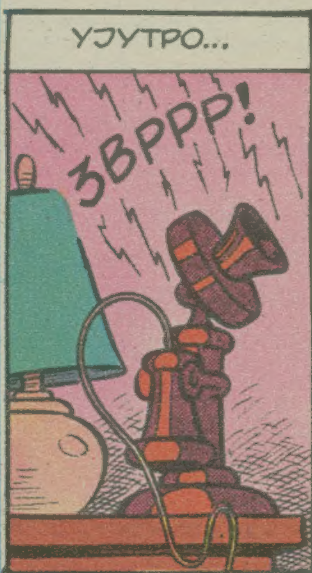
УЈУТРО...
ЗВРРР!

ЋАО, МИКИ! ДОЛАЗИШ КОД МЕНЕ? ОДЛИ-ЧНО...

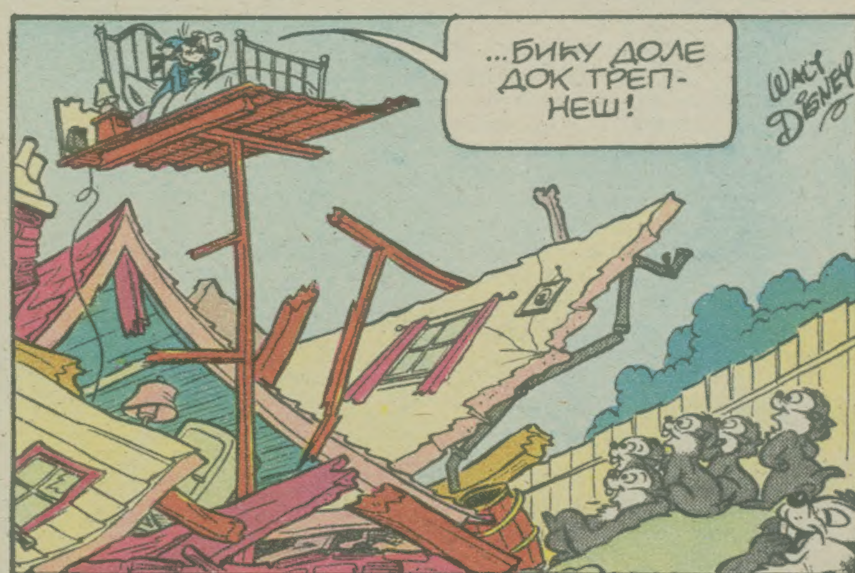
...БИЋУ ДОЛЕ ДОК ТРЕП-НЕШ!
WALT DISNEY